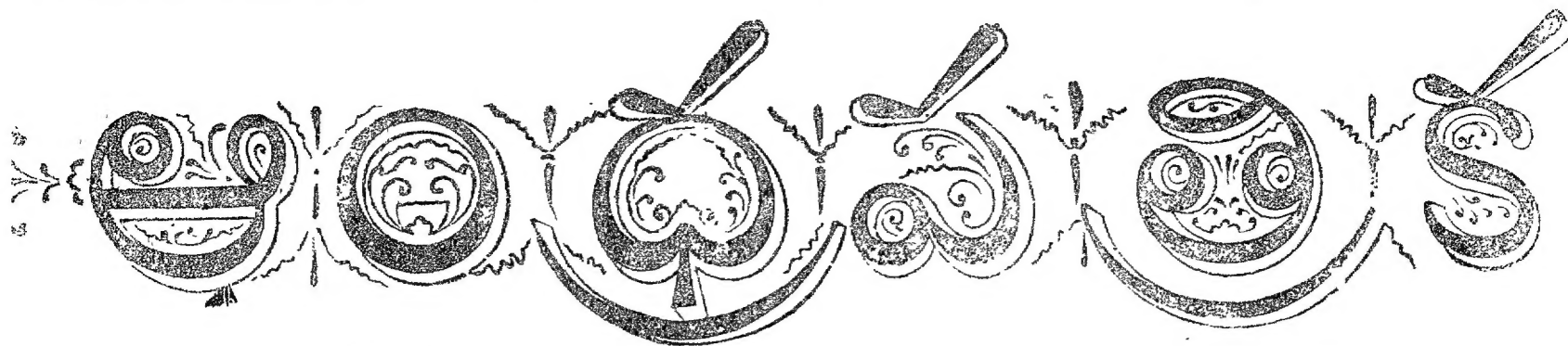

విడి వత్రిక 18 0-1 6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310925 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ డిసంబరు నెల 29-వ తేది శనివారము
ఉ థి రో గ్గా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, మార్గశిరమాస బహుళ వష్టి ౬.

No. 126

నంబిక ౧౨౬

CALENDAR

AMRUTANJAN

CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆ మృ తాం జ న ము క్యా లం డ రు 1924

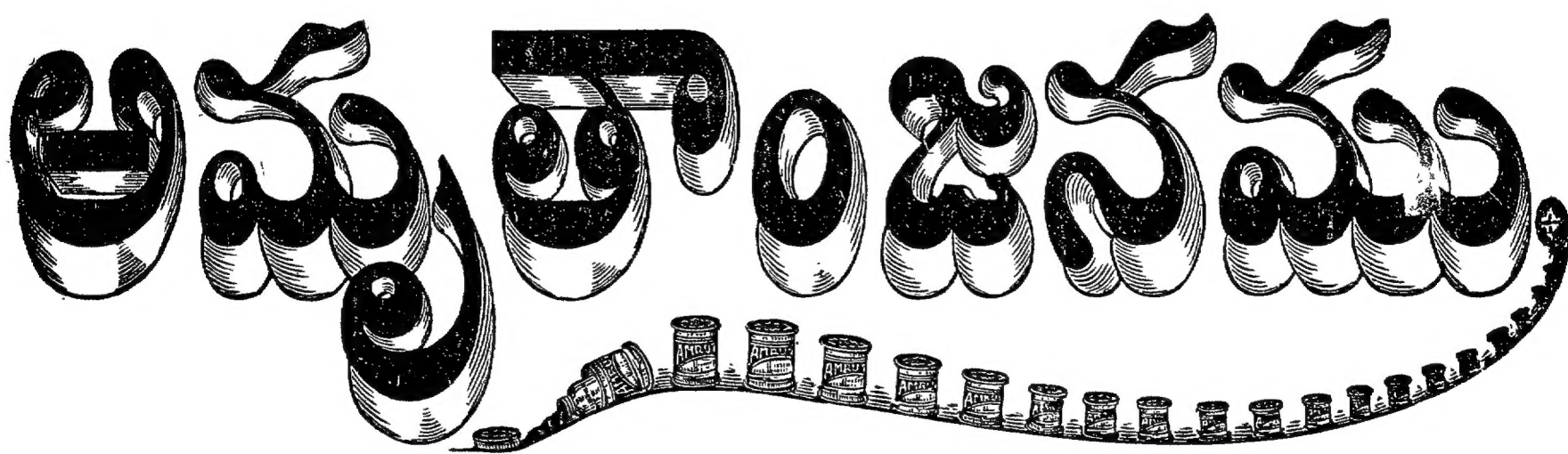
గాంధీ మహాత్మని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆన్ని నోవ్వులకు దివ్యమృతము

వ్రతిపావుతో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా పీసా 1-కి తప్ప 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. వ్రతియింట నుండదగినది.
దంతచూర్ణము తామరతైలము మోహినితైలము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము. తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
చక్కని డబ్బీ 1-కి 0-2-0; డజన్ 1-కి 1-4-0. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 0-6-0 8 తులములు xల పీసా 1-కి అణాలు 0-12-0 మార్కెట్.

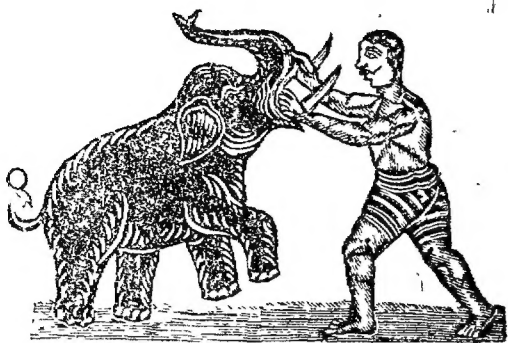
ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంజుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక 109 వేదిరోడ్డు, చొంబాయి.

గుహ లీలా వినోద పురుష గంభీర

జీవానంద ధాతుపుష్టి తేజస్సు సర్వరోగ నివారణి, రక్తవృద్ధిని, బలకారి, భూలోకామృతము,

మొదలగు పేర్లు దీనికి తగినవని అనేకులు అంగీకరించియున్నారు.

మానవకోటి కిది యొక గొప్ప వర ప్రసాదము

ఈ దివ్యవృక్షము స్వర్ణము, ముత్యము, పగడము, కాయాబ, శిలాజిత్తు, కల్పద్రుమ, జింకకొమ్మ, పెండ్లి, అభిరమము, 7 రకముల పుష్పములు, బాదము పప్పువంటిది 15 దినుసుల పప్పులు, సాలామి శివరిటి యూవాని దిన్నెను, గింజిదినుసులు, 17, 54 అమూల్యమైన సామూహికలు, కస్తూరి, గోరోజనము, వంతుపువ్వు, అంబర మొదలగునవిచేరి సిద్ధ అయ్యెదకాస్త్రమునందు తెలిపిన ప్రకారము తయారుచేయబడినది. యవ్వనులు, స్త్రీలు, పురుషులు యెవ్వరైన యెచ్చటైనను ఎప్పుడైనను జేశకాల వివక్షత గాన నిర్భయముగా నేవింపవచ్చును. దీనివలన గలుగు వెక్కుగుణములు ఈ దిగువ తెలుపబడినవి.

మత్తము, తెల్లమత్తము, గ్రంథులు, బహుమాత్రము, మేహావ్రణములు, సాధారణవ్రణములు నివారకముగానుండు వ్రణములు, తెల్లపు, ఎఱుపు మొదలగు పెగరోగములు; దగ్గు, తుదము, క్షృంశకాశ రోగములు, తెల్లబొరట, పక్షవాతము, ఋతుశూలలు గొడ్డు పోతులము, కీళ్లనొప్పులు, మూర్చ, చిత్తభ్రమ, మెదడు దుర్బలము, స్త్రీలకుగల బలహీనము, తెల్లని నీరుపోవుట, తలనొప్పి, ఆయాసము, నిస్సత్తవ, ముట్టకుట్టు, బహిష్ట కాలమున కలుగు కడుపునొప్పి, పసికలము నందు తెలివి లేకచేయు దుష్టచేట్టలువలన గలుగువ్యాధులు,

దుష్టస్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు పురుషులలోపము మేహరూతు నాయువును ఖండించి, నడుము మోకాళ్లు, మేగడము, బెట్ట, మూత్రమంటలు, మూత్రము కర్లము మారుట, మూత్రముతో శుక్లము కలిసిపోవుట, తెల్లపు రోగము, కొరకు మొదలగు అంటురోగములకు ఇది వెట్టినవిధియు. అజీర్ణము, వలబద్ధము, అకలి లేకయుండట, నవ, దురద, గజ్జి, పొడ వీటిని నిర్మూలము చేయును. ఇది స్త్రీపురుషుల యనుంగమును వృద్ధిచేసి వారిలో నొకవిధపుగు వికమత్యమును కలుగజేసి పుత్ర పుత్రులనెడు భాగ్యము నిచ్చుటయందగమానమైనది. ఈ ప్రకారముగా కాస్త్రాక్రమముగా తయారుచేయబడిన దివ్యవృక్షమును నేతుపతి మహారాజుగారు నేవించి 21 మనఃశుభల బలమును గడించినట్లు కాస్త్రముందు చెప్పబడినది గనుక నే దీనికి భూలోకామృతము అనుపేరు గలదు, 20 తులములుగల దట్టి 1 కి వి.పి. ఖర్చుతో ధర రూ 5-8-0, 2 బుడ్లకు రూ 10-1-0 వి. పి. కర్చుతో. ఏజంటు అన్ని జాగాలలో కావలెను. కమిషను లేక జీతము పుష్కలముగా యివ్వబడును.

పోపైటరు, డాక్టరు. సి. ఆర్. జి. కృష్ణ మొదలియారో, గోల్లుమెడలిస్తు

గుహ, ఆయుర్వేదఫర్మిసి తపాలవెట్టె. నెం 1266 మద్రాసు

గమనింపుడు!

అమూల్యమైన ఈ తరుణమును

పోగొట్టుకొనకుడు!!

చెప్పపురియుందుడు ప్రతిపిధిలోను, సందులోను, మరియు హిందూదేశమందు అంతటను, బర్మా, సింహళము, విదేశములు మొదలగు స్థలములందు జనులు దేనినిగొట్టించి విశేషముగా ముచ్చటించు చున్నారో మీకు తెలియునా? మిక్కిలి అత్యద్భుత ఔషధముయొక్క ఆశ్చర్యమైన గుణములను గొట్టించి వారు ముచ్చటించు చున్నారు.

రామచాణము

అగ్నిజ్వరములు, రొమ్ముపడితము, కీళ్లనొప్పులు, పక్షవాతము, అజీర్తి, వాంతి భేది, మహామారి, సరముల బలహీనము వారిజము (లీవరు), జ్వరగడ్డ, పశ్చిబిడ్డ వ్యాధులు, స్త్రీలకు గలుగు ఋతుసంబంధమైన వ్యాధులు, పాండురోగము మొదలగు వాటికి లోనికి, పైకి వాడుటచే తప్పక గుణముగను. కొన్నిచుక్కల ఔషధమును ఏ వ్యాధికి ఉపయోగించినను దీనియొక్క అత్యద్భుత గుణము మీకు తెలియును. క్యాటలాగును వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 2-0-0.

తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

Head Office
Minsara Rasam Coy. Ltd
Salem

Madras Dealers
Messrs. Dadha & Co.
China Bazaar Road,
Messrs. Aswin & Co.
Broadway

Tel Address Rasamu

హాపరు కంపెనీ వారిచే తయారు కాబడిన భార్జన్ హంబరు 'అడ్వాన్సు' నైకిలు.

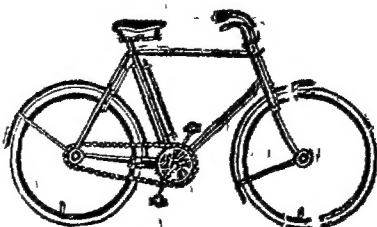
స్పెసిఫిక్ షా

గమనిక:—చాల ప్రశస్తమైన యంగ్లీషు స్టీలు ట్యూబులతో తయారు కాబడినది.

చక్రములు:—మంచి యంగ్లీషు 'స్పైర్డు' నైకిలు వే 34-1/2" వి. 28 X 1 1/2

చక్ర:—పెరి లేక గ్రాండ్ 1/2 X 1/8

గ్రీవిలు:—బాల్బు గలది. Perry or B. W.

హండిలు బారా:—ఇందు ప్రేక్షకుల మంచి యంగ్లీషు హాంబరుకు సాదీలు:—యల్ 14 యెనామలు గల స్ప్రింగుగల సాదీలు.

వెడియన్:—కబ్బరు.

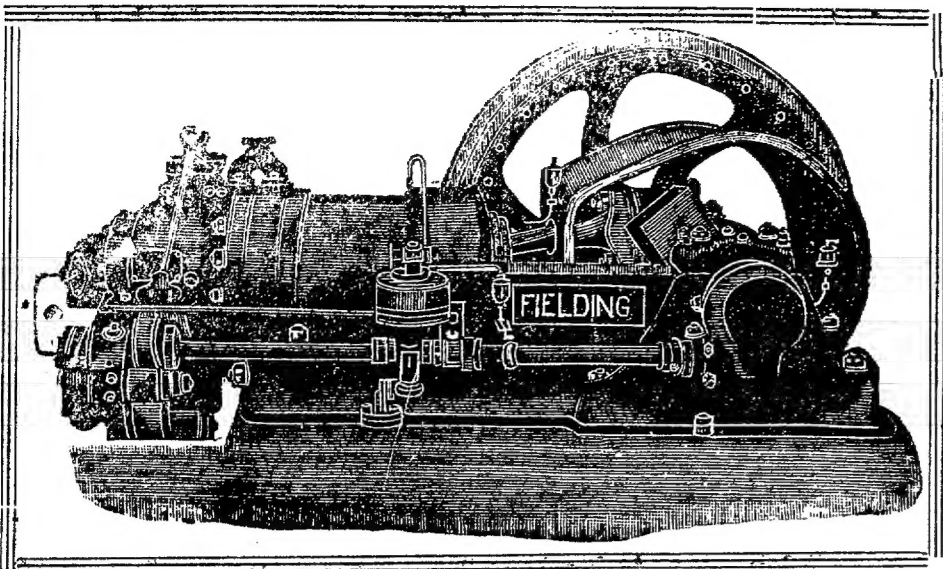
ఫీనిషింగ్:—అలి రోయలుగ నల్ల యెనామలు వేయబడి బంగారు రంగుతో గీతలు వేయబడినది.

టైర్లు లేకుండా—వెల. రూ 100-00 మాత్రము.

చిత్రలేఖ కాదు రూ. 260 0/0 నుంచి రూ 3400/0-లకు తగ్గించ బడినది.

యంగ్లీషు నైకిలు అందు యింఫార్టింగు కంపెనీ, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమలుచు చున్నవి. అన్ని సయిజాలు స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. విల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 పోల్ యేజంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో, 12, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఎరాస్మిక్ తెల్ల

పన్నీరుపువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్మిక్ తెల్లపన్నీరు పువ్వు సబ్బుయొక్క అత్యద్భుతమైనటువంటియు. అసమానమగు నటువంటియు సువాసన, అందరికీ ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము. ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! 629

(4) అన్ని అంగవ్యయందు దొరకును.

1069

ఇ స నా వే లి

ఇకనో థేలి అనుమా అంటి మలేరియా బొవధమును వాడుటచే మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును. ప్రస్తుత కాలమునందు బొవధములన్నిటిలోనూ దివ్యమైనది. బ్యూరొడ్ల క్యూబాను సేవించుటచే మరుగున, అయితే ఈ దివ్యవధమును సేవించిన బహు కాలమునుంచి యున్న న రిపుక మరుగున, తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యకాస్త్రజ్ఞులే దీనిని శిశువు చేసి యున్నార ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక ముగ్గును సేవించిన మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును. చిట్టచు ఉపయోగించుటకు ఇకనో థేలి అను బొవధముగలదు. ఇకనో థేలి అనునదియే ద్రవరూపముగా రయారు చేయబడినది.

ఫెట్టో - చైనా రక్షణములను మంచి నీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా మనిచేయును. మలేరియా బ్యూము చే బలహీన మైనట్టియు మరి ఇతర కారణముల చే కలిగిన అవయవముల నడ రిక, నిస్సతును పోగొట్టుటయందు దీనికి సహజమై టూనిక్ మలేరియా లేదని నిర్ణయముగా చెప్ప వచ్చును.

నాసిరా - ఉంబ్రా అతి మాత్రము వాతము చేరనీయక మంచి కీర్తి కలిగించుట యందు ముఖ్యమైనది. తాహ సంబంధముగ పోనీయును. ఒకటియ లోహసంబంధముగ, పోనీయును

అంటాగ్ర తిమరు వాయువు, మూత్రకృచ్ఛ రోగము, మూత్రమునందు ఉప్పు ఎక్కువగా చేరుట, యితర మూత్రకాళ సంబంధమైన వ్యాధులను పొందోయటయందు అసమానమైనది, వాతకోగమునకు రామబోజుమంటిది.

గయోకొండ కష్టమలే సుఖముగా విశోచన ముగ లోహసంబంధముగ పోనీయును ఇది అతిశ్రేష్ట మగు విశోచన బొవధము అందరు సిఫార్సుచేసియున్నారు. ముఖ్యముగా మలబద్ధకము ముఖ్యముగా గల వారు చేరుట తొందరగా, తీరని అతి సారముగ వారు దీనిని వాడు చున్నారు.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON

Messrs Gorio Ltd. P. O. Box, 159 Fort BOMBAY

ఇండియా, బర్మా, సింహళమునకు పోల్ ఏజంట్లు:—

మెసర్స్ గోరి యో (లిమిటెడ్) తపాలపెట్టె నెం. 159, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

బెంగాలు స్వరాజ్య పక్షము వారి యొడంబడిక

అత్త వినాశకరము

నాగపుర హిందూ సభ హరి భండనము

నాగపురము, డిశం 27:— హిందూ మహమ్మదీయైక్యత సం దర్శమున బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారి హిందూ యొడంబడికను ఖండించుచు ఈ క్రింది యాశాని హిందూ సభ నాగ పురమునందు హిందువుల సాంఘిక, మతలాభములకు ఈ యొడంబడిక ఆత్మని నాశకరమని ఈ క్రిందివాంఛి ప్రాచీనముగాను, వాతీయము డంబడికను రచించుటకు పూర్వము భౌతికకావీయ మహాసభ వార, వి. భ. ప్రాంతములందు, మనీయల సమీపమున వాద్యములను వాయిచుట, గోవుల చంపుట మొదలగు విషయముల యందు అను పూర్వముగా వచ్చుచున్న ఆచారములను గురించి విచారించుటకు వివిధ రాష్ట్రీయ పత్రికలు గల సభలు నోక దానిని నిశ్చయించుటలనని ఈ సభ వారు నూచించిరి.

సి. జై. చింతామణిగారి అభిప్రాయములు
కా. డి. 27:— బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారి హిందూ మహమ్మదీయ యొడంబడికను గురించి "అజ్" పత్రికా ప్రతినిధి పి. జె. చింతామణిగారి దర్శించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు వెలి పిరి. "హిందువునకు దృష్టితో జూచినను, వాతీయవాదినకు దృష్టితో జూచినను- దేశభక్తి శూచియు లేదు యొక్కరి సాత్తు మాత్రమే నడిచెలుపు నోక పక్షమువారు మిరవాదులకు ఆశేరును నిరాశిం చుచున్నామనకు గాకు వెలియును. ఒక పక్షమువారి మరతులకు మాత్రమే ప్రాధాన్య మొసగి ఇట్టి యొడంబడిక సంగీకరింపజాలను. ఇది ఇరుపక్షముల వారిని వ్యాయమునకు పుర్రును గాదు. ఇందులకు హిందువులు తమ వాత్సల్య సన్నిధి మహమ్మదీయులకు ఇందులకు సంపూర్ణముగ వదలివేయవలసి వచ్చుచున్నది. తాత్కాలికమున, చాల ప్రాసత్వికతో నూడికటియు కొన్ని స్వల్ప సౌకర్యముల కొరకుగాను, హిందువుల సక్రమముగ వాత్సల్యము జుట్టిపూర్వముగ నిలిపివేయబడలేదని ఒక్క బెంగాలు స్వరాజ్యవాదులు దప్పు భారతదేశమున నిద్రతులెక్కను ఎంత జాలరు. ఒడంబడికను పయోగకరముగను చిర కాలమునందు నిశ్చయించుకలయుననినవో ఏ పక్షమువారును తమకోర్కెలను అపజగి ముందెనని దలచుటకు వీలుండరాదు.

1818 సం. పు లక్ష్మి యొడంబడిక వెలిమూతమును మార్చుకొడదు. హిందువులు తమ సాంఘిక స్థితికి తీరమును నపా యము గలుగకుండ ఇంకను ఎక్కువ త్యాగము నొనర్పజాలరు.

(మ:— బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారి యొడంబడికలకు హిందూ మహమ్మదీయ వ్యవహారములు సామ్యముగనా!

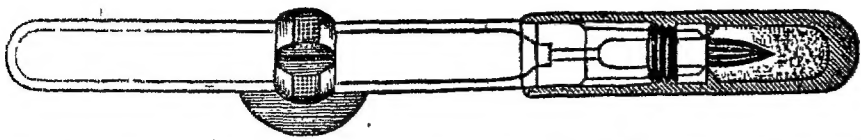
ఈ:— ఎంతమాత్రమును సామ్యపదవు అంటే గాదు ఇందు కలన నీ సమస్య మరంత క్లిష్టమగును. ఈ యొడంబడికలకు అనవసరమైనట్టియు అవాంఛనీయును నగు క్రొత్త వివాద ముద్భవించెను. ఈ యొడంబడిక హిందువులచే వెలిమూతము సంగీకరింపబడదు. ఈ యొడంబడిక కలన మహమ్మదీయుల ఆశలు మరంత హెచ్చి వారు అసామ్యముగ కొరికలను గోరెదరు. హిందూ మహమ్మదీయైక్యతను కొంత విరక్తమున కృత్రిమముననున్నది మరి శిశింపదగినది ఒక్క హిందూ సభ మాత్రమే. బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారి యొడంబడి కను, కొన్ని మరతులతో నైనను ఈ క్రింది సంగీకరింతు వాయని వాకు ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. బెంగాలునకు వెలువలి క్రతే కముల స్వరాజ్యపక్షమువారి నైనను ఈ యొడంబడిక సంగీకరింతు రని అనుకోవటకు వీలులేదు. లాలా బజజిత్ రాయగారు పత్రిక లలో ప్రకటించిన లేఖయే ఇందుల కారధానము.

ఖర్చురపు శిష్టికరణ సమాజము

విశాఖపట్టణ, గంజాముఖిల్లాల తుపాను

విశాఖపట్టణము, గంజాముఖిల్లాల ఈ మధ్య సంభవించిన తుపానుకలన కలిగిన నిష్ఠురు నిధికి సహాయము చేయు నుద్దేశ్య ముతో ఖర్చురములోని శిష్టికరణ సమాజమువారు ఇంటింటికి వెల్లి ద్రవ్యము మనూష్యులతో నైవేద్యముంచి సంఘ సభ్యులే కొందరు పాటు లుగవాసి ఒక భజన క్షేరి నేర్పరచిరి. అది ప్రతిదినమున సాయం కాలము 8 మొదలు 8-30 గంటలకు శంకరా వరుసగ 10 దినములు జరిగెను. దానివలన రూ 185 వసూలయ్యెను. ఈ యొత్తమును చెరిసగము చేసి ఒక భాగము విశాఖపట్టణము కార్యగమ సంఘము చేరినను మరయొక భాగము గంజాం కార్యగమ సంఘము చేరినను పంపబడెను. (25 విలే. 8.)

నెల్స్ ఫిల్లింగ్ "ఆ గేట్" ఫ్రంట్స్ వేనా

ఫౌంటెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అప్రీలియా, మొదలగు ఖిండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడేప్పుడు మన హిందూజాతమునందు కూడ మిక్కిలిముగా జవాదర జీయమొందుచున్నది.

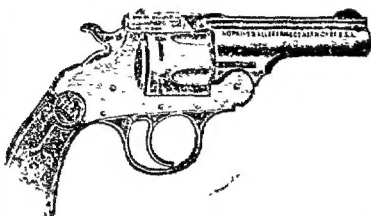
సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి పిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

ఒంటికాగముతోటా తుపాకి నుపయోగించుట (8068) కంపెనీవారిచే చేయబడినది.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆరులేక ఐదోటాటా యొక్కనది ప్రాథమికము గూడ 3 సం॥

ధరలు
సరసము.
కృతులగు
ఉచితము

వాళ్ళు 30, 33, 35 అంగుళములలో దొరకును. వీనిని జేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును. య. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

జాతక మార్గాండము

ఇది మూడుభాగములు. 1, 2 భాగములు సిద్ధముగా నున్నవి. 3 వ భాగము తయారగుచున్నది. 1వ భాగమునందు రాశ్యంశ చక్రములు, ద్వాదశ భావఫలములు, నాచారఫలములు, మహాదశ, అంతర్దశ, విశేష, ఇవి తెలిసికొను విధము, వారకము (నాచారద్వయ మొకటిని 2వ భాగమునందు, లక్ష్యస్థులను, గ్రహస్థులను, భావస్థులను తాత్పర్య సహితముగా 1000 ప్రమాణ స్తోత్రముతో గాఢభావఫలములను అన్వేషవర్ణ, జాతవర్ణ, ప్రమాణస్తోత్రములతో మహాదశాంతికా ఫలములు ఇచ్చియు నుడ ప్రతిభావనకు తెలియజేయుట మిక్కిలి సులభమైతి తెలుగున భవనపూర్వముగా వ్రాయబడినది. ఈ మూడు భాగములలో శాఖాగమ సర్వసాధార్యము, ఖరీదు తిరిగి వాడుకచేయుదుము. ఒక్కొక్కభాగం ఖరీదు విడిగా రూ. 2 వ 1, 2 భాగములు 2.50 పాకీ కొనువారికి రూ. 3 లు. వి.వి. పోస్టు ఖర్చులు. రూ. 1-5-0 లు. కావలసివారికి వి.వి. గా పంపెదము.

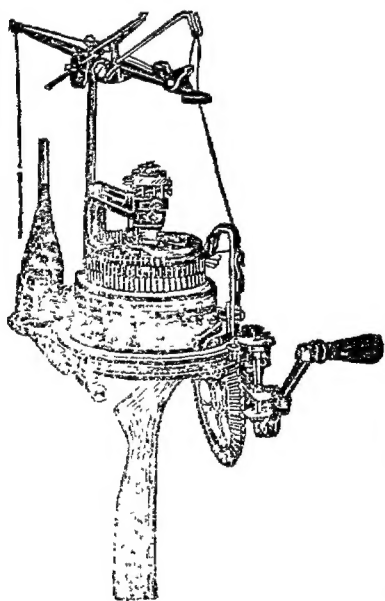
ఆకెళ్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

క్రొత్త పోరి నన్ "నన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజోస్టు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, ఆంగ్లసామాన్యముందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హోరిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars Apply to:
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegrams: "BRAD."

సారస్వత సర్వస్వము

మానవత్వ

విమర్శనప్రధానము రాయల్ సైజు - క్లెజు కాగితము

సర్వస్వవిగ్రహము కల } చం॥ సం॥ 1-కి ౪-౦-౦
అర్జు కాగితపు అట్ట } వబడిపుటలు

చందా తగ్గింపబడినది

ఇందు విమర్శనములు:— భాషా, శాస్త్ర, మత, సాంఘిక, జ్యోతిష, వైద్యవిషయిక వ్యాసములు, రసవత్తంత కావ్యములు, సమస్యలు, నవలలు, నాటకములు, ప్రచురింపబడుచుండును. పరీక్షా పతనీయగ్రంథములు విమర్శింపబడుచుండును. విమర్శక, పండితకవులెల్లరకును శక్తికొలది పాఠితోపేకముల నొసంగ యిత్నించెదము. ఆంధ్రభాషలో నిట్టికృతకలు తిక్కువ. మంచియభిప్రాయము నొందియున్నది, ప్రత్యేకలాభమున కీపత్రిక ప్రారంభింపబడలేదు. చందాదార్లుగ జేరువారికి మంచి తరుణము. నాల్గవ సంచిక ముద్రిత మగు చున్నది. చిరునామా:—

ఎడిటర్, సారస్వత సర్వస్వము

తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

జ్ఞానాం! జ్ఞానాం!! జ్ఞానాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్దరకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనాముగా పంపబడును. 119

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta.

లితావతి సాగ్రహము

పూర్వజాతి గ్రంథములన్నిటిని శోధించి వ్రాసిన యద్భుతగ్రంథము. ఇందురాశి గణితము 81 పా. పాట అంబారం. కాలముపరి, లాభవృత్తములు, భావలక్ష్మిలలు, కర్కశల్లలు, నూటికి నూరు పరిపుడులు, మత్స్యల గుర్రముల, ఏనుగుల పూవుల, లెక్కలు - ఛాయా, క్రకచ, దళాంశ, భిన్నాంశ, వీలమూర శ్రేత్రాశిరములు. కర్మదులము, మనములము, ఇంక పెన్నియోని గలవు. చక్కని అట్టలైదు. రూ. 1-0-0

పుచ్చా వెంకట్రామయ్య

దంతలూరు అగ్రహారం, కొల్లికరపోస్టు గుంటూరుజిల్లా.

జాతీయమైత్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బిందుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెప్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై దెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు (609)

ఎం.గే.వింగు

హనుమా ఆపీసు కాలెండర్ 1924

ధర ఒకటికి రూ. 0-6-0 పోస్టుఖర్చులేరు.

ఎస్.శ్రీరంగనాథం శెట్టి అందు బ్రదర్, 12 బందరుపేథి, మదరాసు.

38 బెరాగిమతం వీధి, మదాసు.

శ్రీ మైసూరు మహారాజగారి పోషకత్వము
క్రీందనున్న గుబ్బి శ్రీ చెన్నబస్వత వేర
ప్రమాటిక్ కంపెనీవారు

30-12-23 ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు

మహాత్మా కబీరుదాసు చరిత్ర మును

1-12-23 సోమవారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు

వ భామణి నాటకమును

1-1-24 మంగళవారము రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రహ్లాద నాటకమును

బ్రాహ్మ ముత్యాలపేట పోలీసుస్టేషనువద్ద
నున్న పాఠశాలయేటరులో ప్రదర్శించెదరు.
చెన్నపురి పాఠశాల లండను వచ్చి తగు ప్రోత్సాహ
మొసంగగోరెదము.

ఎస్. నాగేశ్వరరావు

మేనేజరు.

వినోదరత్నాకర జి. హెచ్. వీరన్న,
ప్రొద్దుట.

శ్రీ మైసూరు యువరాజుగారు పోషకులు

బెంగుళూరుసిటీ, అమెచూరు
ప్రమాటిక్ అస్సోసియేషన్ వారు

గోవిందప్పనాయక వీధిలోనున్న

సౌందర్య మహాలు నందు

29-12-23 సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

శివాజినాటకము

ఆంధ్ర భాషలో ప్రదర్శించెదరు

మ.రా.రా.శ్రీ బహ్లాదీ. రాఘవాచారి, బి. పి. బి. ఎల్.

ప్రొద్దుటపట్టణము ప్రధానపాత్రను ధరింతురు.

N. B. కె. కల్యాణ మూలము ప్రదర్శించుదురు

శ్రీ మైలవరం

బాలభారతీ సమాజమువారు

కాంగ్రెసునిలయలో కాకినాడలోని

కృష్ణాధియేటరు హాలులో

30-12-23 ఆదివారం,

సుకన్య

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

కేటలు:—రు 2, 1, అనాము 2, స్త్రీలకు రు 1, అనాము 2.

డాక్టరు కె. కట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

కావ్యకళానిధి శతావధాని చిదంబరశాస్త్రి

ప్రణీతములు

1 శ్రీరామాంజనేయనాటకము 0-12-0

రామాంజనేయల యుద్ధము ద్వితీయ ముద్రణము.

2 శ్రీకృష్ణసందేశ నాటకము 0-12-0

కృష్ణరామభారము) పోస్టల్ ప్రత్యేకము.

చిదంబరగ్రంథమాలా కార్యస్థానము

కరవడిపాడు ఒంగోలుతాలూకా, శాంతిపల్లి.

త్యరపడు

త్యరపడు !!

లైబ్రరీలకు మంచి తరుణము

కాకినాడలో జరుగుచేసే మహాజనసభకు

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయములో బ్రకటింపబడిన

50 గ్రంథములు రు 43-0-0 విలువగలవి

రు 20/ లకు మాత్రమే ఇచ్చెదము

మలయవారు ఒక అదృష్ట వంపివో గ్రంథముల పట్టిక
పంపుదును.

ఈ తర్జిపుఖర్ 1 డిసెంబరు 28 మొదలు 15 జనవరి 1924
వరకు మూలము

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము,

కాకినాడ

ఆరవ మితవాదమహాసభ

రెండవదిన కార్యక్రమము

తీర్మానములు

పూర్వా, డిసెంబరు 27 :— ఆరవ మితవాదసభ తిరిగి ఈ
వర్షాహ్లాదము 12 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. డాక్టరు నర్
తేజ్ బహదూర్ సుప్రసాద్ కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. వందేమాతర గీత
మును పాఠపఠనమునకు అధ్యక్షుడు కీర్తిశేఖర అను నర్. నారా
యణ చందావార్ల, సుప్ర, కస్తూరి రంగశ్యాంకారు, అశ్వ
నీ కుమారదత్తుగార్ల ముఖ్యులకు విచారమును వెలుపుచు అధ్య
క్షాసభమునుండి తీర్మానములు సమపాదించెను. సభకు లండనును
లేచి నిలచి తీర్మానము నామోదించిరి.

స్వపరిపాలనతీర్మానము. విచారణసంఘమునుగోరుట.

రైలుకార్యకర్త శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు భారతదేశమునకు
స్వపరిపాలనమును గోరుచు ఈ క్రిందివిధమున రెండవ తీర్మా
నము సమపాదించెను. రాష్ట్రములందు ద్వంద్వపరిపాలనావ్యవస్థ
వలన పరిపాలన నమునందు సుందరిగ్గములును,
కష్టములును కలుగుచుండుట చేతను,
భారత ఎంతమాత్రమును లేని కేంద్రభక్తులవారు కానన
సభలకు బాధ్యులైన మంత్రుల ప్రజాపితృభావపై అధిపత్యము
వహించు వ్యవస్థ కలుగుచున్న కష్టముల
గమనించియు, కాననసభలకు వ్యతిరేకసంఖ్యాక ప్రాతినిధ్యము లేని
కేంద్రభక్తులవారి కష్టమును, రాష్ట్రీయభక్తులవారు,
కేంద్రభక్తులవారు, భారతకార్యదర్శియొక్క అధిపత్యమునుండి
తప్పించుటకు గల అవకాశమును గమనించియు, అధినివేతములం
దను, క్రొనుకాలనీలయందు నివసించు భారతీయులనుబట్టి
లను క్షీణించుకాభ్యుత్తర నికను వహించుటయు అట్టికార్యమున
కట్టురాముగా రూపుకేతుబడినట్టి భారతభక్తులవారిని గమనిం
చియు, ఈ అభిభావిత మితవాదసభవారు-ఇదివరకు జరిగిన
సభలలో నొనర్చబడిన తీర్మానములతో సేకరించుచు
రాష్ట్రములందు సుప్రసాద్ బాధ్యతాయంత
పరిపాలనను, కేంద్రభక్తులవారును, నైతిక, రాజకీయ, విశేషాంగ
కాభిలషిత కష్టములనుబట్టి అన్నిటినుండును పూర్తిగానుబాధ్య
తాయంత పరిపాలనమును, వెంటనే స్థాపించవలెననియు అందు
లకుగాను, ప్రస్తుతభక్తులవారియొక్క పనినిగూర్చి విచారించి
భావించుటకును నూచనల నొనర్చుటకుగాను, 1919 నం
భారతభక్తులవారిను సూచించినట్టి సంఘమునందలి యొకవిచార
ణసంఘమును వెంటనే నియమించవలెనని ఈసభవారు కోరు
చున్నారు.

బాంబయి భక్తులవారును గర్త కి వర్తించుటలోను
మంత్రిగలవచ్చు డాక్టరు అర్. పి. వరంజీగారు ఈతీర్మానమును
బలపరుచుచు గర్తమాడువర్తించుటలోను తనకుగలిగిన అవధి
ములను వివరించెను. ఎస్. ఎం. చిట్టావీరు (మధ్యకర్ణాటక) రా.
బ. చిట్టావీరు ఎ. పి. వరంజీగారు బలపరిచినట్టి తీర్మాన
మేకగీరముగ నంగీకరింపబడినది.

విదేశములందలి భారతీయులు

విదేశములందలి భారతీయులను గురించి తరువాత తీర్మా
నమును బి. ఎస్. కాదురు (మద్రాసు) గారు సమపాదించిరి.
కాశ్మీరమునను నొనర్చబడిన కెన్యావరిమార్గము యెడల ఆ
భిభావిత మితవాదసభవారు తమతీవ్రమగు అగ్రహమును
కోరెనును రికార్డుకేసుచున్నారు. ఈవరిమార్గము చాలాఅక్ర
మముగను అన్యాయపూరితముగ నుండుటయేగాక సార్వభౌము
దను అరిచి అధికారము గావించిన పరిత్రావాదములకు భంగ
కరముగనున్నది. క్రొను కాలనీలయందు అందుమఖ్యముగ కె
న్యావారి సార్వభౌమిని పోరులలోనే ఇకరతరగతి వారికం
టెగాని తట్టుక స్థానమునగీకరింపరాదను తమ కృతినీత్యమును
ను భారత దేశ కృతినీత్యమును ఈసభవారు వెలుపుచు
న్నారు. గర్తసామ్రాజ్య సమావేశమునందు అంగీకరింపబడిన తీర్మా
నము సమసింది ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడు సంఘము
వారు కెన్యాభారతీయులకు సంపాదించగలరనియు, వారిసత్క
లను బాగుగ రక్షింపగలరనియు ఈసభవారు రానించుచున్నారు.

(2) కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషన్ బిల్లులోని విషయముల ఫలిత
ముల గురించి ఈసభవారు భయపడుచున్నారు. అధినివేత
కార్యదర్శి ఈవిషయమును తెదజెసిని తెదెజను కెన్యాకానన
సభలో ఈవిజును కానన మొనర్చుట నాచీయించుటవలన
ద్విధముగ వెలుకవలెనని ఈసభవారు భారతభక్తులవారిని
కోరుచున్నారు. తె నుదహరింపబడిన కమిటీవారికి, ఈవిజుగూ
విషయముల గురించి అధినివేత కార్యాలయము వారిలో గలవి
చర్చించుట కవకాశము నొనగలరెను. కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషన్
బిల్లును గురించి అధినివేత కార్యాలయమువారిలో చర్చించుటకు
గాను, ప్రాతినిధ్య యుక్తులకు నోక దృఢమగు కామరూపక
మును సాధ్యమైనట్టి రిస్కతో సంక్షులమునకు ముఠవలెనని ఈసభ

వారు భారత ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు. (3) చాలాతర
ములనుండియు దిక్షి జా ఫి కా లోని భారతీయులు,
పొర సర్వ, రాజకీయ అధిక రక్షణలు లేక
కష్టముల పాలబడుచున్నారు. ప్రస్తుతసమయమున, ఈదేశము
నకు చాల అవమానకరములును, దక్షిణాఫ్రికాలోని (కేపుకాలనీ
దపు) భారతీయులకు చాల కష్టములుకలుగుచు అను నిబంధన
లను విధించుచున్నారు. రెండు దేశముల పౌరులును ఒకే క్రతు
త్వముయొక్క పౌరులగుటచేత, భారతీయులకు దేశమున కొన
గబడిన నీచమగు స్థానము భారతదేశముయొక్క గౌరవమునకు
భంగకరముగనున్నది. అచ్చటి భారతీయులలో చాలమంది ఆదేశ
ముననే జన్మించి ఆదేశమునే మాతృదేశముగ భావించుచున్నా
రు. మొన్నజరిగిన సామ్రాజ్య సమావేశమునందు గూడ దక్షిణ
ఆఫ్రికావలెనది ఈ సమస్యను కలిమినించు మార్గములను తెద
కుటకు నిరాకరించెను. అట్టి దక్షిణాఫ్రికా క్రతుత్వము నందర
మున తీవ్రమగు ప్రతికార చర్యల కలంబించుటకు క్రతుత్వము
వారు ప్రయత్నింపవలెనని ఈసభవారు భారతకార్యదర్శిని గోరు
చున్నారు.

అందుమఖ్యముగా ఎన్నికల హక్కులు క్రతుత్వోత్ప
కములు ఆరేని సంపాదించుకొనుట వర్తకము గలన క్రతుత్వము
నాకార్యము మొదలగు విషయములందు దక్షిణాఫ్రికాలో
భారతీయులెట్లు వాదించుచున్నారో అదేవిధముగ నీదేశమున
భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికా నివాసులను పరిగణింపవలెను. (4)
ఈసభవారు.

(1) భారత దేశములో భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికా పౌ
రులు క్రిమినలు విచారణాం దనుభవించుచున్న (కర్తేకహ
క్కుల తొలగించు కథము “నాచివతన తొలగించు కానన
ము”ను గమనింపవలెననియు (2) దక్షిణాఫ్రికా రాక్షసి బొగ్గు వై
చాల అధికమగు దిగుమతిపన్నును విధించి, భారతదేశ రాక్షసి
బొగ్గు వొకవోటినిండి మరయొకవోటికి వీనినినిపొవుటకు
సౌకర్యమును మోచింపవలెననియు గోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును బలపరుచుచు బి. వరంజీగారు చాల
భావపూరితముగ నువ్వనించెను. కాశ్మీ-వింజురను వివాదమును
గురించి నడుపుచు భారతదేశము స్వపరిపాలితముగ నున్నయెడల
వింజురను ప్రభుత్వ, రైలు ఆరణ్యము శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి
వంటి భారతీయ ప్రముఖుని అట్టవహించి యుండదని నుడిచెను.
తరువాత జోషిగారు మరాఠీలో మాటలాడెను. తీర్మాన
మోమోదించబడినది.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అనాలు)

జెలసులభము! (పోస్తుభుత్వ ప్రత్యేకము) నూనె మధికము!!
కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తెల్లకాకలకు
ఈమాత్రలు దివ్యాప్యతము. అల్లెరము, అరవి, ఆవులింక
లు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగ
ముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిర
న్ము, వ్రేళ్లు, అన్నులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొ
వులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవారనొవులను వెంటనే మాన్పును.
యందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔష
ధ మగుటచేతను పరమహంసస్థితియని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

1073 ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్తు నిడుమాల, ఎలవర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

నూతన ప్రచురములు

బమ్మెర పోతనామాత్య ప్రణీతము

ఆంధ్ర భాగవతము 1-8 6-0-0

డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-8 5-0-0

ఆనందరంగరాట్నందము 1-8 1-8-0

ఆనంతనిఘండము 1-8 0-14-0

శ్వుకవీయము 1-8 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-8 1-0-0

ఇంగన అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దదొ
కను. క్యాటలాగులు చూడకోరెదము.

వావిళ్ల-రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

292, ఎర్రబజార్, చెన్నపురము.

పకటన

కాంగ్రెసువేళ జరుగుచుండుటచే, రేపటిదినము కాంగ్రెసువార్తలు గల ఆంధ్రపత్రికానుబంధము ప్రచురింపబడును. పంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1923-వ సం. డిసెంబరు నెల 29-వ తేది

శనివారము

జాతీయపతాకము

మహాత్మాదాళిగారు, గాంధీనగరముపై న జాతీయ పతాకమును నెలకొల్పి, స్వరాజ్యోదయమును సూచించిరి. అనంతరము మంతరించెనని చప్పుటల చదువవారు, జాతీయ పతాకము గాంచి నిర్విణ్ణ హృదయులు గాక మానరు. అనంతరము అంతరింపనేరదు. తన లక్ష్మియును జేరువరకు, ఉద్యమము సాగిపోవుచుండును. అవాంతరము తెన్ని తటస్థించినను, శయవడ నవసరము లేదు. పావనమూర్తియగు గాంధీమహాత్మునిచే నెల్లకొల్పబడిన యుద్యమము విఫలమగుచో, ధర్మము జయించు నను సత్యము వ్యర్థమగును. ఎట్లవాడా జయింతు లో గూర్చుని మహాత్ముడు జేసెడి నిరంతరతయు, నిరర్థకమగునా? సుప్రసిద్ధ దేశభక్తుల ఆత్మసమర్పణయు వృధాకావునా? విశ్వాసరహితులను దలంచిన దలంతుడు గాక! స్వల్పలాభాపేక్షపరులు నహనము కోల్పోయిన కోల్పోవుదురగాక! భారతమాతృ విమోచనమునకై బ్రథమకంఠులగువారుమాత్రము, తమ విశ్వాసము నెన్నడును విడవనేరరు. త్యాగబలముపై నిర్మింపబడిన, మహాద్యమము ఊరక బోవజాలదు. ప్రజాసామాన్య హృదయము స్వరాజ్యోదయమునకై కరిపించుచున్నది. అవసరమగుచో, భారతీయై ట్టి త్యాగములకయినను వెనుదీయరని, అకాలిల దృఢవిశ్వాసమును పట్టుదలయు, స్ఫుటపరుచుచున్నవి.

జాతీయపతాకము హైందవస్వాతంత్ర్యచిహ్నము. గోదావరిమండలాధికారి, జాతీయపతాకము నిదివర కూడబెరికించెను. బులుసు సాంబమూర్తిగారు జాతీయపతాకమును మరల నిలువజెట్టి, ధైర్యముతో కారాగృహమునకు జనిరి. మరల నామండలముననే, దేశభక్తుల సమక్షమున జాతీయపతాకము కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షునిచే నెలకొల్పబడెను. స్వరాజ్యచిహ్నము నూడబెరుకుటకేరికిని సాధ్యపడదని, ప్రపంచమునకు కాకినాడ దెలియజేయుచున్నది. స్వరాజ్యము మానవుని జన్మస్వాతంత్ర్యమగుటచే, కానిని బెరికివైచుట కెటుల సాధ్యపడదో, స్వరాజ్యచిహ్నమగు జాతీయపతాకమును లాగివైచుటకును నటులనే సాధ్యపడనేరదు. నాగపురపు సొంధము ఈసంగతినే వ్యక్తముజేసెను. జాతీయపతాకగౌరవమును రక్షించుటకు, భారతీయులన్నిప్రాంతములనుండియు నాగపురమునకు వెడలి, కారాగృహమునకయినను బోవ సమ్మతించిరి గాని, తమ స్వాతంత్ర్యచిహ్నమును గోల్పోవరయిరి. తుట్టుతుడకు, సివిలులైననుగూడ జాతీయపతాకము జయప్రదముగ నూరేగింపబడెను. జాతీయపతాకమున కవమానముగలిగిన, భారతజాతి కవమానము గలిగి

నటులే. జాతీయపతాకము నూడబెరికిన, స్వాతంత్ర్యము నూడబెరికినటులే. జాతీయపతాకమును రక్షించుటయనిన, స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుటయే.

భారతీయుల బాధ్యత ఇకనుండియు యినుమడింపగలదు. జాతీయపతాకము ప్రజలకు తెందినది. అది వారిసాత్తు. దేనిని పోగొట్టుకొనినను, ప్రజలు జాతీయపతాకమును పోగొట్టుకొనజాలరు. జాతీయపతాకమును పోగొట్టుకొనిననాడు, భారతీయులు స్వాతంత్ర్యముననుభవించు నర్హులు గాజాలరు. మహాత్మాదాళిగారు, మహాత్మాప్రభు మగు బాధ్యతను ప్రజలపై నుంచిరి. దానిని నిర్వహించెదమని, ప్రజలు వాగ్దానము జేసిరి. తమ వాగ్దానములను భారతీయులు చెల్లించుదురగాక! జాతీయపతాకము ఎట్టి భావములను రగుల్కొలుపును? వేరొకజాతిని హింసింపుమని కోరునా? పరరాజ్యముల నాక్రమింపుమని కోరునా? పరులస్వాతంత్ర్యముల నకహరింపుమని కోరునా? అటుల నెన్నడును సూచించును. జాతీయపతాకము, శాంతిసూచకము. అహింసాబలప్రవర్ధకము. కదరుచే నిర్మితమగుటచే, బీదలపాలిటి కల్పితమగుచున్నది. సింహ, శార్దూభ, గండభేరుంజాది చిహ్నములదాల్చక, మహాత్మునిచే నిర్మింపబడిన జాతీయపతాకము కాటపు చిహ్నమును దాల్చుచున్నది. తన ఆశ్రీతులను రాజులు సరిక్షింపగలరు. ఈ బు వేడినవారి కభయముగలదు. కత్తువులను సయితము ప్రేమింపజేయగలదు. అహింసను వ్యాపింపజేయగలదు. కలహములను పారద్రోలగలను. జాత్యైక్యతను పురిగొల్పగలదు. స్త్రీల మానమును కాపాడగలదు. దారిద్ర్యదేవలను తిరిమివేయగలదు. యంత్రదాస్యమును నిర్మూలించగలదు. జాతీయత వివక్షత లేక, ఎల్లరకును సౌఖ్యమును ఆనందమును బ్రసాదింపగలదు. లోకశ్రేయమును పెంపొందింపగలదు. ఇట్టి చిహ్నముగల జాతీయపతాకము, మానవకోటి కంతకును, పూజనియ్యును. విశ్వప్రపంచమంతయు దీనిని చేపట్టగలదు. ఇట్టి పతాకమును నిర్మూలించుట కెట్టిబలవంతులకును సాధ్యపడదు. జాతీయపతాకమెగుడునపుడు, సోయము, ధర్మము, అహింస, తమ నిజరూపము నెల్లరకు ప్రత్యక్షము జేయగలవు. జాతీయపతాకము నిజముగ జూచిన అంతరాతీయ పతాకమే. ఇహ్మితి లోకకళ్యాణమునకు చిహ్నము. ఇట్టి పతాకమును ధరింపగలవారు ధన్యులు. దీనిని గాంధీనగరమున స్థాపించిన మహాత్మాదాళిగారు స్వజన్మతిపాత్రులు. ప్రపంచమునకేవలపతాకము మెసగి, ధర్మవిజయ దుందుభిని మ్రోగించిన గాంధీమహాత్ముడు క్రొత్తయుగమును ప్రవేశపెట్టి, శాశ్వతతరబోపాయమును జాపగలిగెను.

మానసిక అధ్యాత్మిక సభ

కాకినాడలో జరుగుచున్న సభలలో మానసిక అధ్యాత్మికసభ చాలముఖ్యమయినదనటకు సందియము లేదు. గాంధీమహాత్ముని ఆగమనముచే, ఆధునిక ప్రపంచమునకు మరల నాధ్యాత్మిక ప్రతిభ గోచరమయ్యెను. అనాత్మకన్న ఆత్మయధికమను సత్యము పరిస్ఫుటమయ్యెను. కొంతకాలము నుండియు మరుగుపడిన ఆత్మానాత్మ వివేకజ్ఞానము, మరల వికసించెను. భౌతికవాంఛలు, అధ్యాత్మిక వాంఛల కీడురావని దెలిసెను. తురాతన విభేదము, గ్రంథస్థముగ నుండుటగాక, అనుభవములోనికి వచ్చెను. శరీరమును బంధించినను, మనస్సును బంధించుట కేరికిని ఇక్కడ గాదను సంగతి, నిదర్శనపూర్వకముగ ప్రపంచమునకు వెల్లడియయ్యెను.

ఇట్టి సమయమునందు ఆధ్యాత్మిక సభను కాకినాడలో జరుపుటచే, శాశ్వత పదార్థాన్వేషణము, వంకకు ప్రజల మనములు మరల గలవు. స్వరాజ్య, స్వరాజ్య భావముల గ్రహింపగలవు. సభాధ్యక్షులగు వి. డి. ఋషిగారు, స్వానుభవమువలన పరిలోకము గూర్చి కొన్ని విశేషములను గ్రహించిరి. యారపునందు జరుగుచున్న ఆధ్యాత్మిక అంతర్జాతీయ సభకు వీరు ప్రతినిధిగ వెడలుచున్నారు. శిఖున బోసిన గాని తీరముగాదను నటుల, పాశ్చాత్య ప్రపంచ మంగీకరించిన విషయములుగాని, మన విద్యాధికులకు రుచింపవు. శరీరము నశించినను, జీవుడు నశింపడు సంగతి, భారతీయులుగూడలతో నేర్చెడి విషయమే. కానిపాశ్చాత్యుల కిది అత్యాశ్చర్య విషయమగుచున్నది. భారతీయుల యాచారములుగాని నడవడులుగాని సంస్కరణములుగాని, జీవుడు నిత్యుడను మూల సిద్ధాంతము నాధారపరుచుకొనుచున్నది. ఈ సిద్ధాంతమును మనస్సుర్ని విశ్వసించక, భౌతికలాభాపేక్షపరులై మెలగువారికి, భారతీయ సాంప్రదాయములు హాస్యాస్పదముగ వోచుట వింతగాదు. పాశ్చాత్యులు కంటితో జూచెడి వస్తువులను గాని గుర్తించరు. భూతములయినను కంటి కగవడవలెను. అవి తేనెపిడ్డని చెప్పుటకు వినుపింపవలెను. ఇందుకొరకు, సర్ అలివరులాడ్జి, కానకడాయిలు మొదలగు శాస్త్రజ్ఞులనేకులు, పరిశోధనల గావించుచున్నారు. వింతకాటకును కనుగొనిన సంగతులు, హిందూదేశమునందు సామాన్యప్రజలు గ్రహించినవానికన్నను దీసిబోవుచున్నవి. గణాచారుల ఆవేశము, సర్వసామాన్యములు. దయ్యములను వడల్పుట, భూతములను తృప్తిపరుచుట, సామాన్యముగ జరిగెడి విషయములు. పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులింకను భౌతికసాధనలపై నాధారపడి, మృతులగువారిలో సంభవించు నెంచుచున్నారు. అట్టి యాధారములు లేకనే, యోగమార్గము సభ్యసించి, సూక్ష్మశరీరులతో మనస్సుద్వారా సంభాషణల సలుపుటకును, వానినుండి మహత్తరమగు సత్యములను గ్రహించుటకును వీలగునని భారతీయులకు చిరకాలము నుండియు దెలియును. హిందూదేశము సంకల్పాపింపబడెడి ఆధ్యాత్మిక సభములు పాశ్చాత్యసంఘముల కనుబంధముగ నుండి, అముష్మికవిద్యను గారడవిద్యవలె సభ్యసించుట ప్రయోజనకరముగాదు. అనవసరముగ మృతజీవులను భౌతికపదార్థములద్వారా నాహ్వానించి, వినోదము జూచుటవలన ప్రయోజనముండిన. యోగాభ్యాసముచే గలిగెడి జ్ఞానమును మానవవీడకుగాక, జన్మ సాఫల్యమున కుపయోగపరుచుట, లాభకరము. ముంతింత్రములచే గలిగెడికత్తిని, చేతబడులకును, పరులకు నష్టము గలిగించుటకును, స్వార్థహనకు వినియోగించుటకును, ప్రాచీన లెంతమాత్ర మంగీకరింపక అట్టికథలును గర్హించిరి. పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులుగనుగొనుచున్న సత్యములను గ్రహించునపుడు, భారతీయులు వీనిని లోకకళ్యాణమునకును, మోక్షప్రాప్తికిని సాధనములుగ నుపయోగించి, ధర్మసంస్థాపనకు తోడ్పడుటయు క్రము. హిందూదేశమునం దీయద్యమము, ఇప్పుడే మొలకెత్తుచున్నది. ఇది సక్రమాభివృద్ధి గాంచుగాక!

హిందూ పత్రికానుబంధము

ఈమారు వెలువడిన హిందూ పత్రికానుబంధ మెప్పటివలె వ్యాసరాజములతో విరాజిల్లుచున్నది. పత్రికాధిపతులగు కస్తూరి రంగయ్యంగారు చనిపోవుటచే జనించిన దుఃఖ మీసించినను జూడగనే మరింత యధికము గాకమానదు. వారి ఛాయాకలుమును, వారి జీవితచారిత్రమును, సంచికయొక్క

విలువను విస్తరింపజేయుచున్నది. లేబరువత్త చారి త్రమును, పార్లమెంటు సభ్యులగు ఫీల్డ్ సాక్షుడు గారు చక్కగ వివరించిరి. సామాజ్యవాదాభిమాన సిద్ధాంతము నిరూపయోగమని, హాబుసను గారు వ్రాసెరి. ఈవ్యాసము జదివిన, ఇంగ్లండు బడాయి వెల్లడియగును. తమవరకు వచ్చునప్పటికీ, సామాజ్యభిమానమును బ్రటిష్ ప్రజల తేలుల వివర నాడిరో, ఇటీవల జరిగిన పార్లమెంటు ఎన్నికలు తెలుపకనే తేలులు పుచ్చుచున్నవి అధినివేశరాజ్య భారతీయుల స్థితి గూర్చి పోలకు గారు వ్రాసినవ్యాసము, వారిసానుభూతిని ఉదాహరణయమును తెలుపుచున్నది. కాని, పోలకుగారికిగల ఆక భారతీయులకులేదని, ధర్మములో బలవచ్చును. గ్రామపుసర్పిర్లుముగూర్చి రివరెండు పాప్లేగారు వ్రాసినవ్యాసము, హైందవహృదయమును చక్కగ ప్రతిఫలించజేయుచున్నది. విదేశీయులయినను, భారతవర్షపు ముఖ్యావసరములను చక్కగ గనిపెట్టినందుకు వీరి నభినందింపవచ్చును. నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింప నెంచువారు, పాప్లేగారి సూచనలను పరిశీలింపుట లాభకరము. ప్రభుల చంద్రాచార్యులు కద్దరుగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసము అమూల్యమని వేరుగదలంప నక్కరలేదు. కాంగ్రెసు క్రీడునుమార్చి నవసరములేదని, దాక్టరు కట్టాభి సీతారామయ్యగారు సహేతుకముగ నిరూపించిరి. ఇవిగాక వెక్కువ్యాసము లింకను గలవు. ఈసంచికయొక్క విలువను గుర్తించిన, ఎనిమిదికాల ఖరీదు అత్యల్పముని చెప్పవచ్చును. ప్రతినివేశరర్షి మిట్టి అమూల్యముగు అనుబంధమును ప్రచురించెడి హిందూపత్రికా నిర్వాహకులభవదనార్హులు.

నిరర్థక సమావేశము

పూనాలో జరుగుచున్న మితవాదుల సమావేశము నిరర్థకముగ వరిణింపెను. మితవాదు లిప్పుడు సయితము తమప్రాతమార్గములను విడువరయిరి. ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించెడి తీర్మానములను వెక్కిరిసిగొని చిరి. స్వపరిపాలనము నొసగవలయుననియు, పార్లమెంటరీ విచారణ వంఘమును త్వరలో జంపవలెననియు, కెనియా నిర్ణయమును మూర్ఖవలెననియు, కెనియా నిరోధచట్టమును సాగింపవలదనియు, డిక్షిణాఫ్రికాపై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రతిక్రియలను విధింపవలయుననియు, కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖలను విభజింపవలయుననియు, ఉన్నతోద్యోగములను భారతీయుల కొసగవలయుననియు, సైన్యములో వారిని సుశిక్షితుల గావించవలయుననియు, ప్రభుత్వమును వేడిరి. మితవాదు లిటుల దీక్షముగ ప్రార్థనల సలుపుట, ఎంతకాలమునుండియో జరుగుచున్నదే గాని క్రొత్తగాదు. వీరి మొరలను ప్రభుత్వము వారాల కొపవచో, చేయవలసిన కర్తవ్య మేదియో, నిరూపింపకబోయిరి. ఈ కృప న్నను శర్మపై శియులు అన్యాయమని వీరు మరల తీర్మానించినందువలన నేమయిన ప్రయోజనముగలదా? మంత్రములకు చింతకాయలు రాలవనునటుల, మితవాదుల ప్రార్థనలచేగాని, వారి అసమర్థత తీర్మానములచేగాని, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపబోదు. కెనియా నిర్ణయము కట్ల అసమర్థత హాపుటకు, సామాజ్య ప్రదర్శనమును బహిష్కరింతుట ప్రథమవిధియై యుండెను. ఇట్టి తీర్మానము సంగీకరించుటకు సయితము మితవాదుల సమావేశము నోచకొనడయ్యెను. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి విషయమై కట్టుబడలజూపగ, అధ్యక్షులగు సుపూగారు ప్రతికూలించిరి. మితవాదులలో చీలిక గలుగునని ఎంచి, శాస్త్రిగారి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఇక మిగిలిన వేయి? ప్రార్థనలు, విన్నవములు.

కెనియా ఇమిగ్రేషను నిబంధనలు

కెనియా ఇమిగ్రేషను నిబంధనలను వరికించు వారు, భారతీయులను బహిష్కరించుట కిది యువకరించుననియు, తెల్లవానిని బాధింపవనియు గ్రహింపగలరు. కెనియా ప్రభుత్వపు బూటకములను కనిపెట్టలేనివా రుండరు. తమ యుష్టమువచ్చినవారిని రానిచ్చుటకును, తదితరులను తరిమివైచుటకును, కెనియా ప్రభుత్వమువారు అధికారము గోరుచున్నారు. నిషేధింపబడిన తరగతులలో, భారతీయులను చేర్చుట సులభము. ఇందుకు ఇమిగ్రేషను ఆఫీసుగారికి నిరంకుశాధికారముగలదు. జీతనాథారము లేనివారిని, మున్యం దెప్పుడో దబ్బులేకుండునని దోచినవారిని, రానియకుండ నుండవచ్చును. వాంఛనీయము గానివారిని నిషేధింపవచ్చును. ఈ తరగతిలో భారతీయుల నందరను చేర్చవీలగును. భారతీయు లెవరయిన ముందు బ్రవేశించినను, విచ్చుట వారిని తరిమివైచుటకు ప్రభుత్వమున కధికారము గలదు. ప్రవాసాస్త్రము, కెనియా అధికారుల చేతులలో గలదు. ప్రవాసకార్యము సయితము, భారతీయుని ఖర్చుతోనే జరుగగలదు. భారతీయుడు కెనియాలో ప్రవేశించిన మూడువందరెక్కర ముల లో పుగ నెక్కుడయినను నతనిని ప్రవాసముంపవచ్చును. కాల్మికులు గాక బోయినను, కెనియాను చూడవచ్చువారు సయితము దబ్బును ముందుగ డిపాజిట్టు చేయవలసియుండును. ఇట్టి సూత్రరత్నము తెన్నయోగవు. వీరిని కనిపెట్టిన కెనియా ప్రభుత్వమువారి తెలివి తేలుల నెంతని మెచ్చగలము? నిష్పంధకానసములను నిర్ణించుటలో వీరిని మించినవా రింకొకరు గనుపింపరు ఇట్టి నిష్పంధములను విధించుటలో కెనియా ప్రభుత్వమువారు, అప్రికావాసుల యోగక్షేమములను విశేషముగ బాటించిరట! ఏమి వారి బోధార్యము? కపటప్రవర్తన మింతకన్నను దూరముబోవునా?

అటవీ పంచాయతులు

అటవీ పంచాయతులను ఏర్పరుపవలయు నని మొదట సూచించినపుడు, అధికారవర్గము ఎగతాళి జేసెను. చాలకాలమువరకు వానిని నిరసించుచుండెను. ఈమారు ప్రచురించిన నివేదికయందర మూత్రము పంకాశతులు సొత్త పీకరముగ బనిచేయుచున్నవని, ఫార్మెట్ట కన్వర్సేటిక గారు అంగీకరింపక లిప్పుడయ్యెను. అటవీ పంచాయతుల విషయము ప్రజల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యమును వ్యక్తపరుచుచున్నది. పంచాయతులపై అధికారుల నిర్బంధ మనతే తేకుండుచో, ఇంతకన్నను తృప్తికరముగ బని జేయునని నిశ్చయముగ జేప్పవచ్చును. పంచాయతుల స్థాపనముగూర్చి కాంగ్రెసుసభవారింతవరకు తగుశ్రద్ధ వహింపలేదు. స్వరాజ్యస్థాపన కిది మూలాధారము లని గ్రహించి, కాంగ్రెసుసభవారి విషయమై ఎక్కుడు శ్రద్ధబూనుట అత్యవసరము.

జాతీయ విద్యావ్యవస్థ:

టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరు శ్రావ్యుల దుస్థితి గూర్చి పత్రికల కిటీవల వ్రాయుచు, వారికమీద పారిశ్రామికవిద్య సభ్యసించిన గాని బాగుపడరని, పుష్పవరచిరి. శేషగిరిఅయ్యరు గారు అసహాయవాదులు గాకున్నను ప్రస్తుత విద్యావిధానపు లోపములను కనిపెట్ట గలిగిరి. జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయుట కెట్టియవసరము గలదో, గ్రహించుట నులభసాధ్యము. ఇందుకొరకు పాటుబడుట కింతకన్నను అనుకూలసమయము లభింపనేరదు. నిర్మాణకార్యక్రమమునం దిది యొక్క ముఖ్యాంశమును సంగతిని భారతీయులు మరువగూడదు.

సా ని క వార్తలు

తపాల ప్రకటన:—మూరికనుకు పంపబడు కాలు 1924 సంవత్సరం జనవరి 2 వ తేదీని సాయంకాలము 6 1/2 గంటలలోగ జనరలు పోస్టునందు పోస్టు చేజులము నని (కెనీడెన్సి పోస్టు మేస్టరు గారు ప్రకటించుచున్నారు.

మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గ సమావేశము

ఈనెల 27 వ తేదీన ఉదయంబునందు సమావేశమగుటకు నిర్ణయింపబడిన మదరాసు ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిలు సమావేశమ జరుగ లేదని తెలియుచున్నది. (మద్రాసు తెలుగు)

సుగుణ భూషణ సభ:—పోరం భజంగరావు గారు, కట్టు, కటేకం వాడుకు వారలచే రచించబడిన శ్రీవిష్ణు లీల (తెలుగున) 1923 సం॥ డిసెంబరు నెల 31 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-30 ఘంటల కాలంలో తియేటరు (పాల్ల కొటాయ్యలో) ప్రకటించబడును.

సుగుణవిలాససభ:—ఈసభవారు 31 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వి. వి. జనశాఖఅయ్యంగారిచే అరవమున రచింపబడిన హరిశ్చంద్రహరికమున రిక్టోరియా పురమందిరమున ప్రదర్శించెదరు. 31 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కీ॥ శే॥ కొలవలం శ్రీనివాస రావుగారి విషయంకర సామ్రాజ్యవాదమును వాడుకమున (తెలుగున) ప్రదర్శించెదరు.

విచారకరమగుమరణము:—రైల్వేపోలీసు కాన్స్టేబులు రాజగోపాల వాడకనుగారు కడపన కనివారము ఎన్ఫీ. వి. ఆర్ బండిలో ప్రయాణము చేయుచు కండలారు స్టేషనునకు ఒకపెట్టెలోనుండి మరొక్క పెట్టెలోనికి పోక ప్రయత్నించుచుండ కట్టుబాది క్రందపడెను. రైలుబండి మీదపోయెను. అతడు గాయములు తగిలెను. కెరలలు ఆసుభక్రియం దుంచబడిన గురువారం రాత్రి 11 వ మరణించిరి పంచాయతీ జరిగెను. రైల్వే ప్రమాదముల మరణించెనని జాగ్రత్త అభిప్రాయపడిరి.

శ్రేష్ఠమగు ఇంగువ:—హిమాలయసోద్యువారు కంపిన శ్రేష్ఠమగు ఇంగువను కండవలతో అంగీకరించుచున్నాము. ఈ ఇంగువ కన్నీయా ఆధునికమునుండి నేకరింపబడి శాస్త్రోన్నతారితే పంపబడుచున్నది. మంచివాసన నిచ్చుట యోగాక కోగము కలగజేయు కీటకములను చంపి ఆరోగ్యము కలుగజేయను. ఒకపాన ఆపాన కాలుపాన ద్రవ్యాలలో ఇంగువ పానజనీ పంపబడును. వెలులు ఒకపాన 5 రూపాయలు, అరపాన 2 1/2 రూపాయలు, 1/2 పాన 1 1/2 రూపాయలు, చిరువామా హిమాలయ సోద్యు కనుగొనినట్లు.

గుచ్చిసాటక కంపెనీ:—ఈ కంపెనీవారు నిన్న సాయంకాలము పాతెనుధియేటరులో రుక్మిణీ వారణముకూటమును ప్రదర్శించిరి. ఇతరవాటకములలో నీ చక్కని సంగీతముతో దేవ, అమృతమగు అశ్వినీలతోడను కంపెనీవారు ప్రేక్షకులకు అనంతపంపకులుగ నొసర్చిరి. శ్రీకృష్ణుని మిత్రునివేషమును అటు నీచ్యుట సోదే శిష్యువాని వేషమును ధరించిన (పాత్రైటరు వీరప్ప గారిపోశ్యు) సహాయము మిగుల ప్రశంసనీయముగ నుండెను. వీరు కేటడినను రాత్రి 9-30 గంటలకు సభారము వాడుకమును చేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కలీకదాను వాడుకమును ప్రదర్శించెదరు.

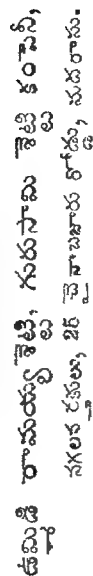
విశ్వకర్మమహాసభ:—1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 31 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్ర 4-ఘంటలకు చెన్న పట్టణ పచ్చుకప్పుకాలేజీ హాలులో ఒక విశ్వకర్మ సభ జరుపబడును. (బ్రహ్మశ్రీ డి॥బి, గోపాల కృష్ణమూచార్యులు గారు ఆగ్రాహమున వహించురు)

విషయము:—చెన్నపట్టణ కానన నిర్మాణభవ మనరంజ ప్రతినిధి యొరిని నిర్ణయించి గవర్నమెంటువారు అంగీకారము నకు పంపుట.

విశ్వకర్మ సంకల్పము యావద్భూతి రత్నక విషయము చేయునట్లు ప్రాశ్నించుచున్నారము.

సభ మాగింపుదేవని క్రకటింపుదగానే లెండవకును
వారు వేరొక అధ్యక్షుని నెన్నుకొని కాన్యకమనును సాగి
చుట కర్హించి. కాని ఇండియన్ అసోసియేషను వారందుల
కాటంక నెట్టుచు వారు విఫలపడుతున్నరై. కారంతట కాలేజి
స్పర్ధాయుక్తు నెరి అచట నభ జరిపి.

38, జనరల్ ముత్యామొదలిపేథి, మ. దాన్సు.

త్రోతచటము

కెన్యాకాని గవర్నరుచే కెన్యా కాపరిక్టును సభ
యొక్క అనుమతి సహాయములన అభ్యుదయ గా నిలుచేయ
జదుగాక.

(ఇ) వ్యభిచారులుగాని వ్యభిచారమువలన సుపాదించిన వారి సొమ్ముమీద ఆధారపడినవారును ఆధారపడెనున్న వారును,

2. မနုဿိ

1101

శంధివిలాసం: వర్ణా, పామిడి, ప్రాప్తైటరు, డాక్టరు యం. బి. ఆర్. వర్ణా, పామిడి, (జిల్లా-అనంతపురం)

27. ఏ యోదనుండియైన బహిష్కరంపబడినవాడు దిగి నను దిగకప్పుడు, అట్టి యోద యజమానియు, కామందును కూడ యందుకు బాంధ్యులగుదురు. వానివై ప్రత్యేకముగా గాని బా యింటుగా గాని 50 సోనులకు కప్పున కాకుండా 150 సోనులకు ఎప్పుడు కాకుండా జుగ్మవా నిధింపబడును ఒక్కొక్క బహిష్కరంపబడినవానికి యింతకేవలపున విధింపబడును. ఈ బహిష్కరంబడినవారి నందరిని ఆ యోద తీసికొనిపోవు.

కుట్ర వీరములు జరుగుచున్న యోధ రేవును విడుదలచేసి బయటపడెను.

28. బిల్లు ప్రకారము ఎవరైన బహిష్కరింపబడినవాడైన యెవల, అట్టివాడు వలసకార్యకర్తయొక్క చూపుటకు గాని, కాలనీలోని ఒక రేవునుండి మరొక రేవునువలన పోవుటకు గాని ప్యాసు నిచ్చునది దరఖాస్తు చేయవలెను. ఇట్టి ప్యాసులు "విజిటింగు ప్యాసులు" "ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసులు" అని పిలువబడును.

29. దరఖాస్తువాడు వలసకార్యకర్తయొక్క దగ్గరకు వచ్చి అవసర ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పి ప్యాసుకొరకు ఒక డిపాజిటు నుంచవలెను:-

(ఎ) విజిటింగు ప్యాసుకు తనకే ప్రామాణిక 15 పానులు, భార్యపిల్లలు ఉన్నచో మరొక 15 పానులున్నవి.

(బి) ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసుకు డెడ్లవారికి 15 పానులు పిల్లలకు 10 పానులు "పిల్లలు" అనగా 16 సంవత్సరముల పైకి వారము.

30. అది కుటుంబముయొక్క తప్ప లేకపోయిన క్రతి వానిని వేరువేరు ప్యాసు లివ్వబడును.

31. విజిటింగు ప్యాసు గాని ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసు గాని వానికి కలియ లోపించిన వలసకార్యకర్తయొక్క యిచ్చును. కాని దీనిని ప్రధాన వలసకార్యకర్తయొక్క గాని గవర్నరు గాని మార్పు చేయవచ్చును.

32. కాలనీలో ప్రవేశించుటకు విజిటింగు ప్యాసును చూపించి, అది సాధారణముగా 21 రోజులకంటె ఎక్కువ యుండదు. కాని ఏ వలసకార్యకర్తయొక్క గాని లెక్క లోని కట్టయిన ఆ కాలమును ఎక్కువ చేయవచ్చును. ఒకసారిగా 14 రోజులకంటె ఎక్కువ చేయవచ్చును. మొదట పెట్టిన రేషను డి ప్లమెంటు 6 వారాలకంటె ఎక్కువ చేయవచ్చును. అయితే గవర్నరు గాని మార్కెటింగు ఎక్కువ చేయవచ్చును.

33. డిపాజిటు చేసిన వ్యక్తులు కాలనీని విడిచి వెళ్ళుటకు దీని యిచ్చబడును.

34. కాలనీలో ప్రవేశించి ఒక రేవునుండి మరొక రేవునువలన పోవుటకు ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసును చూపించును.

35. లెక్క కారణమున యెవల ముఖ్య వలసకార్యకర్తయొక్క గవర్నరు ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసు కాలము హెచ్చించ వచ్చును.

36. ఎంట్రీ క్రెమను ప్యాసుకొరకు పొందిన వ్యక్తులలో మిగిలిం దానిని, అట్టివాడు ఆచోటు విడిచిపెట్టుకొని వానికి యిచ్చబడును. లేకపోతే అట్లు ఖర్చుపెట్టవలెను.

37. బహిష్కరింపబడినవా డెవరైన ఎంట్రీ క్రెమను, విజిటింగు ప్యాసులవలన కాలనీ ప్రవేశించి కాలముదాటిక తరువాతకాడ కాలనీలో నున్నట్లయిన అట్టివాడు బిల్లును అతిక్రమించియు యెంచబడును. వాడు డిపాజిటుచేసిన వ్యక్తులు వానికి చెదరు. 6 నెలలు కారాగృహానికి గూడ విధించబడ వచ్చును.

38. వలసకార్యకర్తయొక్క దగ్గరకు వచ్చువాడు 15 సంవత్సరములకు పైగా వయస్సుకలిగి ఉన్నవాడైతే కనబడియెవల వాడు బిల్లుకొరకు 16 సంవత్సరములవాడుగానే పరిగణింప బడును.

39. ఎవరైన మోసముచేసి తనకు గాని యితరులకు గాని కాలనీలో ప్రవేశించుటకు సర్టిఫికేటును సంపాదించిన యెవల ఇట్టివాడును బిల్లును అతిక్రమించియు పరిగణింపబడును.

40. ఈ బిల్లును యీ దిక్కు ప్రతిబంధములు.

(ఎ) బహిష్కరింపబడినవానికి కాలనీలో ప్రవేశము గలుగుటకు సహాయము చేయవలయు, 5 నెక్కును (2) లెక్కలవానిని తెలిసియు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించుటయు.

(బి) బహిష్కరింపబడినవానిని బిల్లును అతిక్రమించుటలో సహాయము చేయవలయు.

(సి) వలస కార్యకర్తను దోడ్కొని గాని కార్యనిర్వాహకము లో అడ్డగించుటయు.

(డి) బిల్లుయొక్క ఉత్తరవులను అతిక్రమించుటయు.

41. ఈ బిల్లును గాని, బిల్లుయొక్క నిబంధనలను గాని అతిక్రమించినవానికి 75 పానుల జుల్కాగా గాని 6 నెలలు పైదు గాని లేక రెండు కిక్కులుగాని విధించబడును.

తనవలన ప్రభుత్వమున కేవల సహాయముగా గాని, రాజ్యాధిపత్యముగా ఎవరినైన తీసికొనివచ్చుటకు గాని అదిదే ఖర్చులను భరింపవలసియుండును.

42. ఒక యజమానికి ఏమైన ముఠా ఇత్యదునియున్న ఒక రేవును విడుదల పూర్వమే యిచ్చబడు. వలసకార్యకర్తయొక్క ఒకనాటి ఏమైన రావ. నియున్నదని కట్టమన్న కమిషను గాని ప్రాసియన్సుచో ఒక రేవువిడుదలకు అనుబంధ యిచ్చబడు.

43. వలసకార్యకర్తయొక్క తలదినట్లుగా క్రిమినలుగా గాని నిబంధనగాని ఉల్లు రాబట్టవచ్చును. 150 పానుల జుల్కాగా గాని 6 నెలలు ఖయదుగాని విధించుటకు లెగిన కాన

కార్యకర్తలను సేరము లన్నియు మొదటి తరగతి సబార్డినేటు కోర్టులో విచారింపబడును. ఇది గాక రేవుగగ్గరనుండు యెవల సంబంధమున 750 పానులవరకును గల దావాను గూడ విచారింపుటకు యీ సబార్డినేటు కోర్టు హక్కు కలిగియుండును.

44. వలసకార్యకర్తయొక్కనుండి గవర్నరు గానికి గాని లేక యెవరికైనా నిమిషపడిన మరల యే యితరులకు గాని ఆ ప్పీటు చేసికొనవచ్చును.

45. 16, 17, 19, 24, 42 నెక్కుల ప్రతిబంధములు పోలిసువారు విచారింపదగిన కేరములు.

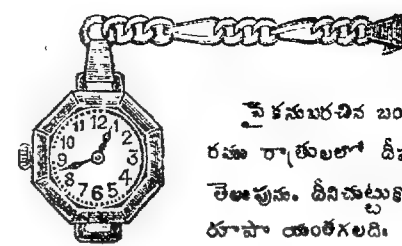
46. ఈ బిల్లు బిల్లుయొక్క చెప్పబడిన అర్థి నెక్కులు యెంచుటకు తీసివేయబడినవి.

47. ఈ బిల్లుయొక్క నిబంధనలను ఎక్కువ వాడుగా నిర్వహించుటకును, బిల్లును నిర్వహించుటలో లెక్క సేవేసినవానికి జీతముల నిచ్చుటకును గవర్నరు గాని ప్లేటు సెక్రటరీతో కలిసి నిబంధనల నేర్పవచ్చును.

48. వేరవిధముగా చెప్పబడిన తప్ప, 1916 వలస ప్రతి బంధక చట్టము నిబంధన లన్నియు యీ బిల్లు నిబంధనలతో సహాసబలముగా నుండును. (జి. సె.)

బంగారువన్నె గడియారము

దీపము లేకనే గంట తెలుపును

వైకనువరచిన బంగారువన్నె గడియారము రాత్రులలో దీపము లేకనే ఘంట తెలుపును. దీనిచుట్టుకొలత నుమారు అర్ధ యాపా యంతగలది. ఇది ప్రసిద్ధి కెక్కిన స్విజరులందు తేకస్థులవలన చేయబడ్డది. ఇది నుమారు 8 సంవత్సరములవరకు వాడుగ నడుచును. ఇది సరియైన ఘంటయాపును. తేలిక ఒక అధరణముకలె నుండును. చేతిపట్టతో సహాయ 7-8-0 సాదా పట్టలేకుండ 1,4 నూ 8-8-0.

వి. ఎస్. వాచ్ కంపెని

తపాలుపెట్టె నెం. 105 మద్రాసు

రవీంద్రకవి చంద్రుని నవల

నవలయే కాదు — నవభావమును మూకరము

నవరసకమలాకరము — నవరత్నరత్నాకరము

నవనవాసందను భాకరము — నవజీవన ప్రభాకరము

రెండు సంపుటములు. సెం. 1-కి వెల రు 1-8-0

వేంకట పార్వతీశ్వర కవుల ప్రేమ సంగీతము

లలితరసభావకలితము — మధురశబ్దార్థలలితము అగు వెల 0-8-0

ప్రభాత సంగీతము

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

మనోహరము

వరి శుభ్రత

కొలినాను మీ నోటిని ఆరోగ్యముగా నుంచును!

మూయుటకు మూత

కొలినాను గొట్టమునకు గట్టిగా గట్టబడియున్నది. అది పడుటగాదు క్రిమును చెడిపో నీయును కాలము వృధా పోనీయును.

కొలినాను డెంటల్ క్రిముతో మీ దంతములను శుభ్రము చేయును. మీ నోరు ఎంత మనోహరముగాను, శుభ్రతగా నుండునో గమనించి చూడును. అది మక్కిలి ఇంకెనది!

కొలినానుతో విడువక మీ దంతములను శుభ్రము చేసిన మీ దంతములు మిక్కిలి గట్టిగా నుండును.

మీ నోరు, కంఠము ఆరోగ్యముగా నుంచును లేక లేని హాని జేయునట్టి పురుగులను నాశనము చేయును.

ఈ ఆరోగ్యకరమైన వాడుకను నేటినుండియే ప్రారంభించు "పసుపు పచ్చని కట్టలో నుంచబడిన పసుపు పచ్చని గొట్టమును". కొనుక్కు మంచి దుకాణము లన్ని తీయుండును. దొరకను.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

కాకినాడ దేశీయ మహాసభ

వేదపఠనములతో పారంభ మగుట

అధ్యక్షోపన్యాస పతనము

జాతీయపతాక స్థాపనము

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు.)

కాకినాడ గాంధీ వ్యవస్థాపన 28. - మహాసభ ఎ.వి.ద. భారతదేశీయ మహాసభ యథా క్రమ కారములతో మధ్యాహ్నము చాలేక నేడు మధ్యాహ్నము అందులకే సిద్ధపడిన మేండాపనందు ప్రారంభమయినది. సభామందిరములోను సుప్రసిద్ధ, సామాన్య ప్రేక్షకులతోను ప్రతినిధులతోను పిక్నిక్ లుండెను.

సభామందిరాలంకారము

ఇదివరకు సంవత్సరములది సభలందున గాక యీ సంవత్సరము సభామందిరము ఇందుమిందు సర్దుకుండేరావడిగ నుండి, అనకులముగ ముత్ర ముండెను. ఇకను మిలిసి యే ర్పాటులను అలంకరములను సాధారణముగ నిరాదరణముగ నుండెను. అలంకరములన్నియును ఖర్చుతోనే చేయబడెను. గాయకుల పటములు ప్రదర్శింపబడెను. ముఖ్యముగ గమనింపవలసినదిగా నేమిదగా, నిదివరలో కాంగ్రెసులకు అధ్యక్షులైన వారి కటమాల్యమును చాలవరకు ప్రదర్శించబడెను. ఇప్పుడు వారందరును మిరివాడగాయకులగు నున్నారు. యథాక్రమముగాంధీమహాత్ముని పటమున క్రొత్తపాన మొసగబడెను. కిదప అతని సోదరుల పటములు అంచబడెను.

అమానుదావాదు కాంగ్రెసు వాదనలందీయు విర్విలు బల్లులు తీసివేసి అందరును కేలమీదనే చుట్టిబిరుదు వలకా టేయెడెను. వి.కే. కాకినాడ సభాసమంతులువారు మార్పును తీసికొనిపోయిరి. ఏర్పాటుచేసి వెనుక గూర్చున్న వారి కుకరముగ నుంచునట్లు చేసిరి. కాని యీయేర్పాటు సుప్రార్థముగ విజయవంతముగా లేదు. రెండు గ్యాలరీలు బయటపాటు బాలక విరిగిపడిపోవునట్టికి ప్రేక్షకులకు కొంతవరకు చిన్న చిన్న గాయములు తగిలెను. సభావేదిక యంతయును కాంగ్రెసు కి లాభము అకాలీనాయకులతో నిండియుండెను. చాలమంది ఇండి మెంటులను, బిరుదులను, రాజకీయ కేంద్రమునకు సభకువచ్చియుండిరి.

అధ్యక్షునికి సన్మానము

అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన మాలావా మహాత్ముడతని గారు కి గంటలకు విచ్చేసిరి. ద్వారమువద్ద సభాసమంతులకు సమన్వయము కొండ వెంకటప్పయ్యగారును, సంఘసభ్యులును అధ్యక్షుడు నెదుర్కొని సత్కరించి గాంధీమహాత్ముడు జెయి అని బయలుబయలు ధ్యానము చేయక మేళతాళములతో ఉత్సవము చేయుచు సభా వేదిక వద్దకు దీసికొని వచ్చిరి. అధ్యక్షునితో బాటు మాలావా మహాత్ముడతని, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ, సి. ఆర్. దాసు, సి. విజయ రావునాచారి, మాలావాఅబ్దుల్ కలాంజిదత్, సహజనీదేవి, వల్లభాయీపటేల్, తల్.భాయీపటేల్, వారిసర్వోత్తమరావు, బుజుగు సాంజమూర్తిగారిలు నుండ వచ్చిరి. వీరినెనుక నర్తారు మంగళగిరిగారి వాయుకేంద్రమున రిండు అకాలీను కృపాణమానై నల్లనిదుస్తుల ధరించిగ్ శ్రీఅకల్ అం కేకావేయుచువచ్చిరి.

మహాత్ముడతనిగారు వేదికపైసానము నలంకరింపగనే పూజార్చనము గురిగెను. వేదికపము తూర్పున వారిలో మిరివాడ ప్రముఖులు కొందరు, కానకసభాసభ్యులు, డి.బి.మో. రావుచంద్రరావు యం. యల్. ఎ. వ్యాపతి ముప్పరావు పంతులు, గొల్. కే. వి. రంగస్వామి అశ్వంగారు, బి. వెంకట పతిరాజు యం. యల్. ఎ. ఎ. రంగస్వామి అశ్వంగారు యం, యల్. ఎ. మాగంటి సీత శ్యామ, మద్రాసు కానకసభాసభ్యుడు, యస్. సత్యమూర్తి మద్రాసు కానకసభాసభ్యుడు స్వరాజ్యంతు వాయుకుడు, సి. రామలింగారెడ్డి యం. యల్. సి. ఎ. యస్. కృష్ణరావు, యం. యల్. సి. గారులును యస్. శ్రీనివాస య్యంగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యరు వి. రామబాబు, కె. పి. సి. రాయ, సి. రాజగోపాలాచారి, బాబు ప్రణాళికార పసారు, బాబు శివప్రసాదగుప్త, పండిత నుండరల్లాలు, రామ

స్వామి వాయుకర, దాక్షర కిలియ పండిత సుతాం, యం. ఆర్. జయకరు, గోపాలకృష్ణయ్య గారులును ఉండిరి.

కార్యక్రమ పారంభము

సభాకార్యక్రమము కి గంటలైనపిదప ప్రారంభమయెను. ఇదివరలో వచారము క్రమము సభ 'వందేమాతరం' గానముతో ప్రారంభమయ్యెడిది. ఈ సంవత్సరం అదిమారి, క్రాస్తాబులు చేయింపులకు బదులుతోను, కొరతవరకు ఒక అంట్ని గావించుటతోను, సభ ప్రారంభమయెను. అంట్నివరకు కర్మముజెప్పుచు అది మైత్రివిషయమును దెలుపనియు, పోట్లాటులతో కాలము గడిప గూడదనియు మతగురువు అనుభవ తీసికొని తెల్పెను.

అధ్యక్షోపన్యాస పతనము

అత్యవసరముగాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ఆంధ్రులైనను తమ స్వాగత్యోపన్యాసమును హిందీలో జరిపిరి. దానినివాడ వట్టి హిందూజాతీయలో, హిందూస్థానీభాషను జాతీయభాష చేయు నద్దేశముతో ఎంతవరకు వ్యాపించి వదియు వెలియాలదు.

మహాత్ముడతనిగారు తమ యువస్వాసమును జవవ లేచు నట్టికి, గ్రంథం విస్తారముగ నుండుటవలన అయిన దాని వంతకు జరుపునా లేక కొన్ని మాఖ్యభాగములను జరుపునాయని కలకలముగాగెను. మహాత్ముడతనిగారు కొన్ని మాఖ్యభాగములను మాత్రమే చదివిరి. అట్టిచేసి దాని అయిన వెన్నెయిగంటలు వ్రేసెను. సభ ప్రాప్తపోవువరకును జరుగుచునే యుండెను. అయిన ఉత్సాహించువును అందరును నిశ్చయముగ నుండి క్రధతో విరి.

మహాత్ముడతనిగారు ప్రాసిత ఉపన్యాసమునుదు లేఖకముల వెన్నెట్టి జీవోపద్యమధ్యవెన్నె అనేక సరసాభిప్రాయములకు వెల్లిరి. మధ్యను గాంధీ అభావమునుసూచి చెప్పవచ్చుదును, స్వాతంత్ర్యము లేదని చెప్పవచ్చుదును అయిన విగ్రహ యేదైనను. ప్రతిభులకు వందనముల దించి కాంగ్రెసు నిర్మాణములందు కొరకగున్న శక్తినియండ వలెనని సలహానిచ్చి సాధ్యమైనంతవరకు ఉపన్యాసమును ముత్తముగనే ప్రాతి ప్రయత్నించినని అయిన చెప్పెను.

హిందూమహాత్ముడీయ మైత్రి

అన్నిటికన్న మాఖ్యమగు హిందూమహాత్ముడీయమనన్య అయిన వెన్నెగ్గె నెననియు, దాని బాగుగా విమర్శింపగోరిననియు, తనవారివారు నిశ్చయము, ఈ హిందూమహాత్ముడీయ కల్లోలము సంధ్యయున జాతీయోద్యమపక్షమున వెల్లిభావము గల్గియుండవలెనని క్రొత్తలతో చువుచుండుచేత వారికి సంపూర్ణముగ ప్రత్యుత్తర మీయ దలచితినియు చెప్పెను. ఈ ప్రశ్నలకునా రందరినిన్ని ఆకాపనాసము కూడవలసినది అయిన కొరెను. హిందూమహాత్ముడీయ సమగ్ర గాంధీయుగమునకు ముందునకు ఈ కలకలం భేదముగనుండెనని అయిన చెప్పెను. ఇంతవరకు మహాత్ముడీయలు ఏమి పనులుజేసినను సర్వము గ్రహించియే అట్లు జేసిననియు, మరల నెనుకను ప్రభుత్వము వారు వారి చాలకాలములైన వెనుకరకం రాజకీయములకు పోనిచ్చుట లేననియు అయిన వ్యక్తముజేసెను.

కొందరు భారతీయులు భారత మహాత్ముడీయలతో వాడు భారతీయులనియు, కొంతకు విషయమై కష్టపడ నవరములేదనియు చెప్పుచుండునని అయిన చెప్పెను. విశేషములను వారివ్యవహార నివారణగావలె నున్నచో క్రభుత్వ పక్షము జేరకుండ భారతమహాత్ముడీయలు భారతీయులందరే బోవలెనని తెలిసికొనుటచేతనే, కిలాఫతుక్కు ఉదయించెననియు, అందులకు భగవంతుడు సమకృపింపవలెననియు అయిన

భారతీయులకు చెప్పుకోరెను. (ప్రబలవార్తయు) సిగ్నల్ మసి లాసి, మల్టాకావలెననియు, మధ్యధరాసముద్రమున అధికారము గావలెననియు, కోరినట్లున్నను ఆయన, (సిగ్నల్) విడిచిపెట్టి మేండులను పొందగలెనని అయినచెప్పెను. ఆకామ్యమేండులను జూచినియెడల ప్రేమాభిరక్త బోయి జిహ్వా మృతీయులభూములను లాసుకొని నెత్తురు వరదలగునట్లుల యెతరుజేసికో తెలియాలను. ఈ వ్యవహారముతో మహాత్ముడీయలు కండ్లు తెరిపిబడెను.

ముస్లి లీగు, పాత కాంగ్రెసు

మహాత్ముడతనిగారుకట ముస్లింలకును వెనుకటి కాంగ్రెసుకును గల విభేదములను వివరించుచు, అప్పుడు జిహ్వా కాంగ్రెసు వాదిగ నుండెననియు, యిప్పుడు తాను (అధ్యక్షుడు) నేడు ముస్లింలకు సభ్యుడుగను కాంగ్రెసువాదిగ నుండ జిహ్వాగాదు ముస్లింలకు సభ్యుడుగమాత్ర ముండెననియు చెప్పిరి. (నవ్వు) కొందరు జిహ్వాగారిని ముస్లింలకును పున్నా రాజ్యము గావించవలసి ననిగ కొరిరి. కాంగ్రెసుండు దక్షిణి జిహ్వాగాదు అట్లుజేయక వాటితో గలనెదరని అయిన నిశ్చయము గలదు.

గాంధీమహాత్ముడీయ

గాంధీ మహాత్ముడీయను గూర్చి చెప్పి క్రభుత్వమువాత అయినను సత్కరించిన కథమున వెల్లి, గాంధీమహాత్ముడు విచారణమయినాన తాను నిశ్చయో అటలాడితినని వెల్లి, మరల విడుదలయైన అట్లే జేసెదనని వెల్లిరిని చెప్పిరి. మహాత్ముడతనిగారిండు నిట్లు చెప్పిరి: "నిన్నివుడు విడుదలజేసిరి. నేనును మరల అదేవని జేయబోవుచున్నాను. (ప్రబలవార్తయు)

చింతామణిగారి కక్షము మహాత్ముడీయదౌర్జన్యము జనగదని హామీగావలెనని కోరిరి మహాత్ముడతనిగారుచెప్పిరి. అందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మహాత్ముడీయ లిప్పటికి కొలదిసంకల్పముల నుంగియు మహాత్ముడీయల బొందుచుండిననియు, దాని బాధకు శిక్షను అనుభవించుచేత హిందువులను కాప వెట్టుటకు అట్లు జేయకలకే యున్నను జేయరనియు చెప్పిరి.

ఇంగ్లను ఉత్సాహించుచు విశాఖపట్నం జిల్లామేజిస్ట్రేటు తనను అరెస్టుజేసినపుడు స్వచ్ఛందరసంతోషుండి కాంతి రక్షణ జేయుటకు నెక్కువటి నియమనినదని కోరగా, తానుగాక జిల్లామేజిస్ట్రేట్ కాంతిభంగము గావించుచున్నందున అట్లు జేయకుండ క్రొత్త రైతుల నుండునట్లు నెక్కువటి నియమని యుండునని వెండిగి చెప్పిరి. (నవ్వు)

అకాలీలకు విరుతి

అంతట మహాత్ముడతనిగారు రుక్మసింధును అకాలీల అహింసాత్మకము ప్రకటించి క్రభుత్వమువారికి బాబులు అకాలీల భయమును హేళనజేసిరి. ఈబాబుల అకాలీలు అర్థులను వారికి దౌర్జన్యరాహిత్యమునందు సత్కృతము లేదుట నిజమే. కాని వారికి సత్పానము గలదు.

బాబుల అకాలీల ఉదార స్వభావము

జెయిల్లో అకాలీలు అచ్చుములే మారుచుండుగా కొందరు బాబులు అకాలీలు ఒకరొకరెయిల్లో భోజనవారమును గొంపోయిననియు, పోలిక అఫేరవాని అవలసినది ఉత్తరుప్రదేశముగా వారిలో కొకడు ఆరు అరల రి వాల్చరును పోలికలకు గురిచెల్లిపట్టును, పిదప వారు అకాలీల భోజనవార్తములను అందజేసిపట్టును, మహాత్ముడతనిగారు కొక కథ నుజెప్పిరి. (నవ్వు)

మహాత్ముడతనిగారురెండు దేశములలో సమాకారభావమును సూచి వివరించుచు, భారత దేశమునందు మిరివాడుండగ అవలయకు తో పరితేకుండుట యెక్కువగుచున్నదని చెప్పిరి. అట్టిని తవాదులకు వాక్తరు సప్రగాది కమిటిని తనికల్పించును గాబోలును (ఒకలేనవ్వు)

హిందూమహాత్ముడీయ జాతులలో యెకకోఒకరు బహుళి యుండి కిట్టచెట్టినయెడల ఆగ్రహపూరితముగా గావలదని మహాత్ముడతనిగారు హిందువులను మహాత్ముడీయమునుగూర్చి మాడక పక్షమువారికనుకల్పిరి. మహాత్ముడీయచంద్రియుండి హిందువుల కన్న మహాత్ముడీయలకుయెక్కువ ప్రాశస్త్యముగలముగ్గులను, పాత వేయుచుండును. అట్టిచంద్రి తమ జాతివాదు గాదని వదలి వేయవలెను.

నేను అయినతో సంబంధము వదులుకొందును" కాని, విశేషి ఇట్టివానితో వాగవలస బంధ మెప్పుడున్నదని నేనడిగదను. (నవ్వు) అంతవప్రభుత్వభాగమే. మరెరియు ఆ క్రభుత్వపు అటయే అడుచుండును."

శాసనసభా ప్రవేశము

మహాత్ముడతనిగారురెండు కానకసభలపక్షముమై చెప్పుచు కొన్ని కోపాలనుండియు మార్పువద్దకువారిని యికితులకు నుండి అభిప్రాయ భేదములను తాను అనుభవించుచున్న వానిని చెప్పిరి. విశేష అయినచర్చలలో స్థానములకు పిలువలేదు గావున,

ప్రతిభు లందఱను ఆయన ఉపన్యాసమునందు వెల్లిన భావములను వ్యక్తిత్వముచేసి కాని ననుసరించి సహాయముజేయవలసివచ్చింది. దానిని గూడ యిదివరలో తాను గాంధీ కన్యకేని ననియు గంధగోళము జేసిన చెప్పినట్లుటా గాంధీగారికి గర్తవ్యమని హిందూ నిబ్బిగని నూడ ఆయన చెప్పెను.

నాథా వదయ్యతి

నాథామహారాజు వదయ్యతిగూర్చి, నవమృతలిగాన తెచ్చుచు “ ఇదివరకు మహారాజు నాథామహారాజు నిక నెప్పటికిని యుండదు” అని ఇండియా విజేతను ప్రభుత్వాధికారి చెప్పినది దెలిసి, ఈవిధముగ రాజవతిని సర్వకాలమును కాశ్యరహస్యగ కలంచెను.

రాత్రి 9 గంటలకుపైన ముగిసెను

ఉపన్యాస భాగములకు 4 గంటలకుపైగా మహమ్మదాలీగారు చదివి దీర్ఘకర్షణమును గాంధీ జనుజనాభ్యాసముల మధ్య ముగియునది రాత్రి 9 గంటలకుపైగా ఆయన. కాంగ్రెసు మరల చేపు సమావేశ మగును.

ప తా క సా ప న ము

నేడుదశమన మహమ్మదాలీగారు గాంధీగారినుండి బాటిక తరతరంపావనోత్సాహము నుల్లసిల్పి. ఆ ఉత్సాహము జామటకు గాంధీగారిలో నున్న ప్రతిభయు ప్రేమయు మాత్రముగాక, పట్టణమునుండి అనేక మందిజనము గుంపులగల్గి వచ్చిరి. పతాకధ్వజము స్థాపించుటకు ముందు, అచట జేసిన వారందఱు భారతస్వాతంత్ర్యమును బొందుకొని ఆతర్వాత శత్రువులను ఓడియటకు విజయముతో శక్తిభావముతో నుండునట్లు ఓట్టుకొనవెట్టుకొనెడిగ మహమ్మదాలీగారు కోరిరి. ఈ పతాకము బాటియ్యెను నూచించునది గానన్న స్వాతంత్ర్యకావ్యము గా నేరదు, శత్రువుతోవెక్కడ పోరాడినను వారు అహింసాధర్మమునకు బద్ధులై యుండవలెను. వారందఱును శత్రువుతో పోరాడ విజయముతో నందునట్లు ప్రతిఘటించిన నేగాని ఆయన పతాకమును విట్టుటలేదనెను. (మొదట అట్లే యుండెను - అనికేళం) అంతట మహమ్మదాలీగారు పతాకమును విప్పివేలాడగట్టిరి. అత్యుత్సాహము శ్రమలెను. అందఱును సుస్కారముల గావించి బాటియ్యెచ్చాడ నేరటమును పతాకమునకు ప్రదక్షిణముజేసి సమస్కారముల గావించిరి. (ఆ. ప్రె. పే.)

కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షునకు

గిరిధరలాలుగారి తంతివార్త

బాటియ్యెక్కతావిశ్మయకర

అమృతసంఘ, దీపంబరు 27:—లాలా గిరిధరలాలుగారు, కాకినాడ కాంగ్రెస్ ఆధ్యక్షుడు డాక్టర్ మోహనా మహమ్మదాలీ కాకిట్టు త. తివార్త నంపెను. నేను కాంగ్రెసునకు హాజరగా బాలక పోయినందులకు విచారించుచున్నాను. మీ మార్గదర్శకత్వము క్రింద జరుగుచున్న సమావేశము విఫలమయి, నద్దానికి సంపూర్ణవిజయము గలుగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను. కావనసభల సమర్థకు తిరిగి చచ్చు దేవంద నొన్నగోరెదను. ఢిల్లీ సమాధానము మార్చిలో కాంగ్రెసునంద విశేషములు కలగను. ప్రస్తుతావస్థక హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీయే అది తేల్చుచో నేకావ్యయను ఫలము గాబులు. ఈ మధ్యమైన, ఓర్వోలి నిర్మాణకార్యక్రమమునైనక, జార్జియరాపీత్య అంతరాయమును అభివృద్ధియొనర్చ విషయమునను, దృష్టివంతు కేంద్రీకీకరణను. యందు మనము నిర్మూలనను భవనమునకు దృఢమగు పునాదుల నేర్పరు చుట అసంభవము. ఈ కార్యములను నిర్వహించువరకును, కాంగ్రెస్ పార్టీరమును గురించి ప్రవచించుట మహాస పాత్రలగుట కంటె వేరుగాదు. కనుక సమావేశమువారు బాటిక బడంబడికను గురించి చర్చ చేసికొనగాదు. ఈయెడలండిక నిగను ప్రజల కందరకును బాగుగా దెలిపి ప్రచార మొనర్చుకలసియున్నది. ఈ యొడంబడికను ధ్రువపరుచుటకు ముందు వివిధ మత సంఘముల వారి అభిప్రాయముల అవ్యాసించి గొనబరెను. ప్రత్యేక సంఘము లన్నిటిని తొలగింపరలెని చాలామూల మాలోచించినవరకురక నాకు దోచుచున్నది. హిందువులు మహమ్మదీయులు అందఱును తమకీ కంతము కాంగ్రెసు ప్రచారము కొంతకేనియొగింపరలెను. ప్రస్తుతము గల కాంగ్రెసు అదర్శము అన్ని పక్షములకును సమ్మతము నుండుటచే నిపుడు దానిని మార్చుటకు తీయలేదు.

ఆధ్యక్షోపన్యాసము

ప త్రి కాళిస్తాయములు

ట్రీబ్యూను వక్త్ర

లాహోరు, దీపంబరు 28:— మోలానా మహమ్మదాలీగారి ఆధ్యక్షోపన్యాసము చాల అద్భుతముగను మనోహరముగను నవ్వది. ఉపన్యాసము దీర్ఘముగ నుండినను భావములందుగాని గాంధీయములందుగాని దృఢత్వము గలదు. ఒక వాక్యమైనను మెట్టుకలేదు. కదబాలము చక్కనిశౌచమును అమర్చుడి అతని జ్ఞానాధికతను వెల్లడిజేయుచున్నది. కాని ఈమధ్యకాలమున అల్లరులలో నవమృతీయుల తుంటరికనమును ఖండించుటకు ఆధ్యక్షుడు హుయోగించిన భావచాలయ. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునూర్చి కృష్ణమైన యభిప్రాయములను వెలువరుండుట దురదృష్టకరమని ట్రీబ్యూను వక్త్రీకలంచుచున్నది

ముస్లిము బెట్టుకు

ఆధ్యక్షోపన్యాసము నుబోధకమై, కరవంతమై యొప్పుచున్నది. చారిత్రక ప్రాముఖ్యతయు గలదు. విశేషమునగా, జ్ఞానాధికతయందును, ఈ ఉపన్యాసము గొప్ప అగ్ర గ్రంథ కర్తల పుస్తకములతో సుపార్యదగిన దని “ముస్లిము బెట్టుకు” వక్త్రీకలంచుచున్నది.

మానసిక ఆధ్యాత్మిక సభ

కాకినాడ, దీపం 28:—కళిం భారత మానసిక ఆధ్యాత్మిక సమావేశము పురమందియన జరిగెను. ఆర్. వేంకటరావుగారు అధ్యక్షసంఘము తక్షణము స్వాగత వర్ణించిరి. అసామాన్య ప్రతిభాకర్తలను బడయుటకు పూర్వకాలమున భారతీయులు మానసిక పరిశ్రమలను యోగములను సేర యత్నావహుతో, ఎంత కట్టుదలతో కృషిచేసిరిదియు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు వివరించెను. ప్రాసెసుడు ప్రకాశరావుగారు వి. డి. ఋషిగారిని అగ్రాగవాధికత్వము వహింపున కొలుచు, ఋషిగారు ఆధ్యాత్మికరంగమున నేరభక్తుగ కృషిచేయుచుండిరి తెలిపిరి. కియ్యూవ కాంతి ఘోషగాది ఆయనపాదసను అమోచిరి. ప్రపంచమంతయు నేడు నిజార్థమునకు గాక, వైయాభిలోకతో పోరాడుచుండెననియు, నిజార్థమే కాశ్యరమగు ఆధ్యాత్మికోత్కృష్టత యనియు, ఆధ్యాత్మిక విషయములను గూర్చి విజ్ఞానము క్రమముగ హెచ్చించియు ఘోషగాదు చెప్పిరి.

అంతట ఋషిగారు ఆధ్యక్షత వహించి యుపన్యాస మొనరిరి. ఆయన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానము పూర్వకాలమున నేర్పితిలో నుండెనో అధ్యక్షుడు తెలిపెను. గొప్ప శాస్త్రవేత్తలు నూడ ఈ విషయ ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి యుండిరి. మార్పుచేత నేన చేయవలెను, మరణ అనుచూర్చి భయమే తలపెట్టకలది గాంధీ మహాత్ము డొకమారు ప్రాసించెను. ప్రజలు తిరి యర్థమును గ్రహించిరే అతని బోధల కెంతయో అతడగ్రహించెడిది. మానసికపరమ ప్రపంచములో నిల్ల సత్కుశ్లమై దని గ్లాసును మహామహుడు నూడ తలంచియుండినది అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ముఖ్యోద్యోగముల నుండుకొని తానొక భారత ఆధ్యాత్మిక సంఘమును స్థాపింపవలెనని ననియు, అందులకు అందఱును సహకార మొనర్చవలెననియు అధ్యక్షుడు కోరెను. (ఆ. ప్రె. పే.)

రాజ. పత్రినిధి

మాడలే, దీపంబరు 28:—రాజ. పత్రినిధియు వారి సతి మణియు ఉద-అం 10 గంటలకు ప్రభుత్వముదిరమునండి పోయెను మోటారులో పోయిరి. అచ్చట మాండలే కమిషనరు స్మిత్తు గారును, డిప్యూటీ కమిషనరు లీమగాను, పురారీక క్షుప్రకీలనాధికారి దురాయి జెల్లిగారును వీరిని తినికోరిరి. పూర్వసంతి పబడిను. చాతసంతోషించి. ఇచ్చట నుండి బయలుదేరి జైల్గాలుబాటుకు మోటారులో పోయిరి. ప్రజలందఱు గుమిగూడి మాడుచుండిరి. బహుశకు మొడటిలో పెద్దప. డిల వేయబడియుండెను. అచ్చట రాజ. ప్రతినిధి మొదలగు నాగుకొంసేపు నిలచియుండిరి. చక్రిగా అలంకరించుకొనిన యద్దతబాలికలు పువ్వునచ్చులను రాజ. ప్రతినిధి కొనగిరి. తిరిగి రాజ. ప్రతినిధి మోటారుగా ప్రభుత్వముదిరమున కేగెను. ఆలోజా భోజనాకూర్పరము కొండకి దర్శనమొనగిరి. సాయంత్రము మొకతోటను బయలుదేరి, ఒడ్డునుండి జనులందఱు మాయమొదగా అడ్డలో బోయి పడమరకు సమాచరుటగా జరుగుచుండెను. (ఆ. ప్రె. పే.)

పంజాబు, వాయవ్య సరిహద్దు రాష్ట్రముల యొక్కము

కాంగ్రెసు విషయనిర్ధారణ సంఘ తీర్మానము

కాకినాడ గాంధీగారి దేశం 28:—నేడుదశమన కాంగ్రెసు విషయనిర్ధారణసంఘము సమావేశమై, కాంగ్రెసు నిర్మాణ ప్రయోజనముగొరకై పంజాబునున్న వాయవ్యసరిహద్దు రాష్ట్రములనున్న యేమటయునట్టి తీర్మానము అధిక సంఖ్యా తులచే ఆమోదింపబడెను

ఈవిషయమున ఆ రెండు రాష్ట్రములలోని ఉద్యోగబాతుల అభిప్రాయముల కనుగొనవరకును ఆపియుంచుకొని రాజగోపాలాచార్యులుగారు కోరి మహమ్మదాలీగారు బలవంతమునకు తులంపరెరి

కంతానంగారు తాడుట్లుపాపించినది యప్పుడు ఆచారమున స్వాయసమ్మతిముజేసి కానింపవలెనని మూర్తము కోరుతుంటిమనెప్పిరి. సరిహద్దురాష్ట్రమునుండి వచ్చిన ఆచారవంతు నాకు ఆయన చెప్పినదానిని బలవంతమిరి.

మహమ్మదీయబాటి అభిప్రాయములను వెల్లుటకు కభతు మహమ్మదీయకభు డెరగను రాలేదనియు, సరిహద్దురాష్ట్రము నుండిచ్చి మాటాడిన హిందూశిఖ్యుడు స్వల్పసంఖ్యాతులకు మూత్రము కలిసిగిగా నుండుననియు, ఈ విషయమై సభవారికే వియము తెలియదనియు జెప్పి మహమ్మదాలీగారు ప్రత్యేక మునిషయమును ఆపియుంచుట అవగరమని కోరిరి ఇప్పుడున్న సంబంధములను యింకను తెడగొట్టుకుండ నాపుటయే ఆయన యుద్దేశమని చెప్పెను. తీర్మానమును వోటుకు వెట్టిగా కొడిచిందిమాత్రమే యావిశ్యమునకు ప్రతికూలముగ నమ్ముతుల నిబ్బిరి (ఆ. ప్రె. పే.)

బెంగాలు ఒడంబడిక

దాసుగారి సమాధానము

కాకినాడ దీపంబరు 28:—ఈవిధ్య ప్రకటింపబడిన తొగలుబాటిక ఒడంబడికపై గానింపబడిన విమర్శములకు చిత్తగంజన దాసుగారు ఈకిందివిధమున సమాధానము నొసంగిరి.

బెంగాలు హిందూ-మహమ్మదీయ ఒడంబడికవిషయమై కొన్ని గొప్ప అపోహలు ప్రబలివని నేను తెలిసికొంటిని. అది ధ్రువమైనవ్యమనియు అప్రమాదము బెంగాలు ప్రజల లగీగించునట్లు బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారల నిష్పంధవరము చుండి రనియు వారు తలంచినట్లు తోచుచున్నది ఒకచిత్తు ఒడంబడికను ప్రకటి. పగానే అది ధ్రువమైన ఒడంబడిక కాదనియు బెంగాలు హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి ఆలోచించుటకు పూర్వమే అట్లు ధ్రువముగాదనియు వారు తలంచియుండవలెను. నేను బ్రాబ్ధిప్రాయమును కనుగొని తిని నూదనలను పొందుటకే ఆ చిత్తుఒడంబడికను ప్రకటింపించిరిని. అందులకు మారుగ హిందువులు ఏవగించుచును, మహమ్మదీయులు హద్దించుచును నున్నారు. దీనినే నేను తప్పింప నెంచియుంటిని. ఒడంబడిక యందలి మరతులను చూచి సవరణలకు, మార్పులను అందరుకు నూచింతు రనియే ఒడంబడికకారణము తలంచియుండిరి. ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు గాని నిరాకరించుటకు గాని బెంగాలువాస్తవ్యలే తగిలుచుదురు.

ఈ ఒడంబడికను గానించుటకు స్వరాజ్యపక్షమునకు హక్కు లేదనియు విమర్శకుల తుదియాజ్ఞణ బెంగాలు రాష్ట్రము తక్షణమున ఒడంబడిక గానించుటకు స్వరాజ్యపక్షమునకు హక్కు లేదనుభావమే ఆయాజ్ఞణయందున్న అట్టియాజ్ఞణ అన్ని సంఘములకును అన్వయించును. హిందూ మహాసభకును కిరాఫతు సంఘముకును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు నూడ అట్టి ప్రత్యేక హక్కు లేదని చెప్పవచ్చును. కాని యాసంఘములు విధానముగ నాలోచించి తప్పమున ఒప్పులను చూపుచు యుక్తమగు సూచనలను గానింపరచ్చును.

ఈసందర్భమును గమనించి బెంగాలు ప్రజలు తమ నూచనలను బంధుడిరిని నేను నమ్ముచున్నాను. ఎవరి సూచనలైనను ప్రస్తుతపు ఒడంబడికలోని సూచనలకున్న ఎక్కువ సమంజసముగ నన్నును స్వరాజ్యపక్షముగాని రాష్ట్రీయ సంఘముగాని మరియే సంఘముగాని అంగీకరించి తీరను. హిందూ మహమ్మదీయ శిఖ్యత కోక యొడంబడిక యందరముగాన, ఇట్టి చిత్తు ఒడంబడిక యొకటి ప్రస్తుతమున కయ్యుగ జేయబడినది. ఇది బెంగాలు రాష్ట్రీయకు మూత్రమే అన్వయించుట తుడగింపబడిదిగాని దేశమునకంతటికిని గాదు. ఈతలంపుతోనే బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము తేలికమగుజనసభవారి యాలోచనకై దీనిని సమర్పించిరి:— (ఆ. ప్రె. పే.)

స్వరాజ్యపక్షము

భావికర్తవ్యము

కార్యదర్శిగారి ప్రకటనము

కాకినాడ, దివసము 28:—స్వరాజ్యపక్షప్రధాన కార్యదర్శి పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు స్వరాజ్యపక్షపు అవసర కర్తవ్యమును చూపుచు పరిశీలనలు జరిపించిరి. హైందవకాసన సభకును రాష్ట్రీయకాసనసభలకును ఎన్నికాసభకును కర్తవ్యములను గురించి రివరే తేది నాడు అలహాబాదు సమావేశము కావలసినది ఇదివరలో ప్రకటించబడి యుండెను. అతేదిని స్థలమును మార్చుకొని హైందవకాసనసభయొక్కయు, రాష్ట్రీయకాసన సభయొక్కయు సభ్యులు పలువురు మార్పుదల కార్యదర్శి ఆర్డరులను తింటుంటుంటున్నారనియు, అందుమీదకు, కార్యదర్శిగారు జనవరి 5 తేది నాటికను జనవరి 7 వ తేది నాటికి మార్పును సందర్భముల నిశ్చయముగ నిశ్చయించిరి.

కోర్కెక్రమము

సభ్యులు రెండుమూలము ప్రయాణము చేయు ప్రయాణ తత్వములు, హైందవ కాసన సభ మొదటిమాత్రం ఢిల్లీయందు మాడుటకు రెండు మూడు దినముల ముందుగ ఢిల్లీయందు జరుగవలసిన పలువురు నూచించిరి. ఆంధ్రయొక్క ఉద్దేశ్యములను తరువాత అలంబించవలసిన సాధనములను, అట్లు కోర్కెవారికి బోధపడినట్లు. హైందవకాసనసభ జనవరి 13 వ తేది నాడు మాడు లోపుగ జరుగవలసిన క్రమమును పూర్తిగ తెలుపుట యొక్క సరమైనది. ప్రభుత్వమువారికి స్వరాజ్యపక్షప్రతినిధులను రయ్యారు చేయుటకును, హైందవకాసన సభయందును, రాష్ట్రీయ కాసన సభయందును స్వరాజ్యవాదులను అవలంబించిన చర్యను గూర్చి నిర్ణయించుటను, కాకినాడయందు దివసము 29 వ తేది నాడు స్వరాజ్యపక్షపు సాధారణ సమావేశము జరుగును. హైందవ కాసనసభ రాష్ట్రీయ కాసనసభలలోని స్వరాజ్యవాదులలో కలిసి మాట్లాడుటకును, స్వరాజ్యవాదులు ఇతర జాతీయవాదులలో కలిసి అవలంబించవలసిన చర్యలను మై ఏమైన వక్రమునందు మార్పు గావించుటకును ఒక యంత్రావళిని నియమింపబడును. స్వరాజ్యపక్షపు ఆదర్శములను, సాధనములను మార్పునకు వలసిన మార్పులలో మరల సాధారణ సమావేశము జరుగవలసినట్లు చేయుటకై ఈ యంత్రావళిని నియమించుటకు బూనుకొనుటయైనది. కాకినాడలో రయ్యారు చేయుటకై ప్రత్యేక అందగుతును తెలియు నిమిత్తము ప్రకటించబడును.

అలహాబాదు సమావేశము

అలహాబాదునందు హైందవకాసనసభ, రాష్ట్రీయ కాసనసభల ప్రతినిధులు కూడినట్లు, జాతీయవాదులందఱును కలిసి ఎట్లు చర్యలుచూపవలసినదగునో ఆలోచింపబడును. ఆంధ్రకు హైదరాబాద్ సభ్యులందఱును అందు సంతకముల చేసిన పిమ్మట, హైదరాబాదునందు, ఇద్దముగల ఇతరసభ్యుల సంతకములకై పంపబడును. ఇదంతయు కనీసము కదిగినములై, ను పట్టును. కేవలము హైందవ కాసనసభ్యులకన్న, వారిలో పాటు రాష్ట్రీయకాసనసభ్యులు కూడ ఎంకమంది ఎక్కువగ సంతకముచేసిన అంత మంచిదను తలంపు. ఇట్లు అందఱును సంతకములను చేసినపిమ్మట ఈ ప్రత్యేక ప్రభుత్వమువారికి జనవరి 15 తేది ఆప్రాంతములందు సమర్పించబడును. అటుపిమ్మట, హైందవకాసనసభ్యులు ఢిల్లీయందు జనవరి 25-వ తేది ఆప్రాంతముల కూడి ఎక్కిర్య పుచ్చుకొనడమో ఆలోచింతురు. అలహాబాదులో రాష్ట్రీయకాసన సభల ప్రతినిధులుగూడ కూడుదురు. కావున అన్ని రాష్ట్రీయకాసనసభలను ఒకేవిధముగ సంఘటింపింపవలయును అవలంబించుటకు అయ్యారాష్ట్రీయకాసనసభల ప్రతినిధులను పిలువబడును.

ఈ సందర్భములలో, అలహాబాదు సమావేశము జనవరి 5 వ తేదిగాక 7 వ తేది నాడు కూడును. (ఆంధ్ర సెన్సె)

సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకుని మరణము

రయ్య, 28 దివసము:—బెల్గాం గను సుభాష్ చంద్రబోసును సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు నాయకుడు అగు శ్రీయంత కృష్ణదాస్ గోసేక్ ని. పాగారియదయమున కీర్తిశ్రుతి.

వంకనేరు సంస్థానమున నిర్బంధవిద్య

అహమ్మదాబాదు, దివసము 28:—వంకనేరు సంస్థానమున, రాజోత్త సెలనుండియు నిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టబడును.

సంవత్సరాదిసంచిక

రక్తాక్షి సంవత్సరమునకై సంవత్సరాదిసంచిక ముద్రించుచున్నాము. ఈ సంచిక రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక ఆర్థికాదివిషయములలో సకాలమున ప్రకటించుట కుద్దేశింపబడినది. ఇందులకు వ్యాసములు జనవరి నెల ముగియులోపల మా కార్యాలయము చేరుట యావశ్యకము. కాబట్టి తాము దయచేసి యథాప్రకారముగ నేదైన తమ కభిమానము గల విషయమును గూర్చి వ్యాసమును ప్రాసన కాలమున కందఁజేసి రేతత్కార్యనిర్వహణమున దోడ్పడఁజూపుటలు. వ్యాసములు పంపుటలో చాల నాలస్యము జరుగుచుండుటచేత ప్రతిమాటును సంచికప్రకటనలలో చాలనాలస్యము జరుగుచున్నది. ఈ మాటు జనవరి నెలాఖరులోపలనే వచ్చినన్ని వ్యాసములతోనే సంచికను సకాలము నకుఁ బ్రకటించు న్నాము. కావున తాము దయతో యథాసమయమున తోడ్పడఁద రని నమ్ముచున్నాము.

అంధ్రభాషాభివృద్ధి, 7. తంబుకెట్టిపిది ముద్రాను.

అంధ్రభాషాభివృద్ధి, 7. తంబుకెట్టిపిది ముద్రాను.

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధసస్యము

అంగములయందెల్ల శరీరమున, ఇంద్రియములయందెల్ల వయనములను, ప్రసాదము లను విషయము సర్వజనులకును తెలిసినవిషయమే కాక, ఈ రెండేటియందును కలల కార్యము సాధారణముగా ప్రాణిమనః లింగింతున్నను అవి

వ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమును నివృత్తియొకముగాఁ జేసి యామఃజాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనుచుండు లనేక ముఖయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాదులు చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు దేహలోగ్యము లంతయు చెదవీయునవిగాఁగూడ నేర్పడినది. తరువాత ప్రైవేటుగాను పట్టును సవనాగరితులచేత మంచివైద్యముగా తీర్చి నింపబడి యట్టి మందులకూడ ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి గూడ సుత ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును 'యోచించిచిరకాలము వరి శ్రమచేసి యాముల్యే దాంగిత్యము యూహనీవైద్యము'గా దాతేదే లోలోకకారాధ్యమై తమసర్వస్వమును నియోగించుచు డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధసస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనిగూర్చి మేము విశేషింకాఘోషణలను సేస లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియొక్కవైద్యము నదియే స్థాపితగలదు. దీనిచే బాధానిష్ఠిగాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పవాయును లోచింపబడు మంచినయోగ్యతావైద్యము లెక్కుట మిక్కిలి గానున్నది.

ఈ సుగంధసస్యము ముఖయోగింపబడుట మెరుకు, ముక్కు, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను సమయముగా కలిగించును. పీకసము, ఒంటితులనోప్పి, తలలోనిపోటు, జలదోషములు, మొదలైన, కంఠమునకు ప్రైవేటుగా వ్యాధులకును ఈ సుగంధసస్యము పెట్టిడి భిక్షము. ఇట్టి సుగంధసస్యము గలిగి యి. తమలధముగా విక్రయించుటకు నావధ మిదితప్ప మరేయొకటి లేదు. ఇంకాల ముంచిను చెదని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి శుభ్రాసము లేనివారికి సుత మిది పీతవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడితయవార లీ సుగంధసస్యమునకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి గం, గగ్గ సారు అపయోగించింత పనిచేయును. కాలరా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ సస్యము లోకవిదీక కలిపినయెడల పొగాకుకంటయెను మిక్కిలి పంపుకంట మనును.

బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర వజర గ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౦-౦

అంగ తేజ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి విలాసము వివరముగా వ్రాసినది.

విలాసము:-గురుబసవ అండు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

అమృతధృతి	నీకు 100 రూ॥ లు కావలెనా?	అమృతధృతి
కలరా	1. 1924 సం॥ జనవరి తేది మొదలుకొని ప్రతి అమృతధృతి సీసాతో ఒకటి బహుమతి టిక్కెట్టు పంపబడును.	తలనొప్పలు
విశేషములు	2. ఆనెంబర్లలో ఒక నెంబరును ఇదివరకే ఏర్పాటుచేసి సీలుచేసిన కవరులో ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి మేనేజరువద్ద డిపాజిట్ చేయవలెనది.	వాయువు నొప్పలు
ఫమనములు	3. ఆనెంబరు 1924 సం॥ జూలై నెల తే 2 ది పత్రికలో ప్రచురింపబడును.	పక్షవాదులు
నొప్పలు	4. ప్రకటించబడిన నెంబరు ఎవరికివచ్చి యుండినవారికి యీకంపెని యజమానులు రు 100 రొక్కం బహుమతి నిత్తురు.	ఉబ్బసము
పోటు	5. ప్రకటించిన నెంబరు ఎవరికిని రాని యడల మరియొక నెంబరును ఏర్పరచి ప్రకటించబడును.	దగ్గులు
గాయములు		జ్వరములు
కాలుదుపుండు		జలుబు
మూలవ్యాధి		తైల్యభారము
తామర, గజ్జ		అజీర్ణము
తేలు, జెర్రి		కడుపు నొప్పలు
ఇతరవిషపురుగుల కాలు		
8౦ మోతాయిలు		
బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0		
వి. పి. రు. 0-8-0.		

అన్ని రోగములకును అన్ని వాధలకును దివ్యోషధము

కేశామృతము

విశ్రాంతి మనోల్లాసము పెండుకలసౌపు సుఖాద్రగోరువారు కేశామృతమునే వాడవలయును. సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. 0-8-0 సీసాలు 3-కి రు. 2-8-0 వి. పి. 0-12-0.

కానుగో అండుకంపెని, పారేల్, బొంబయి.

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

Grand Reduction Sale till the end of January

బహుశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి పుస్తకముల నెట్లు రూ 16 లు విలువగలది రూ 10 లకే యివ్వబడును.

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి సాక్షి నాలుగుభాగములు, వారి యితరనాటకములు మావద్ద దొరకును.

భీష్మపరిజ్ఞా:—కర్త-మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి
చక్కని క్రొత్తనాటకము. వెల రూ 0-12-0 లు మాత్రమే.

కన్నపుదొంగ, పగటిచుక్క, అగ్గిరాముడు మున్నగు పరిశోధకనవలలు, అనేక క్రొత్తనాటకములు, నవలలు మొదలగు పుస్తకములన్నియు మావద్ద దొరకును. సర్వస్వతీ వాచకములు

(Approved by the Text-Book Committee Madras) నెట్లు 1-టి

మొదలు ఎనిమిదివఱకు వాచకములు వెల రూ 2-12-0 లు.

అర్ధశాబ్దం పంపినచో క్యాటలాగు పంపబడును.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,

గోదావరి బుక్-డిపో, రాజమండ్రి.

మరా:—కాంగ్రెసులో కోదవారికి పోటీభాగ్యం లభించు. అర్ధశాబ్దం పంపినచో పుస్తకముల పంపబడవు.

ఆంధ్ర నైషధసారము

శ్రీహరికవిరచిత శబ్దకావ్యముగా రచించబడిన శ్రీ గారనైషధము ననుసరించి మనోహరమగు శైలియందు సర్వజనుబోధకంబుగ నుండవలయు వచనరూపమున వ్రాయబడినది ఇందు హంసగాయకారము, నలదూత్యము, శిలభటుల యానందములు, దమంతరి స్వయంవరము, నానారాజన్యము చక్రములు, విరవములు వేయిలో యియ్యం సమంజసముగ వర్ణనబడియున్నది. ఇట్టి గ్రంథమును జూచిన మరి నదలకాలూ. లిరుణము చాటినయగుదు. వెల రూ 0-12-0 లు.

నుగుణమణి అద్భుతమగునవల 2 వ కూర్పు రూ 0-8-0

పాండరీకమాహాత్మ్యము

సులభశైలియందు వ్రాయబడినది. కొలది కాపిలమాత్రమే కలవు. నాట్యముగా జూడవలగ్రంథము. రూ 0-8-0, చిత్రం జూదానుజీవితము రూ 0-8-0, స్వప్నవానరవత్త నాటకము రూ 0-8-0, చెలసాలయజ్ఞము రూ 0-12-0. మొత్తముగా గ్రంథములు తెప్పించెయెడల 8-0-0, పోస్టాచార్జీలు క్రత్యేయి. 762 అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని

గుంటూరు జిల్లా, నుగ్రాను వెనికెన్సె.

"బైరాగి చిటికీలు" 1098

పోస్టభక్త్యు సహా 2 ప్రతులు రూ 1, ఒకప్రతి 0-11-0 ఇందు గొప్పమనోహరమైన శుభపాప్రమేస అనేక పరిమహాంశుక్రియలు, శుద్ధక్రియలు, అద్భుత వైద్యరహస్యములు కలవు. ఈగ్రంథము లోకోత్కాశార్థమై ప్రచురింపబడినది. ఇది కఠినియింటను రత్నకవుండెదలనది ఎల్లరిజును బోధకము. ఇందలి పరిమహాంశుక్రియలు చేసి శుభింపును. 1098

ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

అగస్త్యులవారిపరిమళకేసరితైలము.

1 బుడ్డి రూ 1-0-0

3 బుడ్లు ,, 2-4 0

కృష్ణ: చెప్పుచున్నాను గమనించు శిరస్సులో మంటలు, వెంట్రుకలు రాలుట, చెండుగచీలుట, యెరుపుతిరుగుట, ముక్కులో రక్తము కారుట, చూడు బట్టలు అవుట, పుష్టముచేత కురుపులు వచ్చుట కందు ఎరుపుతిరుగుట, కండ్లలో నీరుకారుట, ఇంకా కలవ్యాధులను బాగుచేయును. దొరసామి అందు కంపెని, నెం 58 పెరియణ మొదలి వీధి, మిన్ ట్ పోస్టు, మదరాసు.

గమనింపుడు

మ న దే శ పు దు ర వ స్థ

గమనింపుడు

తల్లిపాలుత్రాగు పిల్లలకంటే పోతపాలుత్రాగు పిల్లల మరణము 15 రెట్లు అధికముగ నున్నట్లు ఆ డాక్టరు ముత్తుగారు ప్రకటించియున్నారు, గనుక హాస్తిప్య మొదలగు కృత్రిమ ఆహారముల నివృత్తి ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి

గుణమత్యద్భుతము వెలసరసము **శ్రీరవధాని** తల్లుల కిచ్చిన యడల చనుబాలు
పసిబిడల పాలిటి అమృతము అద్భుతముగ గలుగును

దీనిగుణ మత్సర్యమగు; అతిశయోక్తికాదు. రాత్రి నేనించిన పుదయమునకే గుణ మిచ్చినవార లనేకులగుట. బుడ్డి 1కి వెల రూ 1-8-0 2. పి. సహా రూ 2-0-0. మాకు వచ్చిన లెక్కలేని యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈదిగువ ముద్రించియున్నాము.

అమూల్యరత్నము, జీవాధారము, అమృత ప్రాయము:—అయ్యా, తమ శ్రీరవధాని 6 మాసములనుండి వాస్తవ్యయోగము నిమిత్తము తెప్పించుకొని వాడితిని. వాడిద్దని జీవాధారమునకై దిగులొందుచున్న తరుణమున అమూల్యరత్నమువంటి తమ శ్రీరవధాని ప్రకటననుచూచి, తప్పుక గుణముండనను సమృద్ధిమతో వాడితిని. అది వాడిద్దనికీ, జీవాధారమై అమృతప్రాయమై యున్నది. 9-4-21 శ్రీమతి ఉప్పలూరి నాగరత్నమ్మగారు. శ్రీప్రార్థనా సమాజ కార్యదర్శిని, కాకినాడ.

చాలమంచి మరులుగా పనిచేసినది:—అయ్యా, మీరు యిదివరలో పంపిన శ్రీరవధాని చాల మంచిమరులుగా (క్రియలేక మందు) పనిచేసినది. ఈ ఉత్తరముచూచినచే నొకబుడ్డిని పంపవలెను. అశ్రద్ధ చేయవద్దు. మ.రా.శ్రీ, కె. వి. శుబ్బారావు, పెత్తిగూడ, నయనపూరు మండలాజిల్లా, నెల్లూరు ప్రావిన్సు 12-8-28.

చాల మంచి యువకారము, అత్యద్భుతగుణము:—అయ్యా, మీరు పంపిన శ్రీరవధాని చాల మంచి యువకారము చేసినది. మరొకసీసా శ్రీరవధాని పంపవలెను. చాలజూరు అని 11-4-28 తేది వ్రాసిరి. మీ శ్రీరవధానియొక్క అత్యద్భుత గుణమునుచూచి చాల సంతసించినాడను. అది బాగుగ పనిచేయుచున్నది. గాన వెంటనే 8 బుడ్లును పంపవలెనని 28-8-28 తేది వ్రాసిరి. మ-రా-రా-శ్రీ, ఆమంచి కృష్ణారావుగారు, పోలయవలస, విజయనగరం.

చాల అనుకూలముగ నున్నది:—అయ్యా, మీరు యిదివరలో పంపిన శ్రీర వధాని సీసా మాపిల్లవానికి చాల అనుకూలముగనున్నది. తిరిగి. 2 సీసాలను పంపవేడినాను. మ-రా-రా-శ్రీ, బి. రాఘవరావుగారు, ఈశాంధారు, ఆత్మకూరు కర్నూలుజిల్లా 10-8-28.

పిల్లల పాలిటి దైవము:—అయ్యా, తమరు పంపిన శ్రీరవధాని ఉపయోగము కనపడినది. శేషియవైద్యములో గొప్ప ఔషధము కనిపెట్టి పిల్లల పాలిటి దైవమువలెనే దయచేసినందులకు కందనములు. 1 బుడ్డిని దయచేసి పంప వేడినాను. మ-రా-రా-శ్రీ, పులిపాక ఉమామహేశ్వరరావుగారు, అన్వినెంట్ కరణం అమృతలూరు, 16-10-21.

ఎక్కు వ యుపయోగకారి:—అయ్యా, తమ శ్రీరవధాని సీసా వాడినందున ఎక్కువ యుపయోగకారిగా నుండెను. ప్రజల పౌకర్య ర్థము ఈ ఔషధమును తాము తగుశ్రద్ధతోతయారుచేసి నందుకు తమరిని కొనియాడుటకు నా కువశము గాకయున్నది. మ-రా-రా-శ్రీ, సూరవరపు యజ్ఞ నారాయణగారు, కర్ణం, జమిందారు సోతు మయిలవరం, 25-11-28.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ఓడ్యయరు - నాయరు కేసు

నర్ మహమ్మదు షాఫీగారి సాక్ష్యము - సైనిక శాసనసరిపాలనను ఖండించుట

నర్ మైకేలు ఓడ్యయరు కొనగబడిన "భీమకొలుపత్రము" యొక్క సమాప్తము

(ప్ర) బ్యాసు)

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ భాసభ్యుడును ఉపాధ్యక్షుడును అయిన నర్ మహమ్మదు షాఫీగారి సాక్ష్యము ప్రతివాది తన ప్రతివాది సాక్ష్యమున గాను, తంజావూరు రాజకీయములను తన హోదాను, తంజావూరు రాజకీయములను తన హోదాను గురించి వివరించిన తరువాత నాకటిల్లు విచారింపబడినది.

ప్ర:—ఓడ్యయరుగారి కరిపాలనయందు తుదిభాగమున, మీరు లాహోరులో జ్యాయవాదవృత్తిలో నుండిరా? ఆ సమయమున జరిగిన వ్యవహారము లన్నియు మీరు బాగుగ పరిచయము గావా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—సైనిక శాసనమున ప్రకటించిన సమయమున మీరు లాహోరునండే యున్నారా? అప్పుటి పరిస్థితు లన్నియు మీరు నుజువించియున్నారా?

ఉ:—నే నవ్వదు లాహోరునండే యుంటిని. అప్పుటి పరిస్థితు లన్నియు నాకు బాగుగా పరిచయము.

ప్ర:—అప్పుటి పరిస్థితు లన్నియు మీరు తెలియును గదా సైనిక శాసనమున ప్రకటించుట న్యాయమే నని మీరు తలచెదరా?

ఉ:—సైనిక శాసనమున ప్రకటించుట గురించి నా యభిప్రాయము హంటరుమిటి నితరకలా ప్రకటింపబడిన భారత ప్రభుత్వమువారి బాబునండే తెలుపబడినది.

సైనిక శాసనమును ప్రకటించుట

కెట్టి న్యాయమును లేదు

ప్ర:—1920 సం॥ సీ. ఎ. డి. 705 తేదీ 1801 యందలి ఈ క్రింది వాక్యముల గమనింపుడు:—

సైనిక శాసనమున ప్రకటించుట అవసరమైనదే నని సంఘమునందలి సభ్యుల యభిప్రాయమును మే మంగీకరించుచున్నాము. కాని మా సభాసభ్యులగు వాఫీగారి కంగీకరించుట లేదు. ఈ అల్లరులకు ఆదేశము బ్రిటిషు పరిపాలనను తొలగి ద్రోయుటకు నుండుగా కెట్టి కట్టబడును ప్రయత్నములను లేవు. కాబట్టియు, అల్లరులు జరిగిన యెదు జల్లాలలోను అధికభాగములవారు ఆసాంతమును కారముతోను రాజభక్తితోను నందుకుచేతన అల్లరులు జరిగిన కొలది ప్రజలను అణగారినట్లు దధికసంఖ్యకులు అల్లరుల దెట్టి జోక్యమును పుచ్చుకొనక పోవుటచేతను, విచారణసంఘమువారు నూచించియున్న ప్రభుత్వమునై బహిరంగముగు తిరుగుబాటిందు ఎంత మూర్ఖులును లేదనియు, అందుచే సైనిక శాసనమున ప్రకటించుట కెట్టి న్యాయమును లేదనియు షాఫీగారి యభిప్రాయమునూర్తయ్యారు. అంతయు గాక నీ ప్రజలను అణగారినట్లు సైనిక శాసనమున ప్రకటించుటకు పూర్వమే, సైనికుల సహాయముతో నల్లరులు ఆణవివేక్షించబడినది. అందుచే నా తేదీలలో సైనిక శాసనమున ప్రకటించుటకు గాని దానిని సాగించుటకు గాని ఎట్టి కారణమును లేదు. అట్టి సందర్భమున సైనిక శాసనము నంత తీర్పు కాల ముందుట ఆచరణమని వాఫీగారి యభిప్రాయము.

ప్ర:—మీ యభిప్రాయము వివరింపబడిన దీవాక్యములలో నేనా?

ఉ:—ఈ వాక్యములు నా యభిప్రాయముకు సరిగా వర్ణించుచున్నవి.

ప్ర:—మీరీ నిషేధమున మొదటి నుండియు యభిప్రాయములనే గలగియున్నారా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ యభిప్రాయములలో మీరిప్పుడే మొదటికిని కొనెదరా?

ఉ:—ఎంతమూలమున తగ్గించుకొనను.

ఓడ్యయరు వీమకొలుపత్రము కథ

ప్ర:—నర్, మైకేలు ఓడ్యయరుగారు విరమించుకొను సందర్భమున సీరాప్త మహమ్మదీయుల తరపున వారి కొకవీమకొలుపిందొసగిన విషయమును అందు మీరుగూడ గలగినయని బాపకము గలదా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అప్పుడే మైకేలు సమర్పించబడిన దాని నా?

ఉ:—1919 మే 12 వ తేదీ యనీ జ్ఞాపకము.

ప్ర:—హంటరుమిటిలో ప్రకటింపబడిన ఆవీడుకొలుపత్రములోని ఈ క్రింది వాక్యముల గమనింపుడు:— "ప్రభుభాసిక మకు దేవరవారి పరిపాలనాంశ్యమును మునుందు కారితీ, క్రమ క్రతువులు, తుండు గూర్పు బడిన చట్టచే, పజలలో భాగతం దీ హావాపగి జల్లరులకు కలవాలులును సలిగించినను, సైనిక శాసనమునందలి పరిరక్షణధర్మములను పరిచించి త్వరలోనే పరిస్థితులను చేయునప్పిపోవుడనే కారితీరములు తిరిగి నెలకొల్పి, మాఖ్యకట్టములలో కట్టబట్టలకు పోరులకు కారితీర జీవించుటను సాధ్య మొనర్చుటకు దేవరవారియొక్క దృఢ సంకల్పమును, మాద్యస్థి, రాజభక్తికాళ్యమును వేనోళ్ళ చాటుచున్నది."

ప్ర:—మీరు భారత ప్రభుత్వమువారి బాబునందు తెలిపిన అభిప్రాయములను ఈ వాక్యములలోని అభిప్రాయములను ఒకటిగా నున్నారా?

ఉ:—ఈ వాక్యములు నా యభిప్రాయములకు వ్యక్తిరీతియందు లేదు.

ప్ర:—ఈ వాక్యములలోని యభిప్రాయములు మీరు తెలిపిన యభిప్రాయములకు సంపూర్ణముగా వ్యతిరేకముగ లేదా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—మీ యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరింపని పత్రమునైన మీ కెట్లు సంతకము జోసితిరా?

ఉ:—కానియు భవనమున దానిమున నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారి కిచ్చింపబడిన పత్రము ఓడ్యయరుగారి వీమకొలుపత్రముల నందుకొనుటకు కొలదినిమిషముల కారవసరము ప్రజలకు రసగా నా కందజేయబడినది. అందుచే దానిని సంతకము నచ్చునట్లు దానిని సరిగ్ పంపించుటకు వీలులే పోయెను. మూలకథలో నెచ్చుకునే ఈ వాక్యము లాపరమముగ నెచ్చి నాకు తెలియదు. అవీడుకొలుపత్రము ఓడ్యయరుగారియొక్క చదువునకు మూలమే అవకాశముగాని విషయములకు ప్రభుత్వరాయము వింటిని.

ప్ర:—చిత్తుమూలకథ ఎట్లు, ఎప్పుడు కయాయజేయబడినది?

ఉ:—ఏప్రిల్ (1919) 8 వ తేదీన నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారికి వీమకొలుప నొసగుటనుగూర్చి చర్చించి ఏర్పాటుల నొనర్చుటకు లాహోరునండియు, తదితర పాఠశాలలకుండియు మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు సమావేశమై ఈ సభ లాహోరులో మోచిగేటుకు వెలుగు బర్నత్ అలీ మహమ్మదుకు హాజరు జరిగెను. అసభలో, ఓడ్యయరుగారికి వీమకొలుపత్రము నొసగుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ ప్రయత్నము మొదలుగుటకు గవర్నరు యొక్క ప్రయత్నము నెక్కట రీతిలో మాటలాడి దానిని సమర్పించుటకు తేదీని కేర్పరచుట, దానిని సమర్పించు రాయబారకర్తవర్త్యుల రావనవలయు దెలుగు వెంటలగు వాక్యముల నిర్వర్తించుటకు మారిక్ నర్ ఉమర్ హాజత్ ఖానుగారు నానూచుకొనెను నియమింపబడినది. వీమకొలుపత్రమును తయారుజేయుట కొక నిమిషము నిజమి నుండే జరియు, నవాబ్ నర్ బహుఖాన్, మేనర్ నర్ ఉమర్ హాజత్ ఖాన్ నవాబు జుల్ ఫికత్ ఆలీ ఖాన్, మొదలగువారును నేనును అందు సభ్యులగు నియమింపబడితిమియు నావ జ్ఞాపకము. మూల మహమ్మదు ఆలూగూడ సభ్యులలో గలడయ్యే వా యభిప్రాయము ఈ సంఘమువారు 9 వ తేదీని నాగ్నా నామూద్ద సమావేశమై, పత్రమునందు యందలపిన ముఖ్యవిషయము లాసమావేశమున నిర్ణయింపబడినది. ఆనూనెలకు పకారము వీమకొలుపత్రమును కయాయజేయుటకు మారిక్ నర్ మహమ్మదు ఆలూగూడ మియాజ్ హాజత్ నివాజ్, నేను ఉపసభ్యులముగ ని సమీక్షించితిమి. అంత ముగిసితిమి నాకే వీమకొలుపత్రమును నేను చెప్పయండగా, మియాజ్ హాజత్ నివాజ్ గారు ప్రాసరి, తరువాత దానిని నేను తిరిగిచదివితిని. తరువాత దానిపై నా సమయమున చర్చ దీనికొనుటకు గాను మారిక్ నర్ ఉమర్ హాజత్ ఖాన్ గారి కొనగవలెనని

చప్పిమారిక్ మియాజ్ మహమ్మదు ఆలూగూడ గారికొసగితిని అమృతసరపాదములు ఏప్రిల్ 10 వ తేదీన జరిగెను. 14 వ తేదీన సైనిక శాసనము ప్రకటింపబడినట్లు నావ జ్ఞాపకము. 15 తేదీ యందయిన మా కావినయము దెలిసెను. 8, 9 తేదీలలో నేను ప్రాసిన వీమకొలుపత్రము నందలి, ఆ తేదీలకు తరువాత జరిగిన విషయములను గురించి నేను ప్రాయగమునకు ఆసంభవ మగు విషయము. మే 12 వ తేదీన ఈ ప్రత్రము ఓడ్యయరుగారి కొనగబడినది. ఏప్రిల్ 9, మే 12 వ తేదీల మధ్య, వీమకొలుపత్రమునకు సంబంధించిన సంఘము యొక్క గాని మరేవిధముగాని మేము సమావేశము గాలేను. ఈ సంభర్షణకు పూరిగారి ప్రత్యక్ష జవాబునగవలసియున్నది. ఏప్రిల్ 11 వ తేదీన ప్రభుత్వ భవనమునందు నేను నర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారి కొనగిన సలహాను ప్రతినిధులముగ నర్ మైకేలు గారివల బించిన చర్చయ మే 12 వ తేదీన నేను బలపించి యుండుట కెట్టి అవకాశమును లేదను విషయము నున్నట్లును.

ప్ర:—మేము నూచారించుటకు వినవాక్యములు మీకు తెలుసుకుండా నావీడుకొలుపత్రమునందు కేర్పరచినది ఎంచుచున్నారా?

ఉ:—నేను తెలుసుకొని మూలకథ ను దావాక్యములు లేవు. ఓడ్యయరుగారి కొనగవలెనని బలపించుట అవాక్యములను ప్రభుత్వమున నింటి. అవాక్యములు అవకాశములలోని కెట్లు వచ్చెనో నాకు తెలియదు.

ప్ర:—ఈ ప్రత్రము నెప్పుడు సమర్పించవలె నని మీరు ప్రభుత్వమున నుద్దేశించితిరా?

ఉ:—అప్పుడు చిత్తు కయాయజేయబడిన కొలదినిమిషములకు మూలమే సమర్పించవలసి యుండెను కాని ఇంకొక విషయము లడ్డమునచ్చుచే నొక నెలవరకు ఆవిషయము ఎరయకు లెట్లులేలేను. మే 11 వ తేదీన మారిక్ నర్, ఉమర్ హాజత్ ఖాన్ నా వూచుటకు వచ్చి మరునాడుదయము నా ప్రత్రమును ప్రభుత్వ భవనమున ఓడ్యయరుగారి కిచ్చింపబడు నని తెలిపెను.

ప్రభుత్వ భవన సమావేశము

ప్ర:—1919 ఏప్రిల్ 11 వ తేదీ యందయిన ప్రభుత్వ భవనమున కొక కథ జరిగెనా?

ఉ:—11 వ తేదీ యందయిన పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి యగు జె పి థాన్సునుగారి నుండి నాకొక బాబు వచ్చెను. రాజకీయ పరిస్థితుల గురించి చర్చించుటకు గాను ఉదయము 10-30 గం॥ లకు ప్రభుత్వ భవనమునకు రావలసి వది గా గవర్నరు గోరినట్లు అందు గెడు. అదేవిధముగా నాసమయమున కచ్చుకుట వెల్లితిని.

ప్ర:—ఈ సభ జరుగక పూర్వము అమృతసరపాదము జరిగెనా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—1919 ఏప్రిల్ 10 తేదీన అమృతసరములో జరిగిన విషయములను గాంచి నర్, మైకేలు ఓడ్యయరు కారంతో విచారింపి చర్చ దీనికొనవలె నని తలచుచుండెనా లేక వెంటనే తీవ్రచర్యను దీనికొన నభిప్రాయమును దెలిపెనా?

నర్ ఓడ్యయరుగారి తీవ్రవైఖరి

ఉ:—నేను వై సదకారించిన వెద్దమునకును, మరి కొందరు సివిలు, మిలిటరీ అధికారులను కానియు భవనమున గూర్చిని యుండగా నర్ మైకేలుగారు కచ్చి-అచ్చుకు గలవారిలో కొందరు కంగ భావ దెలియ పోవుటచేత కక్షియాభాసలోనే యుకన్యసించెను. అమృతసరమున జరిగిన విషయముల వలన అని మనస్సు కలకలెడియున్నదని ఆమాటల ధోరణిలన నాకు దోచెను. అమృతసరమున జరిగిన విషయము వర్ణించుచు, ఆవిషయన లాహోరులో వారతాళము జరుగుచున్నదనియు మాత్రులన్నిటిని మూలనే నుచున్నారనియు, వ్యాపారము గలవాదావు నింపూర్ణముగ స్థంభించిపోయె ననియు నుడివె. నర్ మైకేలు గా కచ్చుకు నున్నవారి సదృశులను తీవ్రమగు పదముల నుపయోగించి అచ్చు నున్నవారిలో ప్రతివారును ప్రభుత్వ పక్షమునకైన జెందెయ్యుండవలెనని. లేదా ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షమునకైన జెందెయ్యవలెననియు అంతయు గాని అటులును చెంకకుండ సురక్షితముగ మధ్యస్థముగ నుండవలెననియు నుడివెను. అచ్చుకు జేరియున్నవారిని చారివారిపొంకుకుట నుపయోగించి దురాభిప్రాయములను తిరిగి తెలిపవలెనని గోరెను.

ప్రజల సాయముల నాహ్వానించుట

ప్రజల్లెక్కరు లోపము

నర్, మైకేలుగారియవారి మేనర్ నర్ ఉమర్ హాజత్ ఖాన్ గారు ప్రకటించు తీవ్రచర్యను, దీనికొని బలంతుముగా దురాభిప్రాయము దెలుపవలెనని నూచించెను. అతని తరువాత గా. సమయము ముసాదామెగాను లేద మారిక్ సాహేబును

అపరచన. అప్పటికనుక సమస్త వ్యవహారములందు చావ
చక్రము జూపి పరిష్కరింపవలసివచ్చును. అప్పటి కేకములాని
రాజ్యముపరిస్థితులలో దౌర్జన్యము నుపయోగించిన యెడల అంత
వరకును బ్రతిమలపరచాలనకు ఆయనవట్టుక నన్ను ఈజిప్టు
రాష్ట్రమునందును చాల క్లిష్టమును పరిస్థితులు సంభవించుననియు
నర్ మైకేలు ఓవ్వయ్య తనవారత శాస్తానానకు వచ్చుచారి
నీతి చాలక్లిష్టమునుననియు అట్టిచర్యలన భారతప్రభుత్వము
చారిని చేకూరుదు. చాలకతనసమస్త చర్యలను నియునే
నభిప్రాయపడితిని. అందుచే నేను వై యువునొసగిన సలహా
శాయనగీకారమున దె పుట నావర్తముగ భావించితిని. అస
భలో సమాజేతమై యా సమావారముపై సంపూర్ణముగ నా
ధారపడియుండదు. నియు చాని దుకాణముల మూసివారి
లో అధనము గగము ముందైనను గాంధీగారి అరెస్టునకు తమ
యనమృత్తిని దె పుటకుగాను తమ తట దామే అట్టొప్పిర
ని ఓవ్వయ్యగారికి దెపిరితిని. మిగిలిన సగముమందిలోను ప్రతిదిన
మున తమకు మిగిలిన సగముమందిలో పనియుండుట
చే వారితో నా ను భూతిని జూపుటకు కొంద
రును, కొందరు మొగమాడుచుచేతును, కొందరితర డనులనను
కొందరు ఇతరులయొద్దలిలనను మూసియుండిరి. అట్టిపరిస్థితుల
తమంతట దాని దుకాణములను మూసిన సగముమందియును ము
దుకాణముల తెరచునెడల నే మిగిలినవారితో దుకాణముల తెర
చుట అట్టొప్పి సాధ్యముననియు నుచితిని. తనంతట దాని
దుకాణములను మూసినవారిపై అన్యకు శేషమున్న పెద్దలను
మృత్యులో నెవ్వరికిని ఏమి తమ తమకడయు లేదని ఒకరొక
ముగా ఓర్వయ్యగారికి దెలిపితిని. అందులకు గను అదిమిలగా
ప్రజారంజక శాస్తానానగా నున్నవారిని పిలిపించి యెడలబారు,
మనస్తాత్రముగ ప్రభుత్వమువారికి దోడ్పడిననియు, అక్రమ
ప్రతి ఆదివారమున - ఏమిటి రివ తేదీనాడు ప్రజలకుంపుమా
లో" వైపుకు జనుచుండవారికి తమ తమ స్వములకు ప్రపివే
యటూ వాట్లు దోడ్పడిననియు నేను స్పష్టముగ దెలిపితిని.
ప్రజారంజకులకు శాస్తానాన సలహా చేదుకాణమును తె
నాట్టొప్పి క్లిష్టనీతిని రిప్పించుట చాల కష్టముల భిష్టము
నూడ దెలిపితిని వారరచారా రాజానరేంద్ర శాధు
గారు మాటలాడిరి అప్పు డాతడు పంజాబుపాఠశాలభిక్షకు
దుగ నుండెను. ఆతడు స్టాట్మెంటు సివిలు గర్విసు శాఖమందు
చాలకాలము నేర యొనర్చెను. కొంతకాలము లాహోరు కమిష
రుగ నుండెను. రాజాగారు నా సలహాలను పూర్తిగా భలపర
చెన, తరువాత చాదసినచాటుద్దికగాను మాటలాడిరి. ప్రజా
రంజక శాస్తానానకు పిలచుట గర్ మైకేలు ఓవ్వయ్యగారి
ప్రతివక్త భంగముని దెంపును పిలచెను. రాజాగారు దెలిపిన
అభిప్రాయములకు అనుమతిని దెలిపెను. అంతట గర్ మైకేలు
ఓవ్వయ్యగారు లేచి, కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన వారిని దా
నావ్వనింపననియు, దుకాణములను తెరచుటకుగాను తన కక్తి
నంతను నుపయోగించెన ననియు నుడువుచు సభకు విడచివెళ్లిపో
యెను. అసభలో జరిగిన వ్యవహారముని సభలోనున్న మరియొక
సభ్యుడు ఏమియు మాటలాడలేక. అతడే యభిప్రాయమును
బెలుపలేదు.

ప్ర:—అట్లు వారు వెళ్లిపోయినప్పుడు, మీ యభిప్రాయ
మెట్లుండెను. ఆతడు తీవ్రచర్య నటించి చు ను మీ రభిప్రాయ
పడలేదా?

జ:—ఆతడు తీవ్రచర్యనటించిన దీనినిగ నెంచునని
యే నాకు స్పష్టముగ దొచెను.

ప్ర:—అపరిశీతం లన్నియును మీకును ఇత లకును
దెలియనుగదా! అందులకు మీరేమి చర్యను దీసికొనవారు?

జ:—11 వ తేదీ మొదలు నైనిక శాసనము ప్రకటించ
బడినదిను పరిస్థితులు సామ్యపరచుటకు మానవ్యకర్తల నప
యోగించి పనిచేసితిమి. ఇందుకు శత్రువుట్టి సభ లొనర్చి
బడిన, అందు లాహోరు పోలీస్ ముఖ్యులందరను పోల్చి
ని. అట్టి ఒకటిరెండునభల యందు కాంగ్రెసు శాయకులు
నూడ పోల్చి. 9.

ప్ర:—1919 సం వ్రేలి 24 తేదీన మ్యానూరు దొక
సభ జరిగెనా?

జ:—వారిలో నొకభిమానము శాస్తానానము జరిగె
ను. తేదీ నాకు జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—అసభలో నేమి సభ్యులుండెడి? అందుపై
నెట్టిచర్యను దీసికొన్నారు?

జ:—పట్టణములో నుండి పటాలములను తీసివేయవలె
ననియు, ప్రభుత్వముచరు తుపాకుల పేజియట్ల చనిపోయిన
శాస్తానానములను వారివారి బంధువులకు నొప్పజెప్పవలెననియు,
గాఢపరపబడినవారిని వారిబంధువుల కు వప్పు గించవలె

ననియు, అరెస్టుచేయబడినవారిని బావిసమీప విడువల జేయవలె
ననియు శాస్తానాన కెద్దయనమృత్యు నూచి చిరి. ఇట్టొప్పివో
నాపులు దెరులబడు ననియు, సాధారణపరిస్థితులు నెలకొనునని
యే మేము మితిమీ. ఇవి శాస్తానానకు నూచనలనియే మేము
భావించితిమి. పంజాబుప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి యగు జె పి
ధాన్యనుగారిద్దరొక రాయబార్యమునరు వెళ్లి ఈనూచన,
నందజేసిరి. ఆ రాయబార్యమునందు నబాబ్ ఫతే ఆలీఖాన్,
కాల్ బాద్, రాజా ఫతేసింగు, రాజా నరేంద్రనాథ్, గా. రా
బ. రామ్ చంద్ దాస్, రా. బ. అమరనాథ్, (లాహోరు సబు
రిజిస్ట్రార్) గార్లును నేను అవర్తమునందు గలమని నాకు జ్ఞాప
కము.

ప్ర:—మీ ప్రచత్నము లెరిగివరకు జూడదము
లయ్యె?

జ:—దరప్రభుత్వమున మానూచనలకు అధికారుల సం
గీకరి. యు ట్టొప్పియుండు మేము విషయ మెతిమి.

ప్ర:—కా ను ప రీ టు.

జ:—మీరొ మీ యభిప్రాయ మొనకుటకు మాంకురుకమిటి
నిచేసి ను, అందుని సంబంధించిన గితిములను కరికిలింపిన
ప్పుడు, కొన్ని గ్రామముల లని ప్రజలు రొకటొకరు తొలగించి
నందులకు నైనిక శాసనపుస్తకలవారిచే కక్షి-కుబర్నల్లు చది
నితిరా?

జ:—కొందరు కక్షింపబడినవారు జ్ఞాపకము

ప్ర:—పెద్దపట్టణములలోని వాసముగ నల్లరులు లేక
పోయినను పంజాబులో పల్లెటూళ్లలో ప్రజలందరొకరి వ్యాపిం
చెననియు మీకు దెలియునా?

జ:—కొనసాత్తియులో జెరకుడెక్కరు, తాను త.ప
టామలతో విచ్చుచున్నపుడ, చుట్టూపుట్టలలోని గ్రామము
లవాని, తనవేరు గ్రామములలో నిమగ్నులై సాధారణముగా
వలె" యున్నాని నుడిచివేటుల నాకు జ్ఞాపకము. నకు స్వయా
ముగ దెలిసినంతవరకు, నేను చదివినంతవరకు వివరతవరకు
ను పల్లెటూళ్లలో పట్టణములలో పోల్చియెడల కాంతిముగనే
యొందెను నా యభిప్రాయమున జరిగివ్యాపారాగు వ్యవహర
ములను ప్రజలందు కొంత అలజడిగలుగుట నపాదము.

ప్ర:—నైనిక శాసనము ప్రవేశపెట్టబడక పోయినందులకు
పల్లెటూరి ప్రజలములలో నూడ అల్లరులు వ్యాపించెడిరను కమ
యము నిజముగాదా?

జ:—ఇట్టిప్రాంతములలోనివారికంటె లాహోరు యట్లు
పట్టణల గ్రామములలో మాత్రమే నాకెమ్మవ కరిచయము గల
దు. అదియును సారతాళము మొదలైనవి ప్రకటించబడి నప్ప
టినినాడ, నీ గ్రామములలో ప్రజల నీవిని ప్రేమనలోని వారి
కనకమరు పువస్తువులన్నిటిని సరఫరా చేసిరి. చుట్టూపట్టణల భూ
స్వాములే ప్రతివిషయమునకు అధికారులకు దోడ్పడిరి. ఈవిష
యములను బట్టికాడగా నా యభిప్రాయ మందుకు సంపూర్ణముగ
వ్యతిరేకముగ నున్నది.

ప్ర:—లాహోరులో 11, 12 తేదీ లో సామాన్యమైన సం
ద జరిగిన సభయుండు, ఒకసిక్కు, తాం నైనికననలెంటిండు స
లాహోరు నైనిక శిబిరములలోని సిపాయిలు తిరుగబా ట్టొప్పిరని
యు. చాలమంది యూకాపియను సార్వరూప మాత్రయొక్కబడి
రియు మిగిలిన భారతీయపటాలములు లాహోరు వైపునకు
వచ్చుచున్నవనియు ప్రకటించిన విషయమును, అంతటవచ్చటి
ప్రజలకుంపువారు ఆతని పుష్పమాలాలక్యతునిగ జేసి పెద్దయ
త్తున మొట్టొక విషయము మీకు దెలియునా?

జ:—నా జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—పోసి, అదిగములలో ఇట్టి కడుతులు కొందరు
కుడగొడచే వ్యాపింప జేయబడుచున్న విషయము మీకు
దెలియునా?

జ:—అదియును చాలభిక్షులగు వదంతులు వ్యాపిం
చు. భారతీయపటాలములు తిరుగబా ట్టొప్పెనను ఎట్టివదం
తుని నేను నెడలేదు.

ప్ర:—10 తేదీన, ఆమృతసరమున జరిగిన అల్ల యను.
కొంతమంది యూర సి యను ప్రయాణికుల కనూకు
రైల్వే ప్రేమకునందు ఎదుర్బడిన విషయమును గుజరన్వాలాగా
యూకాపియనామముల నెడర్చి సం. తిని 10-15 తేదీల
పధ్య ఇంకను చాల ప్రజలములలో దౌర్జన్యమును జరిగివిష
యమును నిరీక్షిం! ఆ సమయమున నైనిక శాసనము తన్ను మరి
యేదైనను వని నెడరగిలియుండు నని మారెండెన?

జ:—విదేశీయుల కుడయ్యత్ర సమయమునగాని, భిక్ష
మునందు తిరుగబాటు కుడయ్యనగాని, కాంతిని సాధారణ
పథకులచే రక్షింపట ప్రయోగము నైనిక శాసనము వచ్చు

ను. అది నైనిక శాసనమును ప్రవేశపెట్టునందప్పుడును నన్నిప్రభు
త్వములవారు సాధారణముగా గమనింపవలసిన విషయముగ సం
గీకరింపబడినను. ప్రస్తుతసందర్భమున విదేశీయులవారు లేదు,
దేశీయుల తిరుగబాటును లేదు. సాధారణపథకులచే పోలీసు
అధికారులను సాగింప వీలులేనింత అల్లరులను లేవు.
అట్టి గమయమున నైనిక శాసనమును ప్రవేశపెట్టుట
ఎంతమాత్రమును క్రమ మైనది గాదు. కాస్త్రసంబంధ
విషయములను జేరుగ నుంచి విచారింపిన ను
నైనిక శాసనములన రాజభి క్రిపరులకును, అరాచకులను సమాన
ముగ కష్టములు గలుగును. అందుచే ప్రజలందరియందును చాల
అకాంతి వ్యాపించెను. కాంతిస్థాపకకే వేరుకూర్చులేనిసమయ
మునమాత్రమే నైనిక శాసనమును ప్రవేశపెట్టవలెను. కంజాబు
"తిరుగబాటు"ని నుడువువారు ఒకటిరెండు మాఖ్యాంశములను
మరచుచున్నాడు. పంజాబు బ్రటిషు ప్రభుత్వముక్రిందకు కచ్చిన
దాదియండియు భారతదేశమునందే గాక, నైసా, సోమలెల్లాం
దు, పెర్షియా, మొదలగు దేశములందు జరిగిన యుద్ధముల నంద
పుయిన పంజాబురాష్ట్రము లింకాభక్తిని ఎంతమాత్రమును
అచమాని. ప వీలులేనందరు జువు జేసెను. గ త నం
గ్రామమునం దీదీదేశమున జేర్చబడిన 18 లక్షల నైనికలలోను
నూటికి 60 కురులు వందలీయు నురిమయమును గమనింపవలె
ను. ఏవో రెండుమాడు ప్రదేశములలో నల్లరులు జరిగిగంరముగ
మున పంజాబు తిరుగబడిన ప్రకటించట విచిత్రముగ నున్నది.
ఇంకొక ముఖ్యవిషయముగలదు. పంజాబులోని 29 జిల్లాలలో
24 జిల్లాలయందు జేవిధమున నల్లరులు జనుకలేదు. నైనిక శాసన
ము ప్రకటించబడిన అయినజిల్లాలలోను గుజరాతుమాత్రము బాం
లయినానివినియు దానితో తనకు సంబంధము లేదనియు కమి
షనరు తెలిపెను. సిల్లాపురు జిల్లాచుం దెట్టిజిల్లాలయ జయకలేద
నిఅందరు అంగీకరించిన విషయమే. మిగిలిన గుజరన్ కాలా, లా
హోరు, ఆమృతసరము ఆం మూడుజిల్లాలలోను పల్లెటూళ్లలోని
వారు సంపూర్ణరాజభక్తితో మెలగిరి. అల్లరులు జరిగిన కట్టణ
ములలో నూడ ప్రజలందరినంఖ్యాకుల కా అల్లరులలో నెట్టి
సంబంధమును లేదనియు చాల అల్పసంఖ్యాకులమాత్రమే పా
ల్లొనరియిరన్. మైకేలు ఓవ్వయ్యగారే, తాను అధికారము
ను నొప్పగించి వెళ్లు సుచిమున గానించిన ప్రకటనయందు దెలి
పి. ఈఅల్పసంఖ్యాకులకు మూడుజిల్లాలందు గలవారిని మొత్త
ముజేసి, ఆజిల్లాల ప్రజలసంఖ్యలో పోల్చిబాడియెడల, సమా
స్రాంతమైన నుండరు.

ప్ర:—ఓవ్వయ్యగారు కర్పించిన పత్రములో, కొన్నివి
షయములను జేర్చుటకు గాను, ప్రభుమున నెర్పరులబడినసంఖ్య
మువారే తిరిగి సమాజేతమైనయు, వారు మీతోమాత్రము సం
ప్రదింపలేదనియు దెలియుచున్నది.

జ:—నాకావిషయము దెలియుదు. ఓవ్వయ్యగారు కా
పత్రము నర్పించునందప్పుడు నడి పాక్యములకు
వినివచ్చును ఆ పత్రమును తయారుచేయుటకు ని యమింత
బడినవారిలో నొకరు నవాబుజార్ లిక్ ఆలీఖాన్ గారు"మాల
క్ సాహెబ్ నెయిన్ సామాల్ యుస్టోక యూ కర్ దియా (ఈ
దినమున మాలక్ సా హెబ్ గారు మనమొంతులకు చనిపూసి
నాడు) అని నాచెవిలో నూడెను. గర్. ఉమర్ నూత్ ఖాన్
నుగించి ఆతడిట్లునుడిచెను.

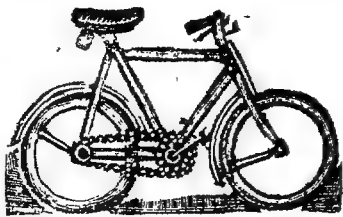
ప్ర:—ఏమిట 12 వ తేదీనభవారీ నూచనలకు ప్రధాన
కార్యదర్శి దెంపులకు మీ రను మీరానుబాధగర్వమును
వెల్లినపుడు మాత్రాళము నాపుటకు గాను యందుగా నామరతుల
న గిరింప వలెనని దెలిపితిరా?

జ:—అందుగా అమ. తుల సంగీకరించిననే మాత్రాళ
మాపకునని నేనెట్లు జెప్పగలను. ప్రభుత్వమువారానూచనల
సంగీకరించినయెడల, మాత్రాళము ముగియుటకు సంపూర్ణముగ
నమ్మకముగని "ప్రజారంజ శాస్తానాన" వాదాన మొనగిరిని
మాత్రము దెలిపితిరా.

నార్లు వెళ్తున్నారైల్వే ప్రమాదము
రాజుపిండినుండి నార్లు వెళ్తున్నారైల్వేస్టేషిన్లు ట్రావీకు
నూపరింట్లెండింట్లుగాధి తగ్గి. ది కుంతివార్త పంపుచున్నాడు:-
తార్లప్రేమకునందరిగిన ప్రమాదముగల రివందు ప్రమాణికులకు
బలకు స గానుములు తిరిగి. వీరందరు గుజరఖాను సివిలు
పాస్సిటలుకు పంపబడిరి. వీరిలో కొందరు మరణించిరి. మరణిం
చిన వారిలో మావ్యరు ఎవరైనది గుర్తు తెలియలేదు.

కొకత్రావైకోర్టు
మృత్యుసాధముగ రిగాను కొకత్రా వైకోర్టు అడివనలు
బడ్డి నియమింపబడిరి.

హావర్సు అడ్వాన్సు

పార్ట్స్ ఆన్ హాంబర్
నైకిల్స్

ప్రేమ:—అరుణేశ్వరి (విజయ వల్లభ) గారు వ్రాసినది. ఇది పాడినది. అరుణేశ్వరి మునుపు ప్రతి అరుణుడు చీలచే బిగించబడును. ఫోటో:—మేజర్లకు ఉత్తరాలను, పేటెంటు మెయిల్ కమ్యూనికేషన్ చేయబడినది తరచుగా 24". మేజర్లు: అరుణ యొక్క తరువాత మెయిల్ చేయబడినది. చక్రములు: అరుణులకు ఎకామిల్ చేయబడినది కెనాడిక్ రోల్స్, విజయవల్లభులతో, తయారుచేయబడినది. గోలును: కెనాడిక్ రోల్స్ (చక్రము: కెనాడిక్ రోల్, డబ్బులు ప్రేమలు గలవి. ప్రత్యేకము మునుపటి కెనాడిక్ రోల్స్ కంటే ఎక్కువగా ఉంటుంది. మెయిల్ ఆఫ్ ఫోటో: ప్రేమను ఇతర భాగములను విడిచిగా తీయవచ్చును. ఎకామిల్ మేజర్లకు ఎక్స్ ప్రెస్ మెన్ కాడిక్: ఎల్. 14 ఎకామిల్ స్పింగులతో చేయబడినది. పూర్తిచేయబడుట:—మేజర్లకు కాంతిగల కల్ల ఎకామిల్ తోను బంగారురంగు గీతలతోను అరుణులకు కుభ్య గీతలతోను పూర్తిగా చేయబడినది. పంపు, కరికరముల నంది, కరికరములతో సహా మేజర్లు బ్యూటలు తేటంగా ధర రూ 112-8-0

రేంజరు నైకిల్స్ ఎమ్. మాడల్

పార్ట్స్ 24" ప్రేమ నలుపు ఎకామిల్ గలది. బంగారురంగు అరుణులకు గీతలకు చక్రములు 28" X 1 1/2" డబ్బులు ఓ నికిలు అందులు, విజయ వల్లభ పిడులతో అమర్చబడినది, కెనాడిక్ చక్రము, గోలును గలది, నైకిల్ తిప్పబడినది 2 (చేతుల. హండిల్ బాధ గలది. పూర్తిగా రబ్బరు పెడల్లు గలది. నెం. 45 రు ఇంగ్లీషు కాడిక్ మేజర్లకు మడగార్లు, ఎక్స్ ప్రెస్ మెన్ స్క్రూలు మున్నగు వాటితో సహా గలదు. పంపు, కరికరములు, కరికరముల నందితో కలిసి మేజర్లు, బ్యూటలు కాక ధర రూ 85.

సూపర్ నైకిల్స్

మేజర్లకు అరుణేశ్వరి కార్బన్ ఉత్తరాలతో చేయబడినది. కాగుగా అమర్చబడిన పంపులను, విజయవల్లభ, వైస్ ప్రేమలుగలది. అనెటిల్డ్ కెనాడిక్ స్టాంపులతోను క్రాస్ డిస్క్ ను అనెటిల్డ్ ఫోటో చేయబడినది గలది. గోలునుచక్రము రి మునకలు, చేయబడినది. బాకెట్టు అడ్వాన్సు, కష్టము గలది.

మధ్యమైన ఫిట్టింగు సామాను అన్నియు మేజర్లకు విజయ వల్లభ తయారుచేయబడినది. మునుపటికింగు కాలములు గలవి. చక్రములు 28" X 1 1/2" అందులు—కెనాడిక్ మేజర్లకు నికిల్ రోల్స్ తో చేయబడినది.

పిడులు: వార్ క్లో (విజయ వల్లభ, ముందటి చక్రములు కెనాడిక్ 1/2" X 1/8" హండిల్ బాధ 2 (చేతులు గలది. నై. తిప్పబడినది. ఫిలిప్స్ కొత్తమైనది పెడల్లు. ఫిలిప్స్ పూర్తి రబ్బరుడి పాడిక్ - అస్టోన 3 డబ్బులు (స్పింగు సాడిక్ మిక్సిల్ అనుమానమైనది. మడగార్లు గలదిగా నందినది. కాగుగా ఎకామిల్ చేయబడినది. అందమైన బంగారురంగు గీతలు అరుణులకు గీతలుగలవి. పంపు, కరికరముల నంది, కరికరములతో మేజర్లు, బ్యూటలు తేటంగా రూ 88-8-0.

బోనాఫైడ్ వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు

మిక్సిల్ మేజర్లకు "సినియర్ రాయల్" "రాయల్ కార్బన్" నైకిల్స్ మాడల్ నిల్వ చేయబడియున్నది. కర భావాల పంపిన ధరలు తెలుపబడును.

బ్రూక్స్ మోడరు	90/2	కర్బన్ కాడిక్	9-8-0	బ్రూక్స్ మోడరు కాడిక్	90/2	28-0-0
"	B/20		27-8-0	యాకాస్	61 టెన్	రు 3-0-0

మామూలుగా మేజర్లకు అమర్చబడిన కాడిక్ బడులు మరియు కాడిక్ అమర్చబడవలసి యుండిన రు 4 అందు నిమిత్తమై తక్కు కట్టబడినది.

రామ్ నాయక్ అందు కో, 13 అందు 14 ప్రా డ్యే, మదరాసు.

Powell's Extract of Golden

8421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగలోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగలోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, పీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కునుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి అన్నిటిలోను దొరుకును.

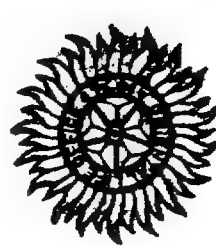
మా చిత్ర విచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూ
రిటీ లైఫ్ అస్సూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

(1874 సంవత్సరమున హిందూదేశమునందు ంకార్యోత్తరము చేయబడినది)

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల పాలనీ మునలితనమునందు, కుటుంబసంరక్షణమునకు ఆరకులముగా నుండునట్లు ఒకక్రొత్తసమాప్తమైన

భీమాపద్ధతిని

672

ఈకంపెనీ ఏర్పాటుచేసియున్నది

ఈ ఆకర్షించెడు పాలనీపకారము పూచీ

యివ్వబడు లాభములేవన,

(1) 25 సంవత్సరాలలోపల మరణము సంభవించు విషయములో యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక పెద్ద మొత్తము చెల్లించబడును.

(2) నిర్ణయకాలము పూర్తియగునంతవఱకు జీవించుచున్న విషయములో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము నగదుగా ఏర్పాటుకరణము చెల్లించబడును.

25 సంవత్సరములైనతరువాత మరణము సంభవించిన మొదటియిచ్చుటకు రీర్యానించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోపాడి పాలనీదారుడు తనకష్టమున్న ఈఅవకాశమైన లాభములను పొందుటకు అర్హుడు.

ప్రముఖములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక మరణకాల ముదతకును చెల్లించవలెను.

వివరములకు ఈదిగువ చిరునామాలకు వ్రాయవలెను

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore
Tri vandrum Branch:—Trivandrum.

దే హ ము

అందువిషయమున అవరిమిత మగు

జాగ్రత శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము

వరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా

రు కదా, ఇందుకుగాను

ఆలంకరిగ్రహమాత్రలకుడవయోగించవలెను

క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు

వాటిల్లురు. 219

సర్వమునగాను:—

ఆలంకరిగ్రహ ఔషధాలయము

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అని వ్రాయండి.

పేరుపొందిన అన్నిరకములు 1147

నెప్పును పాన్ టెన్ కలములకు

గోదావరిజిల్లాకు మాకు సోల్ ఏజెన్సీని యింగ్లీషు నైకిలు అందు మోటారు యింజిన్లకు అందు కంపెనీవా రిచ్చియు

న్నారు. కాన బోతుగాను చిల్లరగాను కొనబలవిన వర్తములు యికిరులు మాకు వ్రాసిన యికిరవివరములు తెలుపబడును.

ఇంకా మాకెద్ద బ్లావర్లు స్పాను జాకురమెన్ ప్రిటోలు లాంపులు, సబ్బులు, హరికేసుదీపములు రేంగురూటు బ్యాటలు వగైరా వేమనరి సామానులు, సరసమైనధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

వై. కష్టయూర్తి, అందునన్ను

జనరల్ వర్తము, 8/78 మెయిన్ రోడ్డు, రాజకుండ్రి,

రాంబి కొత్తపేట, రాజోలు తాలూకా.

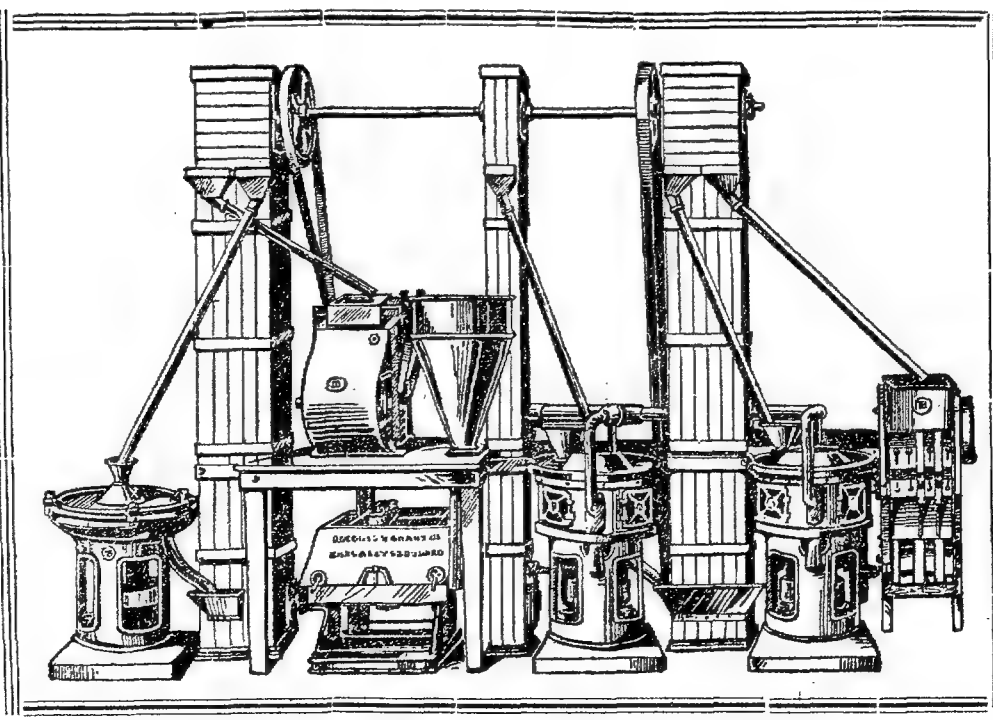
వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి
ఆయుర్వేదాశ్రమము
జార్జి టవర్ మదరాసు

మాతే నిర్దిష్టముగ రాయబడిన కాశ్రీయ బోధనములు అనుభూతియొగములను చేయు నమృతమైన గొప్ప ఆయుర్వేద బోధనాల.
ఆశోకవర్తి రుతుకూలము (మట్టుబట్టుబోధన) బోగొట్టును రుతుకృతమును **ఆశ్వనివర్తి** క్రతిదిను, దినమువిడిచిదిను నమృ జ్వరములకు రావలయు నెల రూ. 0-14-0.
 ఈ బోధన సేవనలన అనేకులు రుతుకూలము చేయమై నర్మంతానవంతులై సంకసిం **రక్తశోధక** సహజమేహములచేతను, రసావధములచేతను, యింక అనేక కాములచేతను (అనగా) కుతుపులు, చీడ, తామర మేహబాదలు మొదలగు దానిచే చెడిపోయినంతమును కుభవరుచుటయందు ప్రసిద్ధిపొందినది. నెల రూ. 8-0-0
మాతులుంగరసాయణము గర్భణీ శ్రీలక్ష్మ అనేక కాశ్రీయములచే సంభవించు వాంతులు మొదలగు **సుఖిచిరేచనవర్తి** మలబద్ధమును బోగొట్టి శరీరమును ఆరోగ్యవంతియందు పురుచును. నెల రూ. 1-8-0
 నది బోవును. బలహీనమును బోగొట్టును. గర్భాశయమునకు బలము గలగ **వృశ్చికదంశనివారణి** తేలుకొట్టికవోట దీనిని రుద్దియెడల ర నిమిష చేయును, అధిక ప్రయాసచే ప్రవించెడు శ్రీలక్ష్మ భాదరేయిక ముఖముగ ప్రసవిం నెల రూ. 1-8-0
 చేడదు. నెల రూ. 1-8-0

ఇంకను అనేక యావధములు కలవు. బొమ్మల కేటలాగు నేటిదినుననే వ్రాయుదు
హెడ్ ఆఫీసు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్విధి, జి. టి. మదరాసు
 మా బోధనములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.
 (1) మెసర్స్ దార్విన్ అందు కో, రత్నబజారువిధి.
 (2) మెసర్స్ థాథా అందు కంపెనీ, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు
 (3) స్వాస్థ్యస్థానీ, పెద్దవిధి, తిరువళిక్కేణి, మద్రాసు, 104

(7 పరిమాణములలో) 388
అన్ని రకముల బియ్యపు యంత్రములు
 40, 81, 122, 163, 244, 326, 407 సంచుల (సంచి 1 కి 165 పానులంతున)
 మేలైన బియ్యము దినము 1-కి 12 గంటలు చొప్పున పనిచేసిన తయారగును

మేము బియ్యము
 హల్లులు, పాలిషర్లు
 పెల్లర్లు
 కంపార్టుమెంటు
 సెపరేటర్లు
 కెరిలింగ్ తేక
 వైటనింగు కోనులు
 మొదలగువాటినినిలువ
 చేసియున్నాము.

బియ్యపు యంత్రము
 లకు సంబంధించిన పరి
 కరములన్నియు మావద్ద
 నున్నవి.
 మాచిత్రవిచిత్రపు
 క్యాటలాగునకును
 ధరల జాబితాకును
 వ్రాయుకోరెదము.

MADE BY
Douglas & Grant Ltd
 Kirkcaldy, Scotland,
 Rice Milling
 Specialists

& G

Sole AGENTS in S. INDIA
MASSEY & Co, Ltd,
 Post Box 554
 MADRAS.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల పండితులు. శ్రీ శీతారామవివేకాచార్య, మైసూరు.
బ్రాంచి, నెం 881, లంబుకల్లెవీధి, ముద్రాసు. బ్రాంచి నుండి, వి.పీ. లు పంపబడెను. (594)

1918 సంవత్సరపు టుర్రదవు రిక్రూయిటు (వేసట చేసేవాడు) ఏ గ్రామమునకు చెందియుండెనో ఆ గ్రామమునకు మార్గమే వారికి భూమినిచ్చుటకు అనుమతించుచున్నది. యుద్ధ రంధముయందేయిచేరిన రిక్రూయిటుకందటనును యాలాభియను వెంట కటిసంవత్సరములకుకూడ కలుగునట్లు చేసినది. సంవత్సరాలకు ఈ రిక్రూయిటు వారి స్వంత గ్రామములలో నూత్రమే భూమి లిక్ష్యబడవలెను వరకు, కొందరు రిక్రూయిట్లు జమీంకార్, గ్రామములనుండి తీసికొనబడినందునను, కొన్ని గ్రామములలో గర్విమెంటు భూమి లభ్యము కానందునను, కష్టమును కలిగించ నేమోయన ప్రశ్న బయలుపడినది; అప్పుడు గర్విమెంటు వారి తుదిధిని కొరిగి నడలించి "ఒక రిక్రూయిటు ఒక జమీంకార్ లేదా పూర్తిగా యీవాడు గ్రామమునకు చెందినయెడల లేదా వారి గ్రామములో భూమి లభ్యము కానియెడల, ప్రక్క గ్రామములోనున్న భూములు కలెక్టరుయొక్క స్వచ్ఛానీకరణముగా వారికి లిక్ష్యబడవచ్చును" అని ఆజ్ఞాపించియారు. దీనివలన 1917 సంవత్సరము జనవరి నెలలో గర్విమెంటు వారు, యుద్ధము బయలుపడిన దమిలూను కూర్చుండినను, లేదా అంతకు పూర్వము కూర్చుండినను, కొలువులోనుండి పనిచేయుచున్న యాంస్యండి యుడియను సేవాయులుకు యానునపాదమును అక్రింపు జేయబడుటకు అంగీకరించిరి. 1917 సంవత్సరము నవంబరు నెల 17 వ తేది కల జి. ఓ. నె 3646 రులో ఆఫీసు దన్ను సదుపాయములు కనువిపదగిన రెండుమాన్యులతో మామి 100 టేరముగాను పన్నుముగాను వికరింపబడినది. అది యే 100, ఒకటి రిక్రూయిటులింపును భూములకు దుఖాన్లు చేయబడు వాక్కుగల ఒక రిక్రూయిటుతాలూకు లెండి, రెండో లేదా సోదరుడు లేదాబిడి ఉత్తరువు ననుసరించి అంగీకరింపబడి యియును; రెండవది, ఈవిధుల ననుసరించి సేవాయులు భూములన్నియు యాంత్రిక దన్నుములలోను మొట్టమొదట రు 50 ల కన్నపు సొంతకును దమిలూను నుపకర్షి సేవకుల వివరములలో ఇదివరకే నిధింపబడిన మితిగాను రు 50 ల వరకును కల కన్నపు విలువకును సోబడి భూమిమీదన్ను చెల్లనివానిను వసులయ్యెనునంద విడిచిపెట్టుటకు కలెక్టరులు అధికార మిచ్చుటలయందేని కనకరి మాన్యు వివరములలో సరిపాదులను గుర్తించి

నందుకొని చార్జీలు గూడ రాబట్టుకొనుటకు పూర్తిగా విడిచిపెట్టబడినది. రిజిస్ట్రార్లును, కోర్టులలో నిలవ వలసిన వారును మనస్థూలమును భూమి నిచ్చుట విషయమున నుచు పాటుపాటు వివాదము చేయబడిన రణయోధులకు, వారు వివాదము చేయబడిన తేదీనుండి 12 నెలలలోగా అట్టి భూమిని కోరితగి దరఖాస్తు పెట్టుకొని నగదుమీద వ్యాపింపజేయబడినది. దీని పంపించి ప్రాజెక్టు అధిభూమి నున్న గయకుభూమిలు వైరిము నిపాయలకు ఇయ్యబడవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించబడినది. భూమికి సంబంధించిన యాదార్తు గ్రాంటులును, ఒక నిర్దిష్టమైన కాలపరి మితిలోగా ఆ భూమిని సాగుచేయబడలేననుచు తుకు లోబడియుండుటకు ఉత్తరువు చేయబడినది.

1926 వ సంవత్సరము ఆగస్టునెలలో, ఆనగా సంగమ విరామము పూర్తిచేయబడినందున రెండు సంవత్సరములకు పై కొంచెము తక్కువగాను కాలములో, భూమి నిచ్చుట విషయమున యాదార్తుపాటులును ఆ తేదీనుండి తీసివేయబడినవి. మరియు దరఖాస్తుదారులను సుసరించి భూమిగ్రాంటుకు లోబడి వాళ్ళును పరిస్థితిని రెండులలో సైనిక సేన యెల్లప్పుడు ఆ లోచనమునకి తీసికొనబడవలె నని ఒక సామాన్యనిర్దేశము ఇచ్చి పంపిడి. 9 వ నికేంద్ర బాధు దీనిపై యొక్క కమాండ్లకు ఆ ఆఫీసులను అంతిమిది చేయబడినది. ఈనీతి 1921 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 14 వ తేది కల జి. జి. నె 870 యొక్క స్పష్టము చేయబడినది. మరియు నది నీటికి నమూనానున్నది. మరియు 1924 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేది అనుబంధము నుండి గలదు. ఈ ఉత్తరువు ననుసరించి, యాదార్తు చేయవారుగా నేమి, యాదార్తుచేయని వారుగా నేమి, తేదీని యాదార్తుగా బని చేసిన ఆఫీసర్లకును, మనస్థూలమును, ప్రత్యేక భిక్షానునకు గల వాళ్ళు ఒక్క గ్రాంటుకు మాత్రమే మిక్కిలిపడవలెనని నియమము, గ్రాంటు సాధారణముగా ఇచ్చు భూమి 5 యకరములను లేదా మొత్తము 10 యకరములను మించుకొనవలయు ఇటువంటి కొన్ని మర తులకు లోబడి, దరఖాస్తు కేసులలో ప్రత్యేక భిక్షానును మాత్రము బడవలెను.

(గవర్నరు మెంటువారిలను) ఇయ్యబడిన విద్యావిషయక ప దపాటులను గూర్చి ఇప్పుడు విచారించెదము — యాదార్తు జరుగుచున్నప్పుడు సేనకు సంబంధించిన పోరు నల్లదు కాపుల లో చేసిన మనస్థూల పిల్లల వారి తండ్రులు కొలువులో ను న్నంతకాలము ఎలిమెంటరీ (పాథమిక) పాఠశాలలో జీయుట ను నిల్పింప నక్కరలేకుండ మిశ్రమమునపడవలె ననియు, కా లేజి (కా కాల) లలోను, సెకండరీ పాఠశాలలోను, ప్రమాణపు కేటలో నగము చెల్లించుటకు అనుమతింప బడవలె ననియు గవర్నరు మెంటువారు 1918 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో ఉత్తరువుచేసియున్నారు. తరువాత కొలది కాలములో నిటువంటి విస్తరింపబడిన సదుపాయములను చని పోయిన లేదా ఆకస్మాత్తుగా జీవించిన ఇండియన్ సిపాయిల యొక్కయు, ఆఫీసర్లయొక్కయు పిల్లలను ఉపాధిగా ఏర్పాటు చేయు ప్రత్యేక పునావలను ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు ఎలిమెంటరీ సెకండరీ పాఠశాలలో రుసుములను కనూన చేయుటను విడిచిపెట్టి బుక్కులు యిచ్చుకొని కొను టకు విద్యార్థుల కొక అలవెన్సు గ్రాంటును అంగీకరించినట్లు ను. 1918 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలోను ఆనగా ఉత్తరువు లో యాదార్తు ప్రారంభమగుటకు పూర్వము యాదార్తుచేయు వారుగా చేసిన సిపాయిల పిల్లల చేరుట్టు, ఆ ఉత్తరువు వరిమిలను విస్తరింపబడినది. 1919 వ సంవత్సరము జూలై నెలలో దున్నవర్రవల లేదా ఆనవర్రుకు గావడను, వైద్య సంబంధ మైనవి కాని ఇతర కారణములను బట్టియు వివాదములచేయబడిన సిపాయిల పిల్లల చేరుట్టుగా, ఈ సదుపాయము విస్తరింపబడి నది. వారి వివాదములో ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో రుసుముల ప్రమాణపు కేటలో నగమును చెల్లించుటకును, అదిగాక పుస్త కములు, కుటుంబ వనరాలను కేసుకు ఒక అలవెన్సుకు మా త్రమే యాదార్తుపాటును విస్తరించినది. మరియు 1919 వ సం॥ ఆక్టోబరులో ఈ సదుపాయము చనిపోయిన లేదా ఆకస్మాత్తుగా చేయబడిన సిపాయిల సోదరులకును, అక్కచెల్లెద్రులకును, వారు కేరలను అట్టి సిపాయిలమీదనే ఆధారపడియుండలను వారికి ఇతర పోషకసాధనము లేనియెడలను, ఈ సదుపాయ ము విస్తరింపబడెను. దరిమిలను ఒక ఉత్తరువులో ఇతర కే విద్యావిధులను సుసరించి సుము గాను సదుపాయమునకు వా క్కుగల సెకండరీ పాఠశాలలోను కాలేజీలలోను చదువుచున్న మనస్థూలము సిపాయిలయొక్కయు, నిప్పుచాతులకు చేసిన సిపాయిలయొక్కయు పిల్లలకు వర్తింపదగిన రుసుము సదుపాయమును నిర్ణయించుటలో రుసుముల ప్రమాణపు కేట సామాన్య విద్యార్థులకు వర్తింపు కేటగా నగముగా పరిణింపబడవలె నని ఆజ్ఞాపించియుండెను. ఆనగా రుసుముల ప్రమాణపు కేట లో నాలుగవ సంతును మాత్రమే చెల్లించుటకు వారుక రుదీరి.

యాదార్తు చేయవారుగా నేనను లేదా యాదార్తు చే యనివారుగా నేనను 1914 వ సం॥ ఆగస్టు 4-వ తేదీన 1919 వ సం॥ నవంబరు 1-వ తేదీన నడుగు కొలువులో చనిపోయినట్లు వారి వాచితాలోనుండిన అభివృద్ధి కేసునకు చేసిన సిపాయిల పిల్లలకును అన్ని హోదాలలోనుండు సామాన్య కొలు వు తురుపుల (ఇంపీయలు సర్వీసు ట్రూపుల) పిల్లలకును వర్తిం చుట్టుగా 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరులో ఆనగా ఉత్తరువు తిరిగి వివరింపబడినది. అంతే ప్రతిసందర్భములోను అట్టి పిల్లల తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు ధనికులుగా వుండ నుండవలెను. యా దార్తు మారభము కాక పూర్వము కొలవునుండి విరమించిట్టి లేదా విడుదల చేయబడిట్టి సిపాయిల పిల్లల సహజముగా ఆలోచన లోని తీసికొనబడలేదు.

1921 వ సం॥ నవంబరులో మొట్టమొదట ఎలిమెంటరీ సె కండరీ పాఠశాలలో చదువుచున్న పిల్లలకు ఇయ్యబడిన సదు పాయములు కాలేజీలకు వ్యాపింపజేయబడినవి.

తుడు ఒక కాక్రెట్టు టు తురుపుగా, 1914 వ సం॥ ఆగ స్టు 4 వ తేదీన 1919 వ సం॥ నవంబరు 1-వ తేదీన నడుగు కొ లువులో చనిపోయినట్లు వారి వాచితాలోనుండు ఇండియన్ సిపాయిలయొక్కయు ఇంపీయలు సర్వీసు ట్రూపుల (సామాన్య కొలువు తురుపుల)కు చేసిన సిపాయిలయొక్కయు సోదరుల లకును, అక్కచెల్లెద్రులకు, ఈ పిల్లల కేరలను అట్టి సిపాయిలమీద ఆధారపడియుండలను, వారి పోషకసాధన ఇతరసాధ నము లేనియెడలను, కలెక్టరులు తమ స్వచ్ఛానసారముగా ఈ సదుపాయములను యివ్వవచ్చునని 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు లో గవర్నరు మెంటువారు నిర్దేశించిరి. ఈ ఉత్తరువు ఇంగ్లీషు అను బంధమున నున్నది.

1928 వ సం॥ ఫిబ్రవరిలో జిల్లాల కలెక్టరుల వైచిత్ర్యమున జనుల తరగతి కాలేజీలో రుసుములను చెల్లింప నక్కరలేకుండ మిశ్రమమునపడు వాళ్ళును తమ స్వచ్ఛానసారముగా వ్యా పింపజేయుటకు అధికారము నిచ్చుట ఉత్తరువులు వారి చేయ బడినవి.

పూర్వము సేనలో పనిచేసిన యాదార్తులకు వృత్తిని నిర్ణయపరచుటకుగాను తీసికొనబడిన చర్యలను గురించి యింకా కాలేదనియు —

గవర్నరు మెంటు సర్వీసులోని కేరలములకు గల సాధారణ కడుక్కు అటంకము వర్తింపకుండుట్లును, సిపాయిలుగా చనిపోయిన వారి పోషకసాధనము (సివిలు) వృత్తి సులభముగా దొరకుట్లును, పాథమికమెంటుల ఆధారము ఒక ఆఫీసర్ యొక్క వాదననుండి వారు సేనలో యాదార్తు చేయు హోదాల లో పనిచేయుచుండిన ఏకాలపరిమితి సేన లోనికేరలములకు గవర్నరు మెంటు కొలువులో నెలకు 15 రూపాయలకు పై మించ నీ జీతముగల ఉద్యోగములన్నియును అప్పటి మొదలుకొని యాదార్తుచేయుచున్న కాలమునకు మాత్రమే యాదార్తునుండి తిరిగి వచ్చు మనస్థూల ఉద్యోగములను సంపాదించుటకు వీలుగా నుండుట్లు తాత్కాలికముగా మాత్రమే భర్తీచేయబడవలె నని యు, యాదార్తు చేయవారుగా నమూనైన మనస్థూల వారు తిరిగివచ్చి తర్వాత గవర్నరు మెంటు సర్వీసులో ఏకాభిలోనియ మింపుమటకు ఇచ్చుకొనుచు ఆకాపుకు తమ దరఖాస్తుల ను నిజస్థు చేయుచుకొనవచ్చు ననియు 1918 వ సం॥ ఏప్రిల్ లో గవర్నరు మెంటువారు ఉత్తరువులు వారిచేసియున్నారు. 1919 వ సం॥ జూలైలో, నెలకు 15 రూపాయలకు మించని జీతముగల మనస్థూల యాదార్తు జరుగు కాలమునకు నిలిపిపెట్టు టకు గురించిన కాలపరిమితి, పటాలములు విరమించుట ప్రక కాలమును మాడవీయుటగాను, కాలిక్రమమునకు వారి ఒక సంవత్సరము కాలమునకు పొచ్చుచేయబడినది. మరియు 15 రూపాయలకు అంతకుపై తక్కువగల కాలము భర్తీచేయుట లో సేనలో పనిచేసిన మనస్థూలకు, వారు ప్రక ర్తనకు బట్టియు నిరకరవిధమున అర్హులైయుండినయెడల, ఎల్లప్పుడును ప్రత్యే కాభిమానము మాపబడవలెనని ఒక కాక్రెట్టును, తమగా విధింప బడినది. 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెలకు సంబంధించిన ఒక తీర్మా నములో ఈ విషయము విపులము లగు సూచనలను యిండియా గవర్నరు టు వారు వారిచేసి, ప్రత్యేక భిక్షానునకు గల వా క్కును యా 15 లైనను లేదా అంతకుపై నైనను గలయారకు ఉద్యోగములకు వ్యాపింపజేసిరి.

ఈ సేనలో ఎక్కువ స్పష్టముచేయుటకు యిండియా గవ ర్నరు మెంటువారి తీర్మానములో సులభింపబడిన కర్తవ్యమును ను బోధపరచుచు మదరాసు గవర్నరు టు వారు కమిటీ రెండు ఉత్తరువులను (1926 వ సం॥ ఏప్రిల్ 8-వ తేదీగల జి. జి. నె 819 వ ను, 1928-వ సం॥ ఫి బ్ర వ రి ర వ తేదీగల జి. జి. నె 74 వ ను) వారిచేసియున్నారు. ఈ ఉత్త రువులలో పాఠశాలలో యందు యా 30 ల కంటెను (రాజధా ని) నగరము యా 40 ల కంటెను తక్కువగాను గవర్నరు మెం టు సర్వీసులోని ఉద్యోగములన్నియును యాదార్తుచేసినవారియ నను లేదా చేయనివారియను పూర్వము పనిచేసిన సిపాయి లకు తిరిగి ఉత్తరువు లగువరినను నిలిపిపెట్టబడవలెనని గుమా

స్తా ఉద్యోగములలో భారీలను భర్తీచేయుటలో పూర్వము చని చేసిన సిపాయిలకును పనులను (యెనింగు నగ్గులు) తిరిగి పనిచేయుటకు యాదార్తు జరుగుచున్నపుడు వాస్తవముగా పనిచేయుటకు టిగ్గు గుమాస్తాకును ప్రత్యేక భిక్షానును మాత్రము బడవలెనని గవర్నరు మెంటువారు నిర్దేశించియున్నారు.

ఉద్యోగముల సంధరా తరువాది కాకపోవుచేయు వాస్తవమున యాదార్తుపాటును అనుబంధమున చాలకాలమునకు వారిను, వాటిరలం కలుగు నపుడనను తీరిపోయినవారిను సామాన్యముగా గుమాస్తాహోదాలో సేన చేరిన మను యు నుండి దోఖాస్తులు బహు ఎక్కువగా గవర్నరు మెంటు వారికి వచ్చుచుండుచేయు భూమి గ్రాంటులను విషయముగాను నిర్ణయించుచుండు ప్రత్యేక పునావలను యాదార్తుచేయు పుతేది యగు 1918-వ సం॥ నవంబరు 1-వ తేదీకి పూర్వము వా స్తవముగా చేయబడినట్టి సిపాయిలకును సైనిక గుమాస్తాల కును మాత్రమే నిలిపిపెట్టు చు నని యిండియన్ వారు స్పష్టముచేసి యున్నారు.

భారత దేశపు భావిదశ

దేశమున దివుడు రాజకీయ, సాంఘిక సంస్కరణ మధిక ముగ నుండుటచే వేలకొలది పనిచెట్లు ఆలమరణము నొందు చున్నను దానిని గుఱించి లెక్కచేయుటలేదు. సాధారణముగా అన్ని కోణమునకు సంబంధించిన అజీర్తియున్నను వ్యాధులను నే చిన్న బిడ్డలు అధికముగా మృతిచొందుచుండు. అవుపాటును గేదెపాటును కల్తీలేకుండ (రాగనిచ్చిననుకూడ ఆపాలను జీర్ణము చేసికొనక క్రికూడ పనిచెట్లు కుండను. గాన అందుమిదమునై తను కాగ్రత పుచ్చుకొనవలసి యున్నది. రానిస్సకో పేటెంటు బార్ల అను బియ్యపుపిండిని కొని దానిని నీళ్లలోకలిపి అనీళ్ళలో (బార్ల వాటరు) అవుపాటు గేదెపాటు లేక దేబ్బాపాటు పీటిలో జేసినైనను చేర్చి తల్లికి చనుపాటు లేనప్పుడు ఇయ్యబడును అట్టిచ్చినచో కరీరమునకు బలముకలిగి అనయనములు వాగుగా పెరిగును. త్వరగా జీర్ణమగును. ఈ బార్ల వాటరును తల్లలకు, పిల్లలకునుకూడ నియ్యవచ్చును. జ్వరము మున్నగు జబ్బులు కలవారికిని జీర్ణకర్త సరిగా లేనివారికిని, మల బద్ధ క ము కలవారికిని ఈ బార్ల వాటరు చాలాభావకరము. గొప్పగొప్ప బిడ్డలు దీనినిగురించి కథాచుచేసి యున్నారు. రానిస్సకో పేటెంటు బార్ల పిండిని నీళ్లలోకలిపి మద్యగాచేసి దానిని మరుగుచువు, నీటిలోచేసి, పదిమినుములకరకు కలుపుచు మరగనిచ్చి తరు వాత చల్లార్చవలెను. దానిని తరువాతనడపాటి పాటుకలిపిగాని కలుపక గాని యియ్యవలెను వేసనికాలములో నిమ్మకాయరసవ పంచదార, మంచుగడ దీనితో చేర్చి పుచ్చుకొనిన రుచికరముగ నుండును, చలువచేయును. (కూటన (8))

బాల సీతావళి

విద్యాధికారులచే సంకీర్ణమున అన్ని తెలుగు జిల్లాలలోను ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లలో నుపయోగించు చదువునకు పద్య పాఠపుస్తకములు. పిల్లల తల్లెవరా మును విజ్ఞానమును గల్గించుటకు బొమ్మలతో ప్రక టించబడినవి.

ఉపాధ్యాయులును, బుక్కు సెల్లర్లును, ఈ పుస్తక ముల కొరకు మాకే వ్రాసిన మంచి కవిమనీయబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, 1156 కాకినాడ.

చ మ త్కార గణితము.

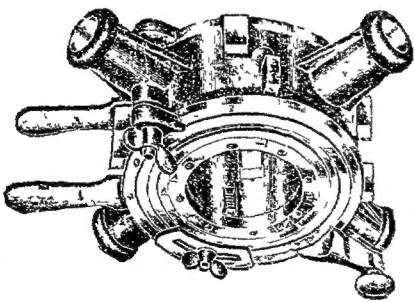
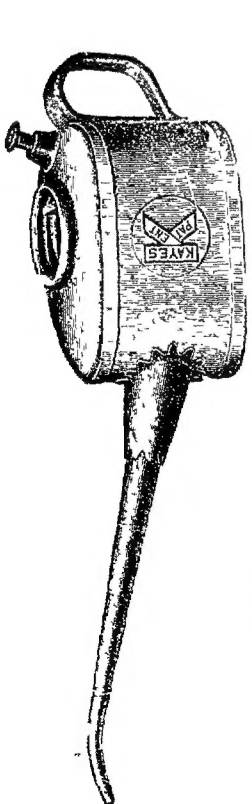
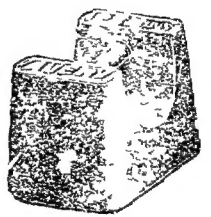
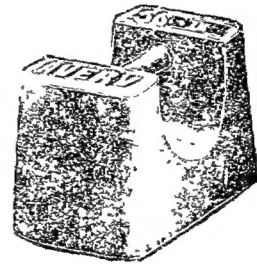
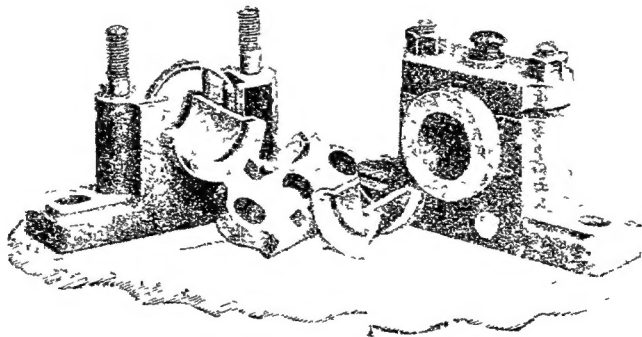
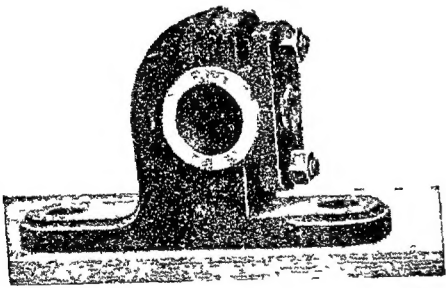
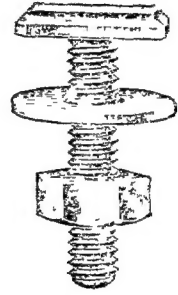
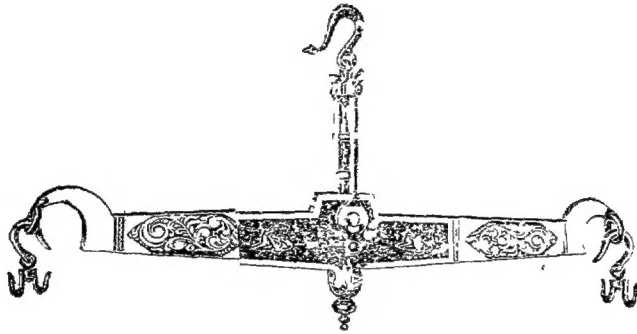
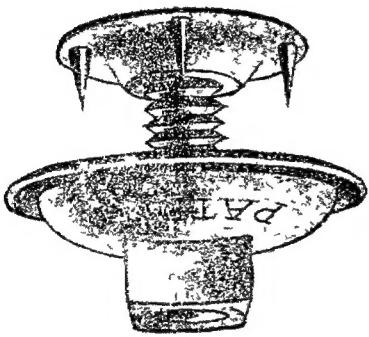
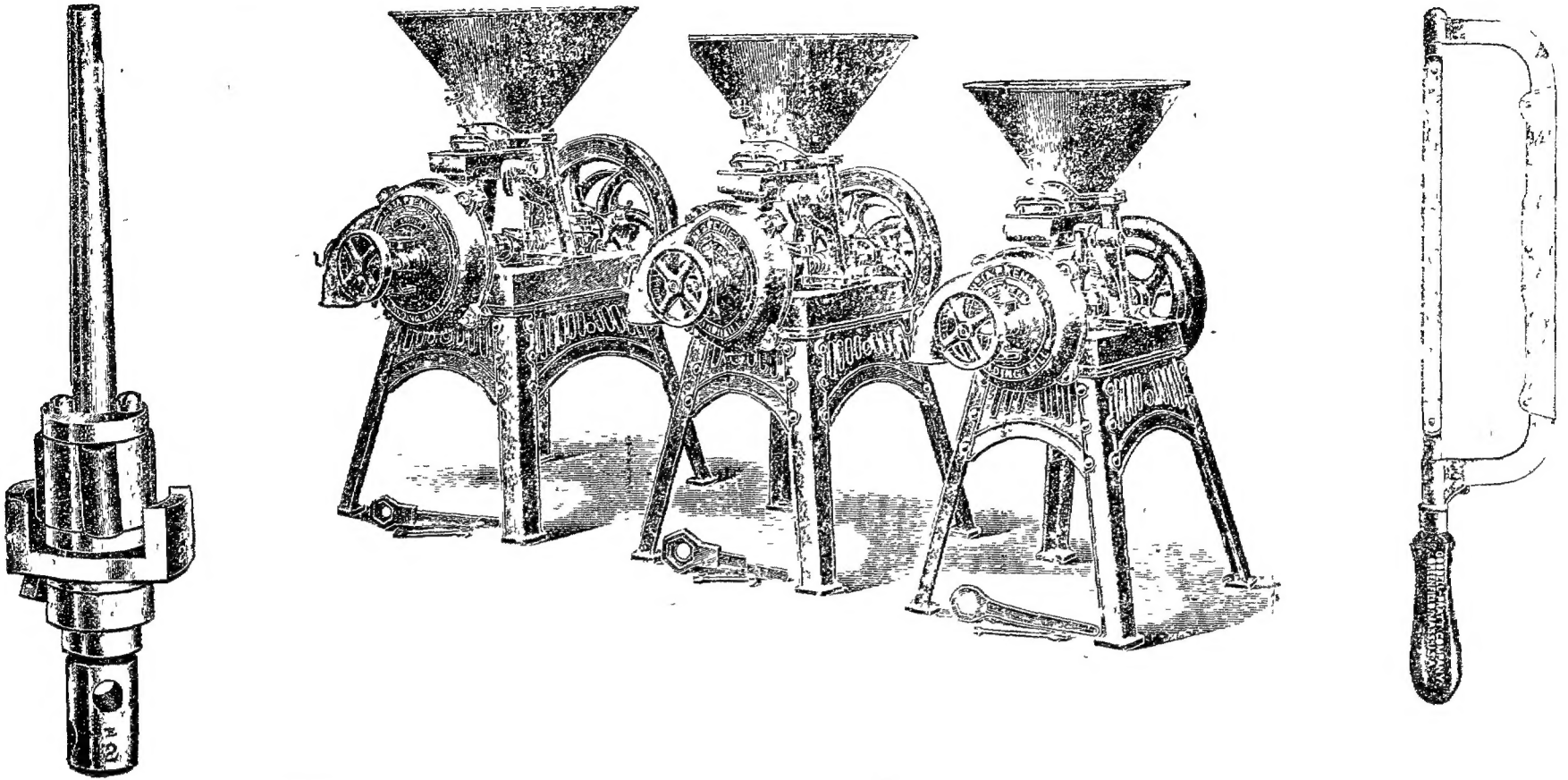
ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, నిచితగణితము, విసోదగణితము, మనోగణితము, తేత్రగణిత సమస్యలు, చిత్ర ములు, అక్షరములు, చిక్కులు, చిక్కులక్షణము, యంత్ర కళలు, రిమానులెక్కలు, గణితాధానము గలవు. మంచిజ్ఞాన మును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతములైన చిత్రనిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దసమానతృప్తియు, చమత్కారమును, యంత్రము తెలియించు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివల య 1 య. వి. పి. చార్జ్ ఆ రె. ఆ. రి ప్రతులు రు ర్పి. పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

లక్ష్మీ అండు కంపెనీ

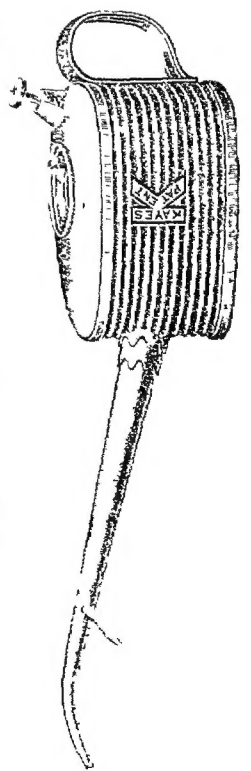
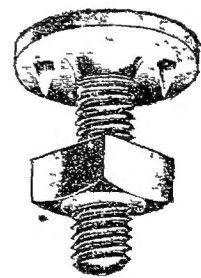
ఇంజనీరులు యినుపసామానులు యంత్రములు మిల్లుస్టోరు, వర్తకులు, కంట్రాక్టర్లు

నెం. 140 బ్రాడ్వే,

మదరాసు

అనేకవిధములైన
పెట్టెగలు
మాయె యన్నవి.

వీరిసామానులను స్వయముగ విరేములనుండి తెప్పించెదరు

పెండ్లివినరు మిల్లులు, గాల్ఫులైజుడు - కర్రగోడెడు - గాదా మును యనుపకములు. రిజింగులు మున్నగునవి నమృతమైన ఎమెరి, స్ట్రాసు ఫేసింగు, సిమెంటు, కెమికలు సాట్లు, స్టీలు మెయిల్స్, ప్లంబులు, సాప్టింగులు.

మాపుకెట్టింగులు, ఎలివేటరు బోలు మున్నగునవి

ఎంజీరింగుకు తోటలు ఎస్టేటులకు పనికొచ్చు అన్నికముల మట్లు, గాల్ఫులైజు స్టీలుకెపులు, ఫిట్టింగులు బ్రాసు గన్ మెటలు వాల్వులు, డిక్సెన్స్-ప్లాపుకాములు, అన్నికముల సంపుట వేయి మెషనులు, స్క్రెలు, బార్డుకు స్ట్రాపు వైరుఫేసింగు టీమెంటు, పిట్టయాక్సులు,

మామూటీలు బోఫులు, స్ప, రివెల్లు

క్రోబోరులు, పీలుబోరులు అన్నికముల లాబ్రికేటింగు ఆర్బి. గ్రీజు మున్నగునవి.

మ్యునిసిపలు శ్యానిటరీ పబ్లికు సలసిన అన్నిసామానులు

ఒక ట్రయలుఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో మాకంపెనీయొక్క వస్తువులవ్యయముకు ధరలయొక్క సరఫరము తమకే తెలియును.

Address:

LAKSHMI & Coy.

No. 140 Broadway, Madras.
Tel: Address:—" LAKSHMICO "

Engineers & Contractors
Telephone No. 329

భారతి

సాహిత్య మాస పత్రిక.

ప్రతి చంద్ర మాసాదిని ప్రచురింపబడును

చందా సంచిక రూ 6-0-0 విడిత్రిక మెల రూ. 0-10-0.

చిత్రలేఖనము - పటములు

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రపటములు ఇతర పటములు ప్రచురింపబడును

పుష్ప మాస సంచికయందు గొప్ప గొప్ప వాణిజ్య సుబడిన విషయములు చాల గలవు

ఆంధ్ర వాణిజ్యమున కన్ని సాంస్కృతికము - దేవులవల్ల అప్పలనరసింహముగారు, ఎమ్. ఏ., ఎల్. టి. ప్రాచీనాంధ్ర లెవ్యరు! అర్జునులకారాబిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు, వాణిజ్యసామ్యము - కురుగంటి శీతారామయ్యగారు, ఎమ్. ఏ., భారతి - వింజమూరిరంగారావుగారు, ఎం. ఏ., బి. ఎల్., భారతి - చిలక సుబ్బలక్ష్మీనరసింహంగారు, ఖిచ్ - ఉమర్ అలీషాకవిగారు, గుణగవిజయాదిత్యుని సాతులూరు తామ్ర శాసనము - కిం శేషులగు కొవ్వొలి వెంకటలక్ష్మణరావుగారు, ఎమ్. ఏ., ప్రభుత్వసాధికారుడు - టాలు స్టేషన్ ప్రణీతము శతావధాని హరి శివరామశాస్త్రిగారు మొదలగు వారి వ్యాసములు ముద్రితములు.

చిత్ర పటముల వరములు

పటముల చిత్రపటములు: మహాత్మాగా శ్రీకృష్ణభగవానులు, శ్రీరాధ, శంభు బాలిక, శ్రీకృష్ణ యమునానిహారము, సాంస్కృతిక చిత్రము నితర పటములును గలవు.

భారతి ప్రకటన ధరలు

ఒక మాసమునకు మాత్రము		6 మాసములకు అంతకుపైన సాధారణపుట 18	
సాధారణ పుట 1 కి	ర 25	నెలకు 1 కి	రూ. 20/-
" 1/2	12-8	" 1/2	" 10/-
" 1/4	8	" 1/4	" 6/-

వ్యాసములు గల పుటలమధ్యల పుటలకు 6 మాసములకుపైగా కంట్రాక్టు తీసికొనిన, పుట 1-కి 1 నెలకు రూ. 30/- పంతున విషయములు ఇతర వివరములు తెలియజేయవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

మేనేజరు, "భారతి"

తెనాలిపేట్ట నెంబరు 212, మద్రాసు.

